

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA DATELOR
CU CARACTER PERSONAL AL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 48, tel: (+373-22) 820801, 811801, fax: 820807, www.datepersonale.md

Nr. 01-02/ 1060

„13” martie 2020

Parlamentul Republicii Moldova

MD-2004, mun. Chișinău,

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

În conformitate cu prevederile art. 21 alin. (3) al Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, Vă prezentăm, spre informare, Raportul de activitate al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, pentru anul de activitate 2019.

Eduard RĂDUCAN
Director

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	<u>927</u>	
„ <u>13</u> ”	<u>03</u>	<u>2020</u>
Ors		

**CENTRUL NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA DATELOR
CU CARACTER PERSONAL AL REPUBLICII MOLDOVA**

**RAPORT DE ACTIVITATE
PENTRU ANUL 2019**

**ACTIVITY REPORT
FOR THE YEAR 2019**

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL AL REPUBLICII MOLDOVA

RAPORT DE ACTIVITATE PENTRU ANUL 2019

CUPRINS

CAPITOLUL I

PREZENTARE GENERALĂ..... 3

CAPITOLUL II

EXAMINAREA ADRESĂRILOR
ÎNAINȚATE CENTRULUI 5

CAPITOLUL III

ACTIVITATEA DE CONTROL 9

CAPITOLUL IV

ACTIVITATEA DE REPREZENTARE
ÎN INSTANȚELE DE JUDECATĂ..... 21

CAPITOLUL V

SUPRAVEGHEREA PRELUCRĂRILOR DE DATE
CU CARACTER PERSONAL 25

CAPITOLUL VI

AVIZAREA PROIECTELOR
DE ACTE NORMATIVE..... 30

CAPITOLUL VII

COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ 32

CAPITOLUL VIII

**ACTIVITĂȚI DE INSTRUIRE
ȘI SENSIBILIZARE 37**

CAPITOLUL IX

**ACTIVITATEA MANAGERIALĂ
A CENTRULUI 52**

PROBLEME ȘI OBIECTIVE ALE CENTRULUI 57

CAPITOLUL I

PREZENTARE GENERALĂ

Anul 2019 în cifre

ACTIVITATEA DE CONTROL

- 376 controale inițiate
- 188 fapte contravenționale
- 105 procese verbale
- 32 decizii de încetare/distrugere
- 26 decizii de suspendare

ADRESĂRI/PLÂNGERI

- 10468 documente de corespondență
- 4982 intrate
- 4217 ieșite
- 526 interne
- 743 petiții examinate

ACTIVITATEA DE PREZENTARE ÎN INSTANȚELE DE JUDECATĂ

- 852 ședințe de judecată
- 272 în contencios administrativ
- 580 în ordine contravențională

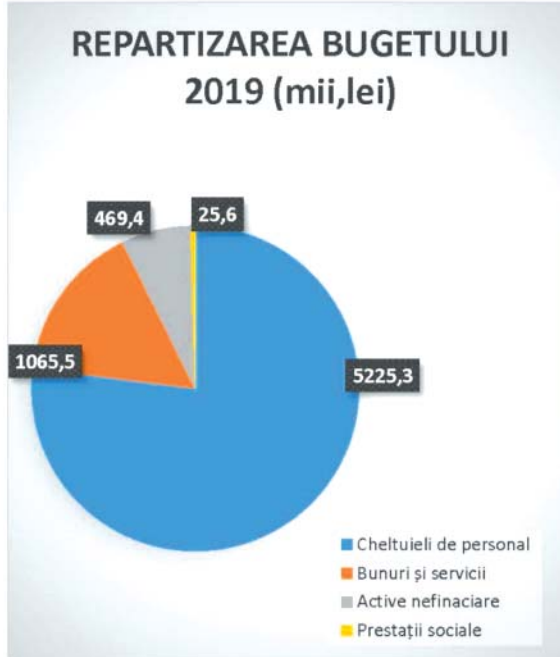
ACTIVITATEA DE SUPRAVEGHERE

- 1652 notificări examinate
- 654 operatori înregistrați
- 944 sisteme de evidență înregistrate
- 708 decizii de refuz

INFORMARE ȘI PROMOVARE

- 1465 consultații pentru operatorii de date
- 75 activități de instruire
- 3442 persoane instruite
- 129 articole/comunicate pe pagina web
- 6500 accesări contul Facebook/CNPDCP

RESURSE UMANE

- 33 angajați din 45 efectiv limită
- 23 cursuri de instruire
- 3 interne
- 20 externe

*Prezentare generală în cifre și în dinamică a anului 2019,
în plan comparativ cu anii 2017 și 2018*

Nr. ord	Categorie	2017	2018	Dinamica 2017-2018	2019	Dinamica 2018-2019
1.	Adresări/Plângeri	554	637	↑15%	743	↑17%
2.	Documente de corespondență intrate/ieșite	6692	8361	↑25%	10468	↑25%
3.	Controale inițiate	367	326	↓9%	376	↑15%
4.	Fapte contravenționale constatate	84	191	↑227%	188	↓1,6%
5.	Procese-verbale cu privire la contravenție întocmite	52	92	↑77%	105	↑14%
6.	Ședințe de judecată în contencios administrativ și în procedura contravențională	357	426	↑19%	852	↑100%
7.	Decizii privind suspendarea/încetarea operațiunilor de prelucrare a dcp și distrugerea/ștergerea dcp prelucrate ilegal	19	47	↑247%	58	↑23%
8.	Notificări examinate	1142	1388	↑22%	1652	↑19%
9.	Operatori înregistrați	500	639	↑28%	654	↑2%
10.	Sisteme de evidență înregistrate	843	938	↑11%	944	↑1%
11.	Decizii de refuz a înregistrării/autorizării în RODCP	203	451	↑222%	708	↑57%
12.	Solicitări de transmitere transfrontalieră, inclusiv prin notificările depuse la „ghișeul unic”	52	81	↑56%	81	-
13.	Consultații persoane juridice	700	1144	↑63%	1465	↑28%

CAPITOLUL II

EXAMINAREA ADRESĂRILOR
ÎNAINȚATE CENTRULUI

II

EXAMINAREA ADRESĂRILOR ÎNAINȚATE CENTRULUI

1. Examinarea documentelor de corespondență

Statistica comparativă a documentelor de corespondență a Centrului pentru anii 2014-2019

Anul	Total corespondență	Documente intrate	Documente ieșite	Petiții	Documente interne
2014	4361	1738	1836	302	485
2015	5408	2425	2098	420	465
2016	5654	2811	2055	410	374
2017	6692	3605	2455	554	316
2018	8361	4180	3113	637	431
2019	10468	4982	4217	743	526

Pe parcursul anului 2019, activitatea Centrului a determinat examinarea **10468 documente de corespondență**. Analiza informațiilor reflectate supra, denotă **creșterea exponențială a numărului documentelor de corespondență examinate de Centru pe parcursul anului 2019**, în raport cu cifrele la acest capitol aferente perioadelor precedente de raportare. Or, pe de o parte acest fapt demonstrează indubitabil ridicarea nivelului de cunoaștere de către societate a importanței domeniului protecției datelor cu caracter personal iar, pe de altă parte, determină creșterea constantă și esențială a volumului de muncă pus în sarcina angajaților Centrului.

Informația în dinamică privind corespondența Centrului, pentru anii 2014 – 2019

Perioada de referință	Total corespondență	Dinamica
2014-2015	4361-5408	↑24%
2015-2016	5408-5654	↑5%
2016-2017	5654-6692	↑18%
2017-2018	6692- 8361	↑25%
2018-2019	8361-10468	↑25%
Dinamica între anul 2014 și anul 2019	4361-10468	↑140%

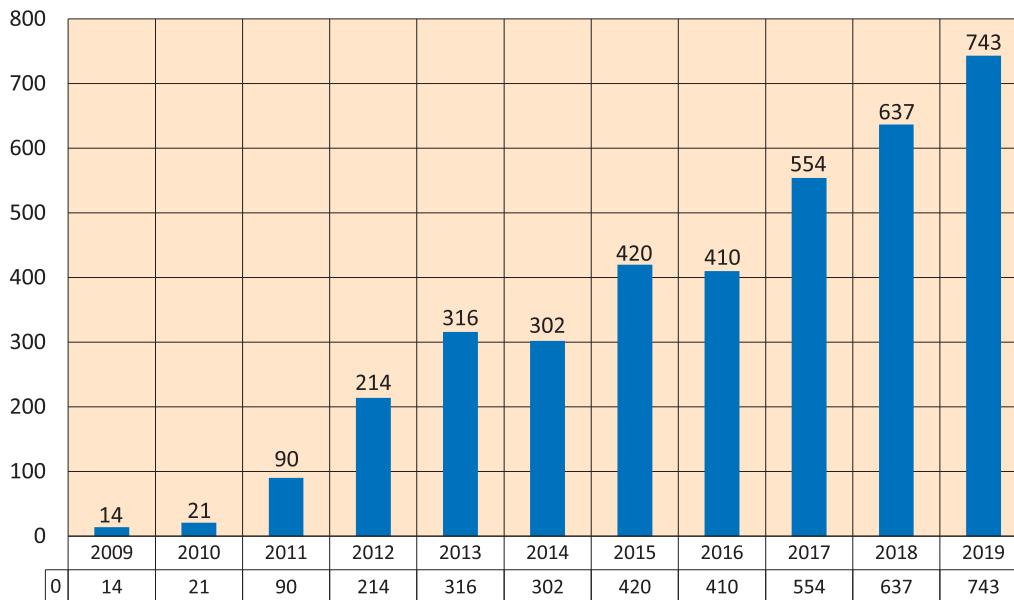
2. Examinarea adresărilor subiecților de date cu caracter personal

În ordinea art. 27 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, subiectul de date cu caracter personal care consideră că prelucrarea datelor sale cu caracter personal nu este conformă cu cerințele legii poate înainta Centrului o plângere în termen de 30 de zile din momentul depistării încălcării.

În perioada de referință propusă, Centrul a examinat **743** de petiții parvenite din partea persoanelor fizice – subiecți ai datelor cu caracter personal. În context, se constată că pe măsură ce a crescut gradul de informare a cetățenilor privind domeniul protecției datelor cu caracter personal, rezultat al multiplelor campanii de sensibilizare și mediatizare realizate pe parcursul anului 2019, a crescut și numărul plângerilor înaintate Centrului spre examinare.

Comparativ cu anul precedent de raportare (637 petiții înregistrate), în anul 2019 Centrul a înregistrat o creștere de 17% a numărului petițiilor recepționate.

Numărul de petiții, 2009-2019

Totodată, creșterea numărului adresărilor înaintate către Centru, precum și diversitatea și complexitatea problematicii abordate, demonstrează gradul sporit al importanței domeniului protecției datelor cu caracter personal în cadrul social. În acest sens, cultura societății pe palierul protecției datelor cu caracter personal, fiind în ascensiune.

Informația în dinamică privind plângerile înaintate Centrului, pentru anii 2016 – 2019

Perioada de referință	Total corespondență	Dinamica
2016-2017	410-554	↑35%
2017-2018	554-637	↑15%
2018-2019	637-743	↑17%
Dinamica între anul 2016 și anul 2019	410-743	↑81%

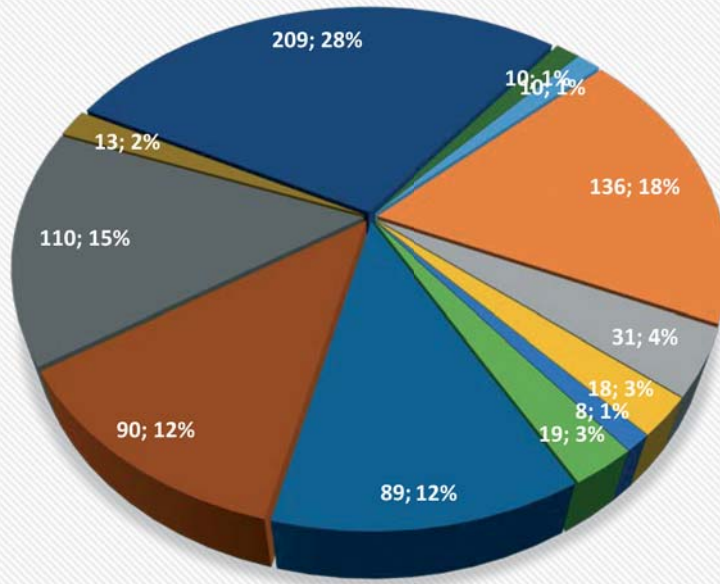

Din numărul total de petiții înregistrate în anul 2019, 295 de cazuri au fost examinate complex, în ordine de control privind legalitatea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal. Specificul plângerilor examinate, a relevat următoarele linii directorii de bază ale tematicilor semnalate:

- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal în domeniul medical: **10** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul sistemelor de supraveghere video/ audio: **136** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal de către operatori neînregistrați: **31** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal în sectorul comunicațiilor electronice: **18** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal ale minorilor: **10** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal prin metoda publicării hotărârilor judecătorești fără depersonalizarea acestora: **8** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal în sectorul financiar-bancar, a companiilor de asigurări: **19** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal în mediul on-line și mass-media: **89** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal în sectorul public: **90** cazuri, care înglobează inclusiv organele de drept (76 cazuri);
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal în lipsa consimțământului subiectului de date cu caracter personal, precum și în lipsa unui alt temei legal: **110** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal prin divulgare, transmitere, diseminare etc. de către operatorii acestor date personale: **13** cazuri;
- ✓ Realizarea drepturilor subiecților de date cu caracter personal (acces, informare, intervenție, opoziție): **209** cazuri.

Situația generală privind plângerile aflate în examinare în anul 2019

- Prelucrarea datelor cu caracter personal în domeniul medical
- Prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul sistemelor de supraveghere video/audio
- Prelucrarea datelor cu caracter personal de către operatori neînregistrați
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în sect. comunicațiilor electronice
- Prelucrarea datelor cu caracter personal prin metoda publicării hotărârilor judecătorești
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în sect. financiar -bancar
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în mediul on-line și mass-media
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în sectorul public
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în lipsa consimțământului subiectului de date cu caracter personal precum și lipsa unui alt temei legal
- Divulgarea (difuzarea) datelor cu caracter personal și încălcarea de către operatori a dreptului subiectului de date cu caracter personal
- Realizarea dreptului subiectului de date cu caracter personal (acces, informare, intervenție, opoziție)

CAPITOLUL III

ACTIVITATEA DE CONTROL

III

ACTIVITATEA DE CONTROL

Informația comparativă a activității de control, pentru anii 2016-2019

Perioada	Numărul controalelor inițiate, în baza plângerilor/sesizărilor, solicitărilor de transmitere transfrontalieră	Acte de reacționare emise ca rezultat al efectuării controalelor				
		decizii privind suspendarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal	decizii privind încetarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal	decizii privind distrugerea/ștergerea datelor prelucrate cu încălcarea legii	fapte contra-venționale constatate și procese verbale contravenționale întocmite	
					fapte	procese verbale
Anul 2016	247	18	11	2	66	33
Anul 2017	367	10	3	6	84	52
Anul 2018	326	16	4	27	191	92
Anul 2019	376	26	8	24	186	105

Controlul conformității prelucrării datelor cu caracter personal cu cerințele Legii privind protecția datelor cu caracter personal se efectuează în exclusivitate de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și poate fi inițiat:

- în temeiul plângerii subiectului de date cu caracter personal,
- sesizării/autosesizări,
- solicitării autorizării transducerii transfrontaliere de date cu caracter personal.

În perioada de referință au fost inițiate și examinate **376** materiale de control, dintre care:

- **295** în baza plângerilor subiecților de date cu caracter personal, sesizărilor/sesizărilor din oficiu,
- **81** în baza solicitărilor de autorizare a transducerii transfrontaliere de date cu caracter personal.

Analiza comparativă în raport cu statistica anului precedent, relevă că în perioada anului 2019 s-a constatat o creștere a numărului verificărilor inițiate în baza plângerilor înaintate de subiecții de date cu caracter personal. Aici urmează a fi subliniat faptul că, în multe cazuri, verificarea conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal în baza plângerilor subiecților de date au fost inițiate urmare a realizării de către aceștia a drepturilor

sale consfințite de art. 12-14 și art. 16-17 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal, în special, a dreptului de acces la datele cu caracter personal, direct față de operatorii de date cu caracter personal ori în cazul în care operatorul/operatorii de date cu caracter personal a/au refuzat, nemotivat, să se conformeze prevederilor legale.

Cele menționate indică asupra creșterii nivelului de responsabilizare și de cunoaștere de către subiecții de date a drepturilor lor, a modalității de realizare a acestor drepturi, inclusiv a sporirii conștientizării importanței domeniului protecției datelor cu caracter personal de către actorii vizați.

Este de remarcat tendința continuă de creștere a complexității cazurilor și tematicilor reclamate în plângeri, precum și numărul actorilor implicați pe caz, aspecte care generează iminent o diversitate de măsuri de control necesare a fi întreprinse întru verificarea legalității prelucrării datelor cu caracter personal, acestea fiind tot mai vaste și complicate.

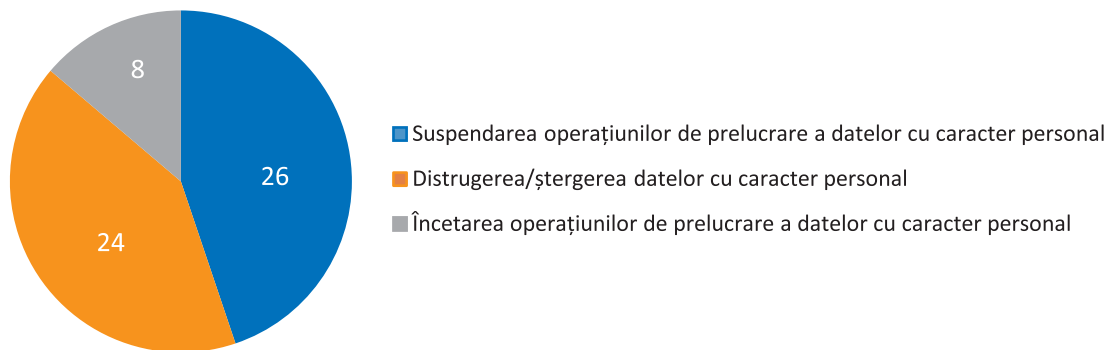
Numărul deciziilor emise/dosarelor finalizate în perioada anilor 2017-2019

Perioada de referință	Numărul deciziilor emise	Dinamica
2017-2018	237-256	↑8%
2018-2019	256-367	↑43%
Dinamica între anul 2017 și anul 2019	237-367	↑55%

Și în anul 2019, controalele legalității prelucrării datelor cu caracter personal au fost desfășurate, în majoritatea cazurilor, din oficiu, fără ieșirea la fața locului, fiind aplicată procedura scrisă de obținere a informațiilor necesare examinării neconformităților invocate și soluționării cazurilor sesizate.

Astfel, de menționat că în rezultatul materialelor de control examinate de Centru și finalizate cu constatarea încălcării prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal, în funcție de consecințele survenite în urma încălcărilor admise și gravitatea încălcării constatate, au fost dispuse măsuri de constrângere, astfel după cum este prezentat în continuare:

Măsuri de constrângere

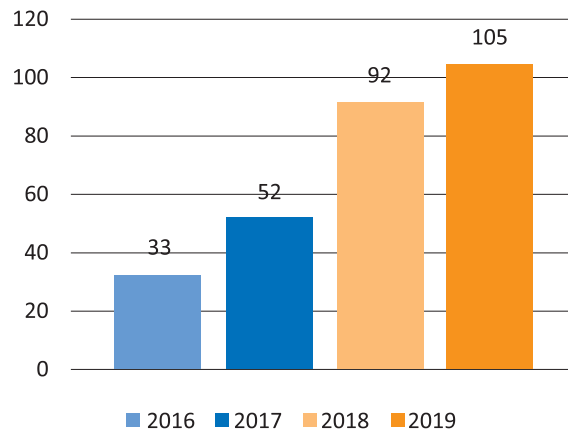

Concomitent, prin prisma calității de agent constatator în raport cu faptele statuate la art. 74¹ – 74³ Cod contravențional aferente încălcării prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal, pe parcursul anului 2019 au fost întocmite **105** procese-verbale cu privire la contravenții, fiind constatate **188** fapte contravenționale, cauzele contravenționale fiind expediate spre examinare în instanța de judecată competentă, în temeiul prevederilor Codului contravențional.

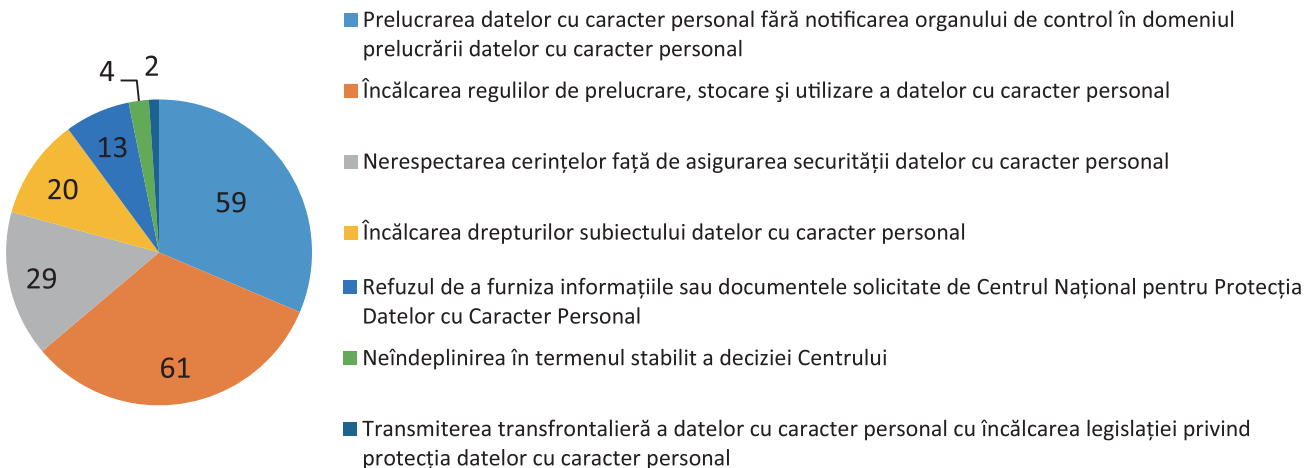
Dinamica numărului proceselor-verbale cu privire la contravenție întocmite în perioada anilor 2016 – 2019 este reflectată în diagramă alăturată:

Dinamica proceselor-verbale cu privire la contravenție încheiate

Tabloul grafic al spectrului faptelor contravenționale constatate la prelucrarea datelor cu caracter personal reflectă următoarele aspecte:

Faptele contravenționale

Activitatea legată de autorizarea operațiunilor de transmitere transfrontalieră a datelor cu caracter personal

La capitolul activității legate de autorizarea operațiunilor de transmitere transfrontalieră a datelor cu caracter personal, prin prisma prevederilor art. 32 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, se relevă că transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal care fac obiectul unei prelucrări sau care urmează să fie prelucrate după transmitere poate avea loc doar cu autorizarea Centrului, în modul stabilit de lege și doar în cazul în care statul de destinație asigură un nivel adecvat de protecție a drepturilor subiecților datelor cu caracter personal și a datelor destinate transmiterii.

În acest context, este important de specificat că Centrul continuă să acorde o atenție sporită inclusiv fluxului transfrontalier de date cu caracter personal ale persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova, contribuind, totodată, la îmbunătățirea calității actelor de transmitere

transfrontalieră a datelor cu caracter personal între autoritățile publice ale Republicii Moldova și autoritățile publice ale altor state.

Astfel, la capitolul de referință, în anul 2019, Centrul a autorizat transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal doar în cazurile în care solicitările corespunzătoare au fost documentate adecvat de către actorii implicați, fiind centrat, în special, pe asigurarea respectării principiilor de protecție a datelor cu caracter personal și drepturilor subiecților de date, precum și pe asigurarea nivelului optim de protecție a datelor transmise și/sau colectate în scopul prelucrării ulterioare în afara Republicii Moldova.

Totodată, în contextul activității relevate supra, se menționează că, demersurile și notificările examinate de Centru au vizat entități publice și private cu sediul în țări precum: Irlanda, România, Germania, Italia, Letonia, Elveția, Belgia, Ungaria, Suedia, Franța, Anglia, Federația Rusă, Muntenegru, Danemarca, Grecia, Olanda etc.

Prin urmare, în anul 2019 Centru a recepționat **81** de solicitări vizând transmiterea transfrontalieră de date cu caracter personal, dintre care **52** – în bază de demersuri, iar **29** prin notificări depuse la „Ghișeul unic” al Centrului. Astfel, din cele 52 demersuri, în 26 de cazuri a fost autorizată transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal, iar în alte 26 de cazuri, demersurile au fost soluționate prin emiterea deciziei de refuz în autorizarea transmiterii transfrontaliere. Din numărul total de notificări consemnând intenția transmiterii transfrontaliere de date cu caracter personal, 16 cazuri au fost autorizate, 13 soldându-se cu rezultat negativ.

Refuzul autorizării transmiterii transfrontaliere de date cu caracter personal a fost determinat, ca și în perioada precedentă de raportare, de nerespectarea condițiilor de fond a demersurilor înaintate spre examinare și/sau lipsa copiilor autentificate a înscrisurilor care să confirme circumstanțele și instrumentele legale pe care se întemeia solicitarea asistenței juridice. În context, în partea ce ține de nerespectarea condițiilor de fond a demersurilor/solicitărilor de transmitere transfrontalieră a datelor, se evidențiază aspecte precum: lipsa consimțământului subiectului de date vizat; consimțământul nevalabil pentru anumite operațiuni indicate în solicitare; lipsa unui scop determinat, legitim și neexcesiv în raport cu operațiunile de prelucrare a datelor care se intenționau a fi efectuate; numărul nejustificat al subiecților vizați sau volumul excesiv de date pe care operatorul intenționa să le prelucreze și să le transmită în cadrul unor eventuale transferuri transfrontaliere de date cu caracter personal etc.

În ceea ce privește cazurile de refuz a autorizării transmiterii transfrontaliere a datelor cu caracter personal în baza notificărilor depuse la „Ghișeul unic” al Centrului, a fost constatată lipsa descrierii operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, neindicarea măsurilor de protecție a datelor cu caracter personal în cadrul sistemelor de evidență sau absența instrucțiunilor operatorului destinate persoanelor împuternicite să acționeze în numele acestuia etc.

Cazuistica specifică anului 2019

Reflectarea exemplurilor de încălcări constatate în cadrul procedurilor de control efectuate de către Centru are drept scop informarea operatorilor de date cu caracter personal și societății per general privind cazurile de încălcări comise de către entități din diferite domenii de activitate, bazate pe exemple concrete, **întru asigurarea neadmiterii unor încălcări similare de către alți actori implicați în activitatea de prelucrare a datelor cu caracter personal.**

Astfel, reieșind din multiplele cazuri de încălcări constatate de Centru în rezultatul procedurilor de control efectuate pe parcursul anului de referință, evidențiem următoarele spețe/problematici specifice domeniului protecție a datelor cu caracter personal:

Prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul aplicațiilor Messenger, Instagram, Viber de către subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne (MAI)

În anul 2019, Centrul a efectuat controlul asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal de către Poliția Republicii Moldova (IGP și alte subdiviziuni ale MAI) prin intermediul „Viber”, „Instagram”, „Messenger”, „Telegram”, etc., în realizarea atribuțiilor de serviciu.

La bază fiind mai multe plângeri ale subiecților de date cu caracter personal care au invocat prelucrarea neconformă a datelor ce îi vizează, de către reprezentanții organelor poliției, prin intermediul aplicațiilor menționate supra.

Centrul a reținut că, la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, operatorul de date și persoanele împuternicite de către acesta, trebuie să garanteze că implementează măsuri apte să:

- nu permită transmiterea transfrontalieră neautorizată de date cu caracter personal;
- împiedice accesul persoanelor neautorizate la echipamentele utilizate pentru prelucrarea datelor – *controlul accesului la echipamente;*
- împiedice orice citire, copiere, modificare neautorizată a datelor cu caracter personal;
- împiedice stocarea datelor cu caracter personal pe un termen excesiv scopului și în condiții care nu asigură securitatea acestora – *controlul stocării;*
- împiedice utilizarea neautorizată a datelor cu caracter personal prelucrate – *controlul utilizării, controlul accesului la date;*
- asigure că este posibilă verificarea și identificarea organismelor cărora le-au fost puse la dispoziție sau s-ar putea să le fie transmise sau puse la dispoziție date cu caracter personal – *controlul comunicării;*
- împiedice citirea, copierea, modificarea sau ștergerea neautorizată a datelor cu caracter personal în timpul transferurilor de date cu caracter personal sau în timpul transportării seturilor de date, de pe un server pe altul – *controlul transportării;*
- asigure funcționarea sistemului, raportarea defecțiunilor de funcționare (fiabilitate) și imposibilitatea coruperii datelor cu caracter personal stocate, din cauza funcționării defectuoase a sistemului – *integritate;*
- utilizeze în scopul exercitării atribuțiilor de serviciu doar platformele guvernamentale de comunicare etc.

Totodată, prin Instrucțiunile privind prelucrarea datelor cu caracter personal în sectorul polițienesc, aprobate prin Ordinul Centrului nr.17 din 31 mai 2013, în cazul dezvoltării formatului electronic al datelor cu caracter personal conținute în dosarele penale, contravenționale și/ sau civile, prin rețele comunicaționale ori pe alt suport digital de stocare și păstrare, urmează a fi asigurată criptarea acestei informații sau examinarea posibilității utilizării unei conexiuni bilaterale prin canalul securizat VPN. [...] În cazul în care rețelele comunicaționale prezintă riscuri pentru confidențialitatea și securitatea datelor cu caracter personal, vor fi utilizate metode tradiționale de transmitere. Dispoziție care nu a fost respectată de către operatorul de date cu caracter personal în speța de referință.

Drept urmare, Centru a constatat încălcarea art.art. 4, 5, 29 și 30 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal în circumstanțele cazului examinat și a dispus încetarea imediată și definitivă a operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal de către Poliția Republicii Moldova (IGP și alte subdiviziuni ale MAI), prin intermediul aplicațiilor „Messenger”, „Viber”, „Instagram” și prin intermediul oricărei alte platforme neguvernamentale de comunicare virtuală, în scopul exercitării atribuțiilor de serviciu.

Mai mult, în baza celor constatate urmare a examinării cazului descris supra, Centrul a înaintat demersuri către: Procuratura Generală, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Apărării, Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal de Stat, precum și Parlamentul și Guvernul Republicii Moldova, prin care a informat asupra aspectelor constatate și a solicitat prezentarea informației cu privire la modalitatea/legătura de transmitere a datelor cu caracter personal către persoane terțe sau destinatari și dacă, în acest sens, se utilizează rețele de socializare sau aplicații gen „Messenger”, „Instagram”, „Viber” etc.

Adițional la cele notate, Centrul a solicitat entităților nominalizate monitorizarea proactivă și continuă a diagramei privind breșele de securitate a datelor cu caracter personal, în vederea detectării cu proximitate și semnalarea posibilității producerii unor incidente și necesitatea reglementării unei politici de management al incidentelor. Or, este notabil că, având în vedere stadiul actual al tehnologiilor și costurile implementării acestora, ținând seama de natura, domeniul de aplicare, contextul și scopurile prelucrării datelor cu caracter personal, precum și de riscurile cu grade diferite de probabilitate și de gravitate la adresa drepturilor și libertăților persoanelor fizice, operatorii de date cu caracter personal și persoanele împuternicite de aceștia trebuie să garanteze că implementează măsuri tehnice și organizatorice adecvate în vederea asigurării unui nivel de securitate corespunzător riscurilor, în deosebi, în ceea ce privește prelucrarea categoriilor speciale de date cu caracter personal.

Prelucrarea datelor cu caracter personal în Registrul de stat al actelor locale

Centrul a fost sesizat de către un subiect de date, care a reclamat pretinsul fapt de prelucrare neconformă a datelor cu caracter personal care îl vizează de către o autoritate publică locală de nivelul II, manifestată prin publicarea în Registrul de stat al actelor locale (RSAL) a actelor administrative emise de autoritate, în special a dispozițiilor cu caracter individual, fără depersonalizarea datelor cu caracter personal conținute în acestea.

În urma examinării cauzei s-a determinat că, în procesul plasării în RSAL a actului administrativ cu caracter individual care conținea date cu caracter personal

vizând subiectul de date, angajatul autorizat al operatorului – responsabil de înregistrarea și publicarea actelor administrative a autorității în RSAL, era obligat să depersonalizeze actele administrative – prin hașurarea datelor cu caracter personal, în strictă conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la Registrul de stat al actelor locale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 672 din 28 august 2017, astfel urmând să asigure respectarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal statuate de Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Întrucât Regulamentul cu privire la Registrul de stat al actelor locale a stabilit rigori clare privitor la modul de publicare a actului administrativ care conține date cu caracter personal, inclusiv obligația angajatului autorizat de a respecta cerințele prevederilor Legii nr.133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal prin depersonalizarea actului, a fost stabilit cu certitudine că acesta avea obligația legală de a prelucra datele cu caracter personal vizând subiectul de date, conținute în actele administrative cu caracter individual emise de către APL, în strictă conformitate cu prevederile art. 4 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal și de a asigura confidențialitatea și securitatea datelor cu caracter personal din Registru, precum este statuat la art. 29 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

Pe acest caz a fost constatată încălcarea prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a) și art. 29 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal de către angajatul autorizat al APL, fiind încheiat proces-verbal cu privire la contravenție pe semnele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 74¹ alin. (4) Cod Contravențional.

Prelucrarea datelor cu caracter personal în Sistemul electronic de achiziții publice „MTender”

O speță aparte, examinată pe parcursul anului 2019, care a antrenat competențele de control ale Centrului a vizat publicarea datelor cu caracter personal pe platforma *mtender.gov.md*. În cadrul efectuării controlului conformității prelucrării datelor cu caracter personal în baza unei plângeri, Centrul a constatat că, atât pe portalul informațional web *www.mtender.gov.md* cât și pe platforma conectată la sistemul electronic de achiziții publice MTender – *www.achizitii.md*, era disponibil următorul set de documente ale subiectului de date:

1. Copia integrală și nedepersonalizată a buletinului de identitate;
2. Copia integrală și nedepersonalizată a carnetului de muncă;
3. Copia integrală și nedepersonalizată a Curriculumului-vitae;
4. Copia integrală și nedepersonalizată a certificatului de studii etc.

A mai fost identificat că, setul de documente numerotat supra integra următoarele date cu caracter personal ale subiectului de date care **au devenit publice pe motoarele de căutare în internet**, prin intermediul platformelor *mtender.gov.md* și *www.achizitii.md*:

1. Numele de familie;
2. Numărul de identificare de stat (IDNP);
3. Datele privind buletinul de identitate;
4. Semnătura olografă;
5. Data nașterii;
6. Adresa de domiciliu;
7. Grupa sanguină;
8. Date privind studiile și posturile de muncă ocupate anterior.

Potrivit speței, urmare a realizării de către subiectul de date cu caracter personal a drepturilor sale reglementate de Legea 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, operatorul de date cu caracter personal nu a realizat drepturile subiectului și nu a întreprins măsurile necesare pentru a îndepărta din mediul on-line și mediul pentru disponibilitate publică, datele cu caracter personal ale subiectului vizat.

În cadrul examinării fiind constatat că, la prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul sistemului Mtender, operatorul de date cu caracter personal este obligat să asigure implementarea în practică a principiilor stabilite la art. 4 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, și anume:

- a) să asigure o prelucrare de date cu caracter personal în mod corect și conform prevederilor legii;
- b) să asigure o colectare de date cu caracter personal doar în scopuri determinate, explicite și legitime;

- c) să asigure prelucrarea datelor cu caracter personal într-un mod adecvat, pertinent și neexcesiv în ceea ce privește scopul pentru care sînt colectate și/sau prelucrate ulterior;
- d) să asigure prelucrarea datelor cu caracter personal într-un mod exact și, dacă este necesar, actualizat. Datele inexacte sau incomplete din punctul de vedere al scopului pentru care sînt colectate și ulterior prelucrate se șterg sau se rectifică;
- e) să asigure o stocare a datelor cu caracter personal într-o formă care să permită identificarea subiecților datelor cu caracter personal pe o perioadă care nu va depăși durata necesară atingerii scopurilor pentru care sînt colectate și ulterior prelucrate.

Sub aspectul drepturilor subiecților de date cu caracter personal și prin prisma art. 14 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, operatorul de date cu caracter personal era obligat să satisfacă imediat solicitarea subiectului de date în partea ce ține de ștergerea datelor cu caracter personal din spațiul public.

În lumina speței de ansamblu, Centrul a constatat încălcarea art. 4, 14, 23 și 30 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal de către operatorul de date cu caracter personal, dispunând:

- înlăturarea tuturor neconformităților constatate,
- implementarea măsurilor organizatorice și tehnice necesare în vederea preîntâmpinării cazurilor de publicare a datelor cu caracter personal pe portalele de achiziții publice (de exemplu: *mtender.gov.md*, *www.achizitii.md*), astfel încât să se asigure echilibrul just între transparența procesului de achiziții publice și protecția datelor cu caracter personal,
- instituirea măsurilor corespunzătoare în vederea garantării respectării drepturilor subiecților de date cu caracter personal prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal.

Cazuri privind accesul neautorizat a datelor cu caracter personal din sisteme informaționale automatizate gestionate de entități private

Speța 1

Centrul a recepționat o sesizare prin care a fost reclamată dezvăluirea neautorizată, de către persoane necunoscute, din sistemul informațional gestionat de către o companie a unui fișier ce conținea date cu caracter personal (nume, prenume, IDNP, salariu ș.a.) ale 338 de persoane fizice, angajați ai unui client care este deservit de către compania dată.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit că incidentul de securitate produs s-a manifestat prin sustragerea fișierului cu extensia .pdf ce conținea date cu caracter personal ale cetățenilor din Spania și altor state ale Uniunii Europene.

În procesul identificării persoanelor responsabile de dezvăluirea datelor cu caracter personal, Centru a solicitat suportul Inspectoratului General al Poliției, precum și a furnizorului de servicii de telecomunicații pentru determinarea adresei IP a dispozitivului de la care s-a efectuat acțiunea ilicită.

La caz, în rezultatul verificării legalității prelucrării datelor cu caracter personal, Centru a constatat încălcarea prevederilor art. 30 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal de către un fost angajat al companiei care a înaintat sesizarea, astfel acesta încălcând cerințele față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea lor în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal.

Suplimentar, dat fiind faptul neînregistrării de către compania vizată în calitate de operator de date și nenotificării sistemelor de evidență gestionate, Centrul a constatat încălcarea art. 23 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, cu încheierea în privința acesteia a procesului-verbal cu privire la contravenție pe semnele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 74¹ alin. (2) Cod Contravențional.

Speța 2

În urma examinării plângerii unui subiect de date, precum și a informațiilor acumulate de Centru pe parcursul timpului, a fost stabilit că, *codul html* al mecanismului de depunere a cererilor on-line de acordare a împrumuturilor de către o organizație de creditare nebanară (în continuare O.C.N.), care era disponibil pe o pagină web (în continuare pagina web 1), ulterior era preluat de pe o pagină web mai veche (în continuare pagina web 2) al companiei în cauză.

Astfel, s-a stabilit că pagina web 2, permitea cu ușurință vizualizarea copiilor buletinelor de identitate și a altor documente care aparțineau, aparent, potențialilor clienți și/sau clienți ai O.C.N., contrar principiilor de protecție a datelor cu caracter personal.

Ținând cont de circumstanțele expuse, precum și de faptul că acest incident viza un număr impunător de subiecți de date, Centrul s-a autosesizat, derulând verificările de rigoare.

În rezultatul examinării cazului s-a constatat nerespectarea de către O.C.N. a prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a) și art. 30 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal și a Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1123 din 14 decembrie 2010, fiind încheiat proces-verbal cu privire la contravenție pe semnele constitutive ale contravențiilor prevăzute de art. 74¹ alin. (1) și (4) Cod Contravențional.

În acest context, Centrul a obligat O.C.N. să sporească măsurile tehnice și organizatorice aferente protecției datelor cu caracter personal și să verifice periodic capacitatea de monitorizare a evenimentelor legate de sistemul de evidență a documentelor ce conțin date cu caracter personal ale clienților sau potențialilor clienți, în scopul constatării, la momentul oportun, a atacurilor ori intruziunilor asupra acestora.

Nedepersonalizarea hotărârilor judecătorești

Pe parcursul timpului, Centrul a înregistrat tot mai multe sesizări privind încălcarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal la publicarea actelor judecătorești pe portalul web național al instanțelor de judecată, în continuare fiind reflectat, drept exemplu, unul dintre cazurile examinate.

Astfel, Centrul a înregistrat plângerea unui cetățean privind încălcarea principiilor de protecție a datelor cu

cu caracter personal, în partea ce ține de publicarea unei sentințe emise în cadrul unui dosar penal pe portalul web național al instanțelor de judecată, fără a fi depersonalizate datele cu privire la domiciliul autorului plângerii, acțiuni ce contravin prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal, precum și Regulamentului privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii.

În rezultatul examinării cauzei, Centrul a constatat încălcarea art. 31 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal de către asistentul judiciar, responsabil de publicarea sentinței în cauză pe portalul web național al instanțelor de judecată, în context fiind încheiat proces-verbal cu privire la contravenție pe semnele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 74¹ alin. (4) Cod Contravențional.

Totodată, în rezultatul cazurilor examinate vizând problema abordată, Centrul a dispus Consiliului Superior al Magistraturii, Curții de Apel Chișinău, Judecătoriei mun. Chișinău etc. să întreprindă măsuri organizatorice și tehnice în vederea neadmiterii prelucrării neconforme a datelor cu caracter personal în cadrul instanțelor de judecată, inclusiv cu atenționarea președinților tuturor instanțelor de judecată naționale despre problematica constatată în cadrul cauzelor examinate, întru asigurarea respectării întocmai a prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal, Legii privind organizarea judecătorească și Regulamentului privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

În același context, este de menționat că Centrul a organizat împreună cu Judecătoria mun. Chișinău și alte instanțe de judecată teritoriale, cursuri de instruire a judecătorilor, asistenților judiciari, grefierilor în scopul asigurării prelucrării conforme a datelor cu caracter personal în activitatea judecătorească, inclusiv la publicarea actelor judecătorești pe portalul web național al instanțelor de judecată.

Cazuri de prelucrare neconformă a datelor cu caracter personal ale minorilor

Speța 1

În adresa Centrului a parvenit demersul Avocatului Poporului pentru protecția drepturilor copilului, prin care a fost sesizată operațiunea de prelucrare a datelor cu caracter personal de către un portal de știri, materializată prin colectarea, înregistrarea și dezvăluirea prin diseminare a înregistrărilor video, care conțin imagini ale mai multor copii din cadrul unei instituții de învățământ preșcolar.

Potrivit imaginilor video colectate, înregistrate și dezvăluite prin diseminare în spațiul public prin intermediul mediului online, au fost captate imagini video ale mai multor copii

din cadrul instituției de învățământ preșcolar, fără a se lua în considerație pericolul pentru viața, integritatea corporală, sănătatea psihică, precum și demnitatea umană a copiilor prezenți în secvențele video.

Totodată, în cadrul postării secvențelor video pe site-ul de știri, nu a fost asigurată blurarea fețelor minorilor, imaginea acestora fiind clar vizibilă, fapt care permite identificarea minorilor, ceea ce poate genera consecințe emoționale grave asupra minorilor, precum și asupra întregii familii a acestora. În plus, postarea menționată a fost preluată de alte surse mass-media și distribuită pe diverse rețele de socializare.

Este menționabil că, prin operațiunea de dezvăluire prin diseminare în spațiul public a înregistrărilor video care integrează datele personale ale mai multor copii, portalul de știri a admis dezvăluirea unui anumit volum de date cu caracter personal, cum ar fi: imaginea, vocea, genul, locul nașterii, adresa (domiciliului/ reședinței) copiilor, contrar prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a), b) și c), art. 5 alin. (3), art. 29 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (2) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal.

Speța 2

Centrul a examinat plângerea unui subiect de date, în calitate de reprezentant legal al minorului, prin care a solicitat examinarea legalității prelucrării datelor cu caracter personal de către o persoană fizică, manifestată prin postarea pe rețelele de socializare la profilul personal al acesteia a imaginii minorului (foto/video) însoțite de un mesaj, care conținea categoriile de date cu caracter personal, cum ar fi: prenumele, vârsta, adresa de domiciliu, locul de studii, evenimente din viața privată.

În context, Centrul a constatat că prelucrarea datelor cu caracter personal ale minorului de către persoana fizică vizată, prin distribuirea pe rețelele de socializare a categoriilor de date cu caracter personal menționate supra, în absența consimțământului reprezentanților legali ai minorului, este interzisă prin legea specială în materie de prelucrare a datelor cu caracter personal.

În consecutivitate, Centrul a stabilit că persoana fizică era obligată să respecte art. 29 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, ce stabilește cerințele de asigurare a confidențialității datelor cu caracter personal la care a avut acces.

În decizia sa, Centrul a luat în calcul și practica jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, *cauza Bogomolova vs. Rusia (cererea nr. 13812/09)*, care a avut drept obiect de examinare utilizarea imaginii unui minor fără permisiunea părinților. În speță, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a admis că publicarea fotografiei intră în domeniul de aplicare al „vieții private” a reclamantei și a fiului ei și, în unanimitate, a constatat că a fost încălcat articolul 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenția europeană a drepturilor omului.

În esență, pe cazul de referință Centrul a constatat că prelucrarea datelor personale ce vizează minorul, conținute în fotografiile și secvența video, manifestată prin publicarea pe pagina de profil personală pe rețelele de socializare și postarea mesajului/comunicatului, care dezvăluie prenumele, vârsta, adresa de domiciliu, locul unde își face studiile, etc., a avut loc în mod contrar prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a), art. 5 alin. (3) și art. 29 alin. (1) ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal. Drept urmare, în privința persoanei vizate a fost încheiat proces-verbal cu privire la contravenție pe semnele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 74¹ alin. (4) Cod Contravențional.

Dezvăluirea datelor cu caracter personal de către o întreprindere municipală de gestionare a fondului locativ prin lăsarea în loc public a facturilor pentru serviciile comunale

Centrul a inițiat verificarea legalității prelucrării datelor cu caracter personal în baza unei plângeri, prin care s-au invocat pretinse ilegalități comise la prelucrarea datelor cu caracter personal de către o întreprindere municipală de gestionare a fondului locativ (*IMGFL*). Reieșind din conținutul plângerii, reprezentanții întreprinderii vizate practicau lăsarea/punerea bonurilor de plată pentru serviciile comunale în loc public (geamul palierelor dintre scări), aceste bonuri consemnând date cu caracter personal ale locatarilor, fiind încălcat astfel dreptul la respectarea vieții private și de familie a persoanelor vizate.

S-a remarcat că, datele cu caracter personal expuse în conținutul facturilor de plată include identificatorul avizului de plată, contul personal, care constă în codul numeric al apartamentului locatarilor, precum și datele personale unde se indică numele, prenumele și adresa locatarilor iar plasarea acestor acte în spațiul public, constituie o încălcare a dreptului fundamental al persoanelor vizate la respectarea vieții intime, familiale și private, consacrat de art. 28 al Constituției Republicii Moldova și, deci, nu poate fi încadrată juridic în excepțiile prevăzute de art. 5 alin. (5) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

În acest context, s-a constatat că prin lăsarea bonurilor/facturilor de plată pentru serviciile comunale în spațiul public (geamul palierelor dintre scări), se favorizează accesul persoanelor străine la datele cu caracter personal reflectate în acestea, iar diseminarea acestor informații cu accesibilitate limitată în spațiul public comun din blocul locativ, constituie o încălcare a prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a) și art. 29 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal. Astfel, fiind determinată existența în acțiunile/inacțiunile angajatului ÎMGFL-lui vizat, a faptei contravenționale prevăzute de art. 74¹ alin. (4) Cod Contravențional al RM.

Accesarea datelor cu caracter personal stocate în resurse informaționale de stat de către colaboratorii organelor de poliție

În anul 2019, Centrul a recepționat mai multe demersuri ale Inspectoratului General al Poliției (IGP), în baza cărora a fost inițiate proceduri de verificare a conformității prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de către angajații unei subdiviziuni a Inspectoratului Național de Investigații din cadrul IGP.

Astfel, din conținutul demersurilor s-a stabilit, că examinarea circumstanțelor sesizate vizează aproximativ 12 000 de operațiuni de accesare a datelor cu caracter personal, stocate în cadrul Sistemului Informațional integrat al Serviciului Fiscal, efectuate de către angajații respectivei subdiviziuni a Inspectoratului Național de Investigații din cadrul IGP.

Aspectele sesizate Centrului denotă cu certitudine numărul exorbitant al operațiunilor de accesări de date cu caracter personal efectuate de către colaboratorii organelor de poliție, vizând un număr impunător de subiecți de date, planând dubii rezonabile asupra faptului că, o mare parte a acestor operațiuni, nu au avut la bază un scop bine determinat, un temei legal expres și o legătură causală dintre un material/dosar aflat în examinare și persoana fizică ale cărei date cu caracter personal au fost supuse prelucrării prin accesare/vizualizare/imprimare etc.

Examinarea demersurilor respective continuă, fapt determinat de numărul imens al operațiunilor de accesare a datelor cu caracter personal și, respectiv, de volumul mare al acțiunilor necesar a fi realizate în cadrul verificărilor inițiate, întru emiterea unei poziții obiective pe caz, în contextul raportării acestora la numărul de angajați extrem de mic al Centrului, în special în subdiviziunile competente a efectua controlul legalității prelucrării datelor cu caracter personal.

CAPITOLUL IV

ACTIVITATEA DE REPREZENTARE ÎN INSTANȚELE DE JUDECATĂ

IV

ACTIVITATEA DE REPREZENTARE ÎN INSTANȚELE DE JUDECATĂ

• În ordine de contencios administrativ

Pe parcursul anului 2019, interesele Centrului au fost reprezentate în cadrul instanțelor de contencios administrativ în 105 de procese de judecată, dintre care:

- ✓ 100 în calitate de pârât;
- ✓ 5 în calitate de autoritate publică ce depune concluzii.

Astfel, se atestă o creștere semnificativă a acțiunilor înaintate spre examinare în instanțele de judecată prin care au fost contestate actele emise de Autoritatea națională de protecție a datelor cu caracter personal, care, în perioada de raportare au ajuns la 105, spre deosebire de anul 2018 când au fost înaintate 69 cereri de chemare în judecată.

Acest fapt se datorează inclusiv numărului tot mai mare de acte administrative emise de Centru, precum și de conștientizarea tot mai înaltă a complexității consecințelor și a însemnătății caracterului constatărilor consemnate.

Astfel, pe parcursul anului 2019, reprezentanții Centrului au asigurat participarea în cadrul a **272** ședințe de judecată în ordine de contencios administrativ, întocmind **125** de acte procedurale necesare pentru examinarea cât mai eficientă a cauzelor.

Totodată, remarcăm că în 5 procese de judecată Centrul a fost atras ca autoritate publică ce a depus concluzii, în conformitate cu prevederile art. 74 alin. (1) Cod de Procedură Civilă.

În acest context, aducem la cunoștință că opiniile Centrului pe marginea respectării principiilor de protecție a datelor cu caracter personal au fost solicitate de entități precum: Serviciul de Informație și Securitate, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, AO „Juriștii pentru drepturile omului” etc.

La fel, menționăm că pe parcursul anului 2019 a fost finalizată examinarea a 26 dosare judecătorești în care hotărârile/deciziile instanțelor judecătorești au rămas definitive și irevocabile, dintre care:

- 22 hotărâri/decizii judecătorești au fost emise în favoarea Centrului;
- 4 cazuri s-au soldat cu insucces pentru Centru.

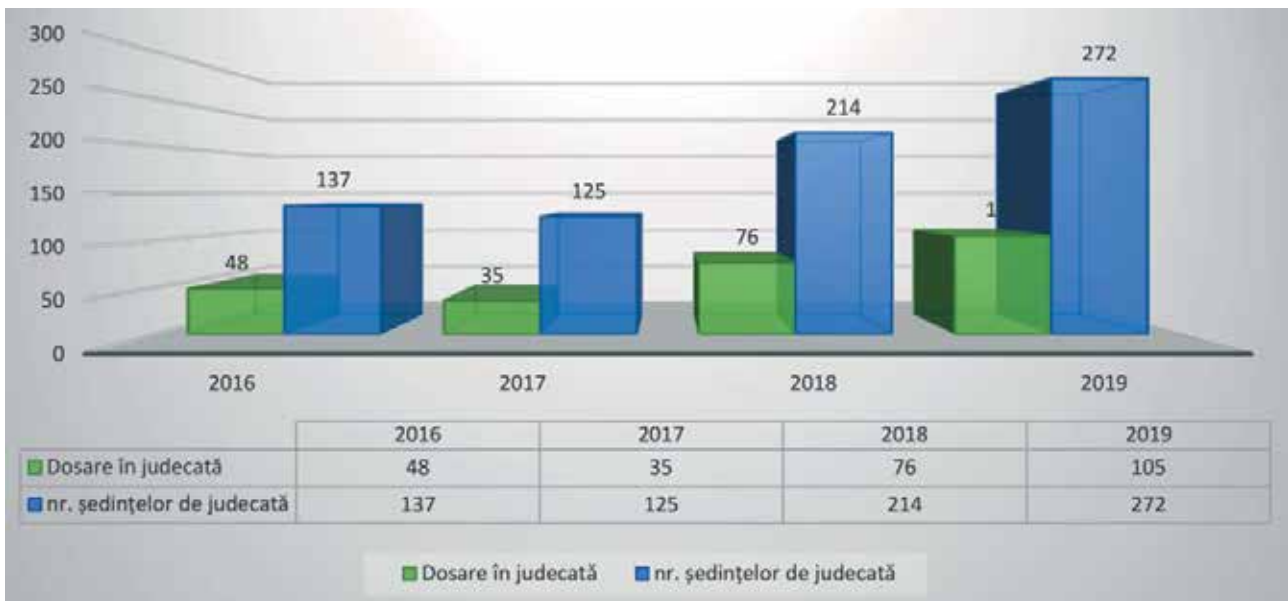
Dinamica hotărârilor judecătorești 2019

Astfel constatăm că, în 85% din cauzele de judecată ale căror examinare s-a finalizat pe parcursul anului 2019, acțiunile întreprinse de Centru și constatările acestei autorități au fost considerate legale și întemeiate de către instanțele de judecată.

Ținem să menționăm că în 90% obiect al acțiunii l-a constituit anularea deciziilor emise în urma investigațiilor efectuate de Centru cu privire la constatarea încălcării/lipsei încălcării principiilor de protecție a datelor cu caracter personal, 9% constituie anularea deciziilor cu privire la refuzul înregistrării în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal, 1% reprezintă pretinsul fapt de încălcare a dreptului de acces la informație.

Dinamica comparativă a numărului de dosare și a ședințelor de judecată în ordine de contencios administrativ, în perioada 2016-2019

• În ordinea procedurii contravenționale

Pe parcursul anului 2019, pentru faptele statuate la art. 74¹ – 74³ Cod contravențional aferente încălcării prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal, de către agenții constatatori ai Centrului au fost întocmite **105** procese-verbale cu privire la contravenții, fiind constatate **188** fapte contravenționale, cauzele contravenționale fiind expediate spre examinare în instanța de judecată competentă, în conformitate cu prevederile Codului contravențional.

Spectrul faptelor contravenționale constatate denotă că cele mai frecvente încălcări comise la prelucrarea datelor cu caracter personal s-au manifestat prin:

- prelucrarea datelor cu caracter personal fără notificarea și/sau autorizarea organului de control în domeniul prelucrării datelor cu caracter personal, precum și prelucrarea datelor cu caracter personal de un operator neînregistrat în modul stabilit – 59 fapte,
- încălcarea regulilor de prelucrare, stocare și utilizare a datelor cu caracter personal – 61 fapte,
- nerespectarea cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea lor în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal – 29 fapte,
- încălcarea drepturilor subiectului datelor cu caracter personal de a fi informat – 20 fapte,

- refuzul de a furniza informațiile sau documentele solicitate de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în procesul exercitării atribuțiilor de control, prezentarea unor informații neautentice sau incomplete, precum și neprezentarea în termenul stabilit de lege a informațiilor și a documentelor solicitate – 13 fapte,
- neîndeplinirea în termenul stabilit a deciziei Centrului privind repunerea în drepturi a subiectului datelor cu caracter personal, inclusiv privind suspendarea sau încetarea prelucrării datelor cu caracter personal, privind blocarea, distrugerea parțială ori integrală a datelor cu caracter personal prelucrate cu încălcarea legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal – 4 fapte,
- transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal cu încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal – 2 fapte.

În context, se relevă că, în perioada de referință agenții constatatori ai Centrului au participat la **peste 580 ședințe de judecată pe cauzele contravenționale aflate în examinare**, atât în instanța de fond cât și la Curtea de Apel.

Totodată, de menționat că din totalul celor **105** procese-verbale cu privire la contravenții expediate spre examinare în instanța de judecată pe parcursul perioadei de referință, în **44** de proceduri examinate Centrul a avut câștig de cauză, instanța de judecată recunoscând vinovăția persoanelor în privința cărora au fost întocmite procese-verbale cu privire la contravenție, cu stabilirea sancțiunilor în formă de amendă, iar **56** de proceduri se află pe rol.

Numărul și dinamica proceselor-verbale cu privire la contravenții întocmite în perioada de când Centrul a dobândit calitatea de agent constatator este reflectată în tabelele ce urmează:

Perioada de referință	Numărul proceselor verbale cu privire la contravenție	Perioada de referință	Numărul proceselor verbale cu privire la contravenție	Dinamica
2012	4	2012-2013	4-26	↑550%
2013	26	2013-2014	26-34	↑31%
2014	34	2014-2015	34-24	↓29%
2015	24	2015-2016	24-33	↑38%
2016	33	2016-2017	33-52	↑57%
2017	52	2017-2018	52-92	↑77%
2018	92	2018-2019	92-105	↑14%
2019	105	2016-2019	33-105	↑218%

În plan comparativ, pe parcursul ultimilor ani a crescut esențial numărul de procese verbale contravenționale întocmite de Centru, doar între anii 2016 și 2019 constatându-se o majorare la acest capitol cu 218%.

Cifrele în continuă creștere a numărului proceselor-verbale cu privire la contravenții întocmite de agenții constatatori ai Centrului demonstrează majorarea esențială a volumului de muncă, în special în contextul în care, la baza efectuării competențelor prevăzute de Codul contravențional și întocmirii fiecărui proces-verbal cu privire la contravenție stă decizia motivată, emisă în conformitate cu prevederile art. 27 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, prin care a fost constatată încălcarea normelor legale la prelucrarea datelor cu caracter personal. Acest fapt crează și mai multe dificultăți în desfășurarea activității Centrului, care nu poate avea statutul unui agent constatator clasic, fiindu-i aplicabile concomitent prevederile Legii privind

protecția datelor cu caracter personal (*obligația de a emite decizie motivată privind constatarea încălcării – caz când poate fi inițiată procedura contravențională sau constatarea lipsei încălcării – în cazul lipsei încălcării nu poate fi inițiată procedură contravențională*), Codului administrativ (*obligația de a emite un act administrativ individual la finalizarea procedurii administrative*) și Codului contravențional (*procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvârșirea contravenției*).

- Mai mult, la capitolul reprezentarea intereselor instituției în instanțele de judecată, necesită a fi menționată problema stringentă cu care se confruntă zilnic Centrul, manifestată prin caracterul dublu, contradictoriu și susceptibil a procedurilor de examinare a constatărilor rezultate în urma verificării legalității prelucrării datelor cu caracter personal. Acest fapt se referă în esență la dublarea examinării în instanțele de judecată, în aceeași perioadă, a acelorași acte și constatări emise de Centru, atât în ordine de contencios administrativ cât și în procedură contravențională.

Or, în rezultatul examinării materialelor de control privind legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal, Centrul emite decizii în ordinea statuată de art. 27 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, prin care constată, după caz, vinovăția operatorului de date cu caracter personal și poate dispune rectificarea, blocarea sau distrugerea datelor neveridice ori obținute ilicit. Această decizie este pasibilă contestării în ordine de contencios administrativ.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 423⁴ alin. (4) Cod contravențional, în rezultatul constatării încălcărilor comise la prelucrarea datelor cu caracter personal, Centrul întocmește procese-verbale cu privire la contravenție și le expediază spre examinare instanței de judecată care este împuternicită să soluționeze cauza prin recunoașterea vinovăției și aplicarea sancțiunii pecuniare cu posibilitatea de a aplica sub formă de sancțiune complementară privarea de dreptul de a prelucra date cu caracter personal pe perioada de la 6 luni la 1 an de zile.

Astfel, pentru comiterea aceleiași fapte/încălcări, operatorul de date cu caracter personal este supus răspunderii/sanționării de 2 ori – circumstanțe ce contravin principiilor de individualizare și atragere la răspundere a persoanei.

În special este de menționat faptul că, potrivit practicii în acest sens, se constată situații în care pentru aceeași faptă, în ordine contravențională operatorul este recunoscut vinovat de către instanța de judecată iar în ordine de contencios administrativ, același operator, este declarat de instanța de judecată ca fiind nevinovat, cu anularea deciziilor Centrului sau viceversa. Or, este cu atât mai bizară situația descrisă ținând cont de faptul că în cazul ambelor spețe (procedura contravențională și procedura de contencios administrativ) la bază exista una și aceeași decizie de constatare a încălcării comise la prelucrarea datelor cu caracter personal.

În acest context, existența unor astfel de proceduri contradictorii au dus, în unele cazuri, la determinarea ineficienței acțiunilor întreprinse de Centru pentru a contracara prelucrările neconforme de date și a preveni săvârșirea altor încălcări ce vizează dreptul la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private a subiecților de date cu caracter personal. Or, circumstanțele descrise sunt și mai dezolante și dezarmante pentru Autoritatea națională de control a prelucrărilor de date cu caracter personal, ținând cont de numărul angajaților subdiviziunilor de resort ale Centrului care este absolut infim în raport cu volumul excesiv de muncă pus pe umerii acestora.

CAPITOLUL V

SUPRAVEGHEREA PRELUCRĂRILOR DE DATE CU CARACTER PERSONAL

V

SUPRAVEGHEREA PRELUCRĂRILOR DE DATE CU CARACTER PERSONAL

• Activitatea de supraveghere și evidență a operatorilor de date cu caracter personal: înregistrarea operatorilor și a sistemelor de evidență

În perioada anului de raportare, Centrul a examinat **1652 notificări** depuse în vederea înregistrării în Registrul de evidență a operatorilor de date cu caracter personal, atât a operatorilor de date cu caracter personal cât și a sistemelor de evidență ținute în formă automatizată și/sau manuală în care sunt prelucrate date cu caracter personal.

În context, cadrul normativ relevant, și anume: Legea privind protecția datelor cu caracter personal, Cerințele față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1123 din 14 decembrie 2010 și Regulamentul Registrului de evidență a operatorilor de date cu caracter personal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 15 mai 2012, impun obligația ca anterior operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal într-un sistem de evidență automatizat sau manual, aceste operațiuni să fie notificate Centrului, cu prezentarea argumentelor necesității colectării și prelucrării fiecărei categorii de date.

Ca rezultat, pe parcursul anului 2019 au fost înregistrați **654 operatori** de date cu caracter personal și **944 sisteme** de evidență a datelor cu caracter personal.

În cadrul examinării notificărilor depuse la „Ghișeul unic” al Centrului, au fost efectuate **990** proceduri de verificare prealabilă.

În cadrul analizării formularelor de notificare depuse, au fost examinate în special următoarele aspecte referitoare la prelucrarea datelor cu caracter personal, cum ar fi:

- Deținerea calității de operator de date cu caracter personal sau, după caz, a persoanei împuternicite de către acesta în raport cu sistemele de evidență notificate;
- Existența temeiului legal de prelucrare a datelor cu caracter personal;
- Conformitatea măsurilor organizatorice și tehnice necesare pentru protecția datelor cu caracter personal declarate de către operatorul de date cu caracter personal cu prevederile cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal;
- Existența instrucțiunilor oferite de către operator pentru persoanele împuternicite printr-un contract sau alt act juridic care va avea caracter obligatoriu pentru părți și care va stabili obiectul și durata prelucrării, natura și scopul prelucrării, statul în care vor fi prelucrate datele cu caracter personal, tipul de date cu caracter personal, categoriile subiecților de date, obligațiile și drepturile operatorului și ale persoanei împuternicite etc.;
- Modalitatea de prelucrare a datelor cu caracter personal în cazul prestării serviciilor societăților informaționale reglementate de Legea nr. 284 din 22 iulie 2004 privind comerțul electronic;

- Condițiile în care se realizează transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal ținând cont de natura acestora, scopul și durata prelucrării sau prelucrărilor propuse, de statul de destinație, de legislația acestuia, precum și de normele profesionale și măsurile de securitate respectate în statul de destinație etc.

Informația privind înregistrarea operatorilor și a sistemelor de evidență în care sînt prelucrate date cu caracter personal în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal în dinamică pentru anii 2016-2019 este reflectată în tabelul care urmează:

Perioada de referință	Numărul operatorilor înregistrați	Numărul bazelor de date, a sistemelor informaționale înregistrate, în care sînt stocate și prelucrate date cu caracter personal	Numărul deciziilor de refuz a cererilor de înregistrare	Numărul deciziilor de refuz a cererilor de înregistrare, contestate în ordine de contencios administrativ
2016	386	761	89	1
2017	500	843	203	0
2018	639	938	451	1
2019	654	944	708	1

Din informația menționată se observă creșterea numărului operatorilor de date cu caracter personal înregistrați și a sistemelor de evidență notificate de către aceștia față de anul precedent.

În special, se atestă o creștere semnificativă a numărului deciziilor de refuz emise de Centru în urma examinării notificărilor înaintate la „Ghișeu unic”. În mare parte, motivele care au stat la baza emiterii deciziilor de refuz a înregistrării operatorilor de date cu caracter personal și/sau sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal au fost următoarele:

- necorespunderea informațiilor indicate în notificarea depusă spre examinare cu cele prevăzute în actele anexate la respectiva notificare;
- neprezentarea informațiilor necesare examinării notificării, aferente acesteia, precum: actele care întemeiază prelucrarea datelor cu caracter personal ale persoanelor vizate (spre exemplu contract, consimțământ etc.), documentul care ar consemna instrucțiunile necesare oferite de către operator persoanei împuternicite de către acesta etc.;
- neindicarea în notificare și/sau în actele aferente acesteia a faptului/intenției transmiterii transfrontaliere a datelor cu caracter personal;
- neprezentarea documentelor care ar stabili măsurile organizatorice și tehnice necesare pentru protecția datelor cu caracter personal sau necorespunderea/insuficiența măsurilor descrise la prevederile Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1123 din 14 decembrie 2010 etc.

Ponderea cea mai mare din numărul operatorilor înregistrați în anul 2019, o constituie: agenții economici (319 operatori), persoanele care exercită profesii liberale, cum ar fi notarii, avocații, executorii judecătorești (126 operatori), autoritățile publice (36 operatori), instituțiile medicale (16 operatori) fapt care demonstrează conștientizarea de către operatorii de date cu caracter personal vizați a necesității respectării prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal și a riscurilor generate de prelucrarea neconformă a datelor cu caracter personal, inclusiv a categoriilor speciale ale acestora.

Totodată, ca și în anii precedenți, în perioada de referință operatorii au notificat cel mai des sistemele de evidență auxiliare, care nu sînt legate strict de activitatea de bază a acestora, cum

ar fi: evidența contabilă, resursele umane, supravegherea video, controlul accesului în sediu, etc., sisteme care cu certitudine conțin date cu caracter personal și urmează a fi notificate Centrului, însă, care nu determină prelucrările de date cu caracter personal efectuate în vederea realizării sarcinilor atribuite entităților publice/private vizate. Astfel, o mare parte din sistemele de evidență de importanță națională, făcând referire aici în mod special la sistemele gestionate de entități publice, care consemnează un volum impunător de date cu caracter personal, inclusiv date de categorie specială, rămân a fi în continuare în afara verificării prin prisma corespunderii principiilor de protecție a datelor cu caracter personal. Drept exemple de sisteme de evidență a datelor cu caracter personal de importanță statală neînregistrate/neautorizate până la momentul de față pot fi indicate: Sistemul Informațional Automatizat de Stat "Alegeri", SIA „Asistența Medicală Primară”, Sistemul informatic de evidență a resurselor umane în sistemul sănătății, SIA „Transplant”, Sistemul Informațional Integrat Vamal, Sistemul informațional de Management în Educație, Sistemul Informațional de Gestiune a Vizelor etc.

Este de menționat că pe parcursul anului 2019 o serie de sisteme de evidență a datelor cu caracter personal de importanță statală au fost notificate/înregistrate/autorizate, chiar dacă erau puse în funcțiune cu mult înainte de a depune notificările aferente, în vederea conformării acestor baze de date la prevederile art. 23 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, cum ar fi: Registrul de stat al controalelor, Registrul de stat al actelor locale, Sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat, Portalul certificatelor de concediu medical.

Conformarea activității legate de prelucrarea datelor cu caracter personal a operatorilor de date cu caracter personal și/sau persoanelor împuternicite de către aceștia la prevederile legale ce țin de notificarea sistemelor de evidență și înregistrarea în calitate de operator în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal, întotdeauna a avut la bază suportul maxim oferit de angajații Centrului în vederea instruirii tuturor solicitanților. Astfel, pe parcursul anului 2019, doar angajații responsabili pentru înregistrarea operatorilor și sistemelor de evidență (în număr de aproximativ 3 persoane), pe lângă alte măsuri efectuate de Centru în vederea sensibilizării și mediatizării necesității realizării acestei obligații legale, au oferit la sediul Centrului **peste 1465 de consultații și instrucțiuni.**

Cu titlu de exemplificare, urmează a menționa că, o parte semnificativă de notificări depuse spre examinare au vizat mijloacele de supraveghere video, în 2019 fiind înregistrate pozitiv 123 asemenea sisteme de evidență. Astfel, în cadrul examinării notificărilor depuse și/sau consultațiilor oferite la înregistrarea/intenția înregistrării sistemelor de supraveghere video, o atenție deosebită a fost atrasă față de următoarele aspecte:

1. scopul și temeiul legal al gestionării/utilizării sistemului de supraveghere video;
2. locul amplasării mijloacele de supraveghere video și unghiul lor de captare;
3. poziționarea mijloacelor de supraveghere video în așa fel încât unghiul de captare a imaginilor video să cuprindă suprafața deținută cu titlu de proprietate sau de folosință, fiind redusă la maxim captarea spațiului public sau privat adiacent;
4. modalitatea de informare a subiecților de date cu caracter personal, inclusiv prin afișarea semnelor distinctive despre faptul efectuării supravegherii video. Important de amintit că, prin Decizia Centrului nr. 581 din 10 septembrie 2015 a fost aprobat formularul tipizat de informare privind efectuarea supravegherii prin mijloace video (pictogramă) în cadrul sistemelor de evidență gestionate de către operatorii de date cu caracter personal, care stabilește obligativitatea afișării formularului menționat, în zona supravegheată, la o distanță rezonabilă de dispozitivele de captare a imaginilor, pentru a asigura o vizibilitate suficientă a acestora.

Totodată, o mare parte din notificările depuse în vederea înregistrării sistemelor de supraveghere video au fost refuzate, inclusiv pe motivul monitorizării spațiilor comune în condominiu. Tinând cont de numărul mare a solicitărilor de înregistrare în Registrul de evidență a operatorilor de date cu caracter personal a sistemelor destinate supravegherii video, precum și în vederea oferirii unor repere care vin să dea claritate aspectelor legale ce urmează a fi luate în calcul în cazurile de instalare/gestionare a sistemelor de supraveghere video în spațiile comune în condominiu, în continuare sunt evidențiate unele norme legale aferente:

1. Art. 4 alin. (1) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, potrivit căruia, datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării trebuie să fie prelucrate în mod corect și conform prevederilor legii; colectate în scopuri determinate, explicite și legitime, iar ulterior să nu fie prelucrate într-un mod incompatibil cu aceste scopuri [...].
2. Art. 5 al Legii condominiului în fondul locativ, prevede că proprietatea comună în condominiu include toate părțile proprietății aflate în folosință comună: terenul pe care este construit blocul (blocurile), zidurile, acoperișul, terasele, coșurile de fum, scările, holurile, subsolurile, pivnițele și etajele tehnice, tubulaturile de gunoi, ascensoarele, utilajul și sistemele ingineresti din interiorul sau exteriorul locuințelor (încăperilor), care deserveșc mai multe locuințe (încăperi), terenurile aferente în hotarele stabilite cu elemente de înverzire, alte obiecte destinate deservirii proprietății imobiliare a condominiului.
3. Art. 546 alin. (1) și (2) din Codul civil stabilește că, fiecare coproprietar are dreptul de a folosi bunul de proprietate comună pe cote-părți în măsura care nu schimbă destinația lui și nu aduce atingere drepturilor celorlalți coproprietari, iar modul de folosire a bunului comun se stabilește prin acordul coproprietarilor sau, în caz de divergențe, prin hotărâre judecătorească în baza unei aprecieri echitabile a intereselor tuturor coproprietarilor.

Astfel, reieșind din cele relatate supra, menționăm că, în cazul în care are loc supravegherea video a spațiului comun în condominiu (de ex. în blocurile locative), atunci doar asociația de coproprietari în condominiu va avea temeiul legal de prelucrare a datelor cu caracter personal în acest scop și, respectiv, obligația de a notifica în vederea înregistrării sistemului de evidență vizat. Modalitatea de adoptare a deciziilor asociației de coproprietari (inclusiv numărul necesar de voturi în acest sens) este prevăzută de Legea condominiului în fondul locativ.

• Activitatea de prevenire a neconformității prelucrării datelor cu caracter personal

În perioada anului 2019, Centrul a informat diferite entități publice referitor la compromiterea securității și confidențialității datelor cu caracter personal ce vizează cetățenii unor state membre ale Uniunii Europene, ca rezultat al multiplor atacuri cibernetice asupra sistemelor informaționale gestionate de persoane juridice de drept public și/sau privat. Drept exemplu, în acest sens pot fi menționate demersurile înaintate de Centru către: Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Serviciul Fiscal de Stat, I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”.

În context, Centrul a solicitat entităților de resort să fie instituite/intensificate măsurile organizatorice și tehnice adecvate prelucrării conforme a datelor cu caracter personal, inclusiv să fie întreprinse acțiunile de rigoare în vederea executării obligațiilor prevăzute în special de art. art. 23, 29 și 30 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal și Cerințele față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1123 din 14 decembrie 2010, să fie reevaluat nivelul de securitate al sistemelor informaționale ce consemnează date cu caracter personal gestionate de către aceștia față de atacurile online

asupra securității și confidențialității datelor cu caracter personal, precum și să fie stabilite acțiuni concrete de reacționare la posibile incidente de securitate etc.

În vederea exemplificării situației aferente gradului de respectare a normelor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal, de către instituțiile publice în special, poate fi menționat Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, care prelucrează un volum impunător de date cu caracter personal, inclusiv de categorie specială (starea de sănătate), vîzând practic întreaga populație a țării, însă care, până în prezent, nu a notificat/înregistrat/autorizat majoritatea sistemelor de evidență gestionate ce fac parte din Registrul medical (conform Hotărârii Guvernului nr.586 din 24 iulie 2017), și anume:

- Sistemul informațional automatizat „Asistența Medicală Primară” (SIA AMP);
- Sistemul informațional automatizat „Asistența Medicală Spitalicească” (SIA AMS);
- Sistemul informatic de evidență a resurselor umane în sistemul sănătății (SIERUSS);
- Sistemul informațional automatizat „Transplant” (SIA Transplant).

Or, în raport cu această autoritate, Centrul a atenționat în repetate rânduri faptul că, nenotificarea/neînregistrarea sistemelor informaționale automatizate de stat gestionate, în care sunt prelucrate date cu caracter personal, inclusiv din categoria de date cu caracter personal susceptibile de a prezenta riscuri speciale pentru drepturile și libertățile persoanelor, generează riscuri iminente față de asigurarea confidențialității și securității datelor cu caracter personal prelucrate.

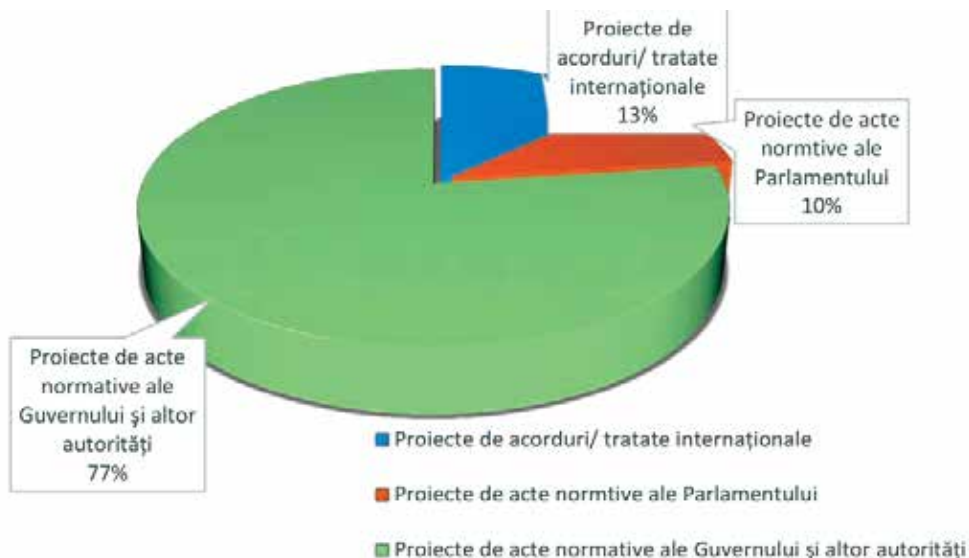
Ținem să subliniem că, inexistența unor măsuri concrete de asigurare a securității și confidențialității datelor cu caracter personal, la modul practic, precum și inexistența unui control riguros a accesului la categoriile speciale de date cu caracter personal, poate duce, iminent, la accesări neautorizate a datelor cu caracter personal a oricărui pacient din orice instituție de medicină primară din Republica Moldova, generând în final, riscuri majore de prelucrări neconforme de date cu caracter personal, eventuale litigii civile cu repararea prejudiciilor materiale și morale, impunerea emiterii de către Centru a deciziilor de suspendare și/sau încetare a operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal și, nu în ultimul rând, pierderea încrederii cetățenilor Republicii Moldova în digitalizarea serviciilor publice în domeniul medical.

În temeiul prevederilor art. 32 alin. (2) al Legii cu privire la actele normative, proiectele actelor normative care țin de domeniul protecției datelor cu caracter personal se transmit spre avizare Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

Drept urmare, pe parcursul anului 2019, către Centru au parvenit spre avizare **66** de proiecte de acte normative naționale/internaționale, care au fost examinate prin prisma respectării principiilor de protecție a datelor cu caracter personal, precum și a asigurării drepturilor și libertăților persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, dintre care:

- **8** proiecte de acorduri/tratate internaționale;
- **6** proiecte de acte normative de modificare a legilor, codurilor;
- **52** proiecte de acte normative ale Guvernului și altor autorități.

Procentajul avizelor oferite de către Centru pe parcursul anului 2019

Subsecvent, chiar dacă se constată o ușoară creștere, cu circa 12%, a numărului avizelor oferite de Centru în comparație cu anii precedenți, trebuie remarcat totodată că acestea au implicat aspecte mult mai complexe privind prelucrarea datelor cu caracter personal în diferite domenii necesar a fi studiate detaliat.

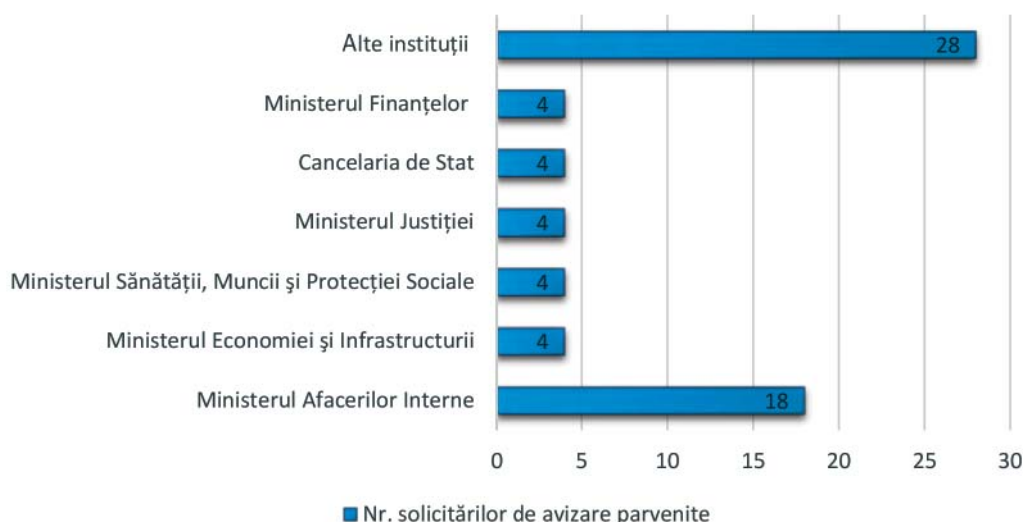
Prin urmare, în condițiile diversității aspectelor reglementate prin actele normative transmise Centrului în vederea avizării, în cele mai multe cazuri s-a determinat necesitatea completării și revizuirii textelor respective, fiind înaintate obiecții și propuneri de rigoare, prin prisma necesității respectării reglementărilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal.

În continuare prezentăm, pentru exemplificare, unele dintre cele mai relevante proiecte de acte normative avizate:

- proiectul hotărârii pentru aprobarea Regulamentului cu privire la crearea și funcționarea sistemului informațional „e-Autorizație de transport”, unde s-a propusă revizuirea regulamentului prenotat, în vedere stabilirii unui termen concret de păstrare a datelor cu caracter personal;
- proiectul hotărârii cu privire la modificarea Regulamentului privind selectarea reprezentanților societății civile în Consiliul de Integritate, unde a fost propusă modificarea proiectului Regulamentului prescris, reieșind din caracterul excesiv al datelor cu caracter personal supuse colectării (cum ar fi cele consemnate în buletinul de identitate) pentru participarea la concurs, fiind suficientă colectarea datelor strict necesar a fi prezentate de către subiectul de date cu caracter personal, din documentele corespunzătoare, prin intermediul unor formulare tipizate;
- proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative cu privire la protecția copilului, unde a fost propusă completarea Legii nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați cu un articol distinct ce ține de protecția datelor cu caracter personal;
- proiectul hotărârii Guvernului cu privire la Registrul național de cancer, la care s-a intervenit cu recomandări privind specificarea modalității de acces la sistemul informațional pentru furnizorii de informații, procedura de furnizare a informațiilor, drepturile și obligațiile acestora în raport cu prelucrarea datelor cu caracter personal;
- proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea hotărârii Guvernului nr.885/2005 pentru aprobarea Concepției privind Registrul de stat al resurselor de mobilizare, unde s-a propus excluderea unor termeni cu reevaluarea pertinentei și necesității colectării informațiilor privind grupa sanguină, naționalitatea și statutul social al persoanei.

Numărul de solicitări de avizare, parvenite în adresa Centrului pe parcursul anului 2019

Stabilirea și dezvoltarea relațiilor de cooperare cu alte state în domeniul protecției datelor cu caracter personal reprezintă unul din elementele de bază ale procesului de consolidare a capacităților funcționale în domeniul protecției datelor, în scopul de a face față provocărilor și oportunităților secolului XXI. În acest context, Centrul promovează constant o politică amplă și consecventă de intensificare a cooperării în domeniul protecției datelor cu caracter personal atât pe plan intern cât și internațional.

În domeniul cooperării internaționale, în anul 2019 Centrul și-a concentrat activitatea spre impulsivarea relațiilor bilaterale cu partenerii externi și cooperarea multilaterală în cadrul organizațiilor internaționale, la ședințele cărora s-a participat cu regularitate. Promovarea cooperării internaționale în perioada de raportare s-a desfășurat prin participarea la vizite de studiu, schimb de experiență, preluarea bunelor practici, precum și instruirile oferite de experții Uniunii Europene.

Totodată, pe parcursul anului 2019 reprezentanții Centrului au participat la diverse conferințe, reuniuni și grupuri de lucru.

• Ședințele plenare ale Comitetului European pentru Protecția Datelor

Pe parcursul anului 2019, reprezentanții Centrului au participat la opt reuniuni plenare organizate de Comitetul European pentru Protecția Datelor (CEPD), care au avut loc în Bruxelles, Belgia la: 22-23 ianuarie 2019, 12-13 martie 2019, 14-15 mai 2019, 4 iunie 2019, 10 septembrie 2019, 8-9 octombrie 2019, 12-13 noiembrie 2019, 2-3 decembrie 2019.

Aceste reuniuni au sintetizat activitățile de protecție a datelor la nivel european și au analizat aplicarea în practică a orientărilor elaborate de CEPD. Orientările oferă asigurări precum că drepturile cetățenilor la protecția datelor cu caracter personal le sunt întotdeauna respectate, inclusiv atunci când datele lor se regăsesc printre alte tipuri de date sau că datele lor sunt anonimizate în mod adecvat. În plus, orientările au o valoare informativă și pentru autoritățile publice care prelucrează în mod constant date personale și sunt direct implicate în elaborarea normelor legislative și administrative privind protecția datelor personale.

Pe parcursul perioadei de referință, în cadrul CEPD au fost examinate recomandările statelor membre și rapoartele privind cele mai bune practici. Totodată, pe parcursul ședințelor plenare s-a discutat intens despre deciziile obligatorii și impactul acestora asupra statelor membre ale Uniunii Europene. Un alt aspect de interes sporit a reprezentat nivelul de protecție a datelor persoanelor fizice din cadrul statelor comunitare, țărilor terțe și țărilor membre ale organizațiilor internaționale.

• Ședințele plene în cadrul Consiliului Europei

Comitetului Consultativ al Convenției pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (Convenția 108)

Convenția 108 trece în prezent printr-un proces de modernizare și adaptare la provocările privind protecția datelor reprezentate de noile tehnologii în domeniul comunicațiilor electronice. Proiectul de modernizare a Convenției a fost inițiat de către Comitetul Consultativ T-PD.

Modernizarea Convenției 108 abordează provocările la adresa vieții private rezultate din utilizarea noilor tehnologii de informare și comunicare și, în același timp, consolidează mecanismul Convenției 108 pentru a asigura implementarea eficientă a acesteia. Procesul de modernizare a Convenției 108 are ca finalitate transformarea sa într-un instrument juridic internațional cu valoare universală, aplicabil și statelor din afara Consiliului Europei. Până în prezent, 38 de state au semnat protocolul de modernizare a Convenției 108.

Astfel, Comitetul Consultativ al Convenției 108 a organizat pe parcursul anului 2019 cinci ședințe plene, în cadrul cărora au participat reprezentanții Centrului în calitate de membri ai Comitetului.

Comitetul de experți pe dimensiunea drepturilor omului privind prelucrarea datelor cu caracter personal și diferite forme de inteligență artificială

În perioada de raportare, au avut loc ultimele două ședințe ale Comitetului de experți pentru drepturile omului privind prelucrarea datelor cu caracter personal și diferite forme de inteligență artificială (MSI-AUT) la care a participat reprezentatul Centrului în calitate de expert național:

- 3-a reuniune MSI-AUT (Strasbourg), la 18-19 martie 2019;
- 4-a (ultima) reuniune a MSI-AUT (Strasbourg), la 23-24 septembrie 2019.

Subiectele principale discutate în cadrul reuniunilor MSI-AUT au fost focusate pe marginea proiectului recomandării Comitetului de Miniștri privind impactul sistemelor algoritmice asupra drepturilor omului, proiectului de studiu al conceptului de responsabilitate pentru sistemele IA (inteligența artificială) de luare a deciziilor în conformitate cu cadrul legal privind drepturile omului, precum și crearea Comitetului ad-hoc pentru inteligența artificială – CAHAI. Mandatul CAHAI constă în realizarea unui studiu de fezabilitate și examinarea posibilelor elemente pe baza unor consultări ample cu mai multe părți interesate, privitor la cadrul legal pentru dezvoltarea, proiectarea și aplicarea inteligenței artificiale, bazat pe standardele Consiliului Europei privind drepturile omului, democrația și statul de drept.

• Conferințe internaționale

Conferința de Primăvară a Autorităților Europene de Protecție a Datelor (Tbilisi, Georgia)

În perioada 08-10 mai 2019, reprezentanții Centrului au participat la cea de-a 29 ediție a Conferinței de primăvară a Autorităților Europene de Protecție a Datelor, care a avut loc în orașul Tbilisi, Georgia. Pe parcursul sesiunilor de lucru, au fost prezentate subiecte de actualitate din domeniul protecției datelor cu caracter personal, precum: un an de la intrarea în vigoare a Regulamentului General privind Protecția Datelor (RGPD), principiile și normele de armonizare privind protecția datelor în Europa, principalele caracteristici ale Convenției modernizate („Convenția 108+”) și importanța intrării în vigoare a protocolului de modificare a acesteia, protecția datelor cu caracter personal ale copiilor și protecția datelor în organizațiile

internaționale. RGPD a devenit un standard de aur, motivând unele state din afara Uniunii Europene să armonizeze legislația națională cu noul RGPD pentru a se putea califica drept stat cu un nivel adecvat de protecție a datelor.

La eveniment au participat Autoritățile pentru Protecția Datelor din Europa Centrală și de Est, inclusiv reprezentanții Consiliului Europei și Comisiei Europene, în cadrul căruia au avut oportunitatea de a face schimb de experiență și bune practici în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

• Vizite de studiu

În perioada 23 – 27 septembrie 2019, în cadrul Proiectului UE Twinning „*Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal*”, a fost organizată o vizită de studiu în Germania și Letonia, pentru un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova. Vizita de studiu a fost organizată în scopul familiarizării deputaților Republicii Moldova cu cadrul legal din domeniul protecției datelor cu caracter personal din țările europene, în contextul noului proiect de lege privind protecția datelor cu caracter personal, votat în primă lectură de Parlamentul Republicii Moldova.

• Implementarea prevederilor Acordului de Asociere RM-UE

La capitolul dat este de menționat că în perioada de raportare Centrul a continuat implementarea acțiunilor din Planul Național de Acțiuni privind Implementarea Acordului de Asociere 2017-2019 (PNAAA). În acest context, a elaborat și prezentat Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene rapoarte trimestriale, semestriale și anuale privind realizarea obiectivelor trasate. Totodată, asupra realizării acțiunilor din Titlul V al PNAAA, Centrul a efectuat cu regularitate raportarea către Ministerul Economiei și Infrastructurii.

La 14 noiembrie 2019, reprezentanții Centrului au participat la cea de-a V-a reuniune a Subcomitetului de asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru Libertate, Securitate și Justiție, care a avut loc la Chișinău.

Subiectele puse în discuție în cadrul evenimentului s-au referit la reforma sectorului justiției, prevenirea și lupta împotriva corupției, prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, cooperarea privind migrația, azilul și managementul frontierei de stat, protecția datelor cu caracter personal, prevenirea și lupta împotriva crimei organizate și altor activități ilegale.

Agenda a întrunit o serie de subiecte de interes comun, atât pentru Republica Moldova cât și pentru Uniunea Europeană. Conducătorii instituțiilor au prezentat progresele înregistrate de la reuniunea anterioară a Subcomitetului, care a avut loc în iunie 2018. Reprezentantul Centrului a prezentat informația ce reflectă evoluțiile la capitolul protecția datelor cu caracter personal.

Astfel, în contextul implementării Acordului de Asociere RM-UE, asigurării securității naționale prin promovarea unui stat de drept, a valorilor democratice, bune guvernări, reformei justiției, consolidării drepturilor omului în general și a dreptului la inviolabilitatea vieții private, în particular, dar și având în vedere noile reglementări ale Uniunii Europe în domeniul protecției datelor destinate să restabilească controlul cetățenilor asupra datelor lor cu caracter personal și să creeze un nivel înalt și uniform de protecție a datelor în Europa, adaptat erei digitale, și în continuare rămâne a fi actuală și absolut necesară realizarea dezideratelor vizând:

- Armonizarea cadrului legal al Republicii Moldova în domeniul protecției datelor cu caracter personal cu standardele și cadrul legal al Uniunii Europene, în special cu Regulamentul nr. 679 din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea

datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și Directiva UE 2016/680 privind prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor;

- Consolidarea capacităților instituționale și funcționale ale Centrului, în vederea asigurării posibilității implementării și monitorizării eficiente a aplicării prevederilor legislației naționale din domeniul protecției datelor cu caracter personal;
- Sensibilizarea subiecților, operatorilor și persoanelor împuternicite de către operatorii de date cu caracter personal cu privire la legislația națională din domeniul protecției datelor cu caracter personal și drepturile și obligațiile ce le revin.

• Cooperarea cu agențiile Uniunii Europene

În contextul cooperării cu agențiile Uniunii Europene, este de menționat că, conform prevederilor articolului 19 alin. (2) din Acordul de cooperare dintre Republica Moldova și Eurojust, potrivit căruia ofițerul de protecție a datelor Eurojust și Autoritatea de protecție a datelor din Republica Moldova își vor raporta reciproc, minim o dată în an, asupra implementării prevederilor din Acord, a fost prezentată către Eurojust informația ce ține de activitatea Centrului și implementarea prevederilor legale în materie de protecție a datelor cu caracter personal, cât și colaborarea interinstituțională cu Procuratura Generală.

Colaborarea Republicii Moldova cu Eurojust reprezintă un punct-cheie în ceea ce privește dezvoltarea raporturilor de asistență juridică internațională în materie penală în concordanță cu standardele europene, în special în contextul vectorului de integrare europeană al Republicii Moldova.

• Cooperarea cu autoritățile de protecție a datelor din străinătate

La 18 decembrie 2019, Centrul și Inspectoratul de Stat al Datelor din Letonia au semnat un Acord de colaborare în domeniul protecției datelor cu caracter personal. Acordul prevede dezvoltarea relațiilor de cooperare între cele două instituții pe aspectul obținerii unor progrese constante în domeniul protecției datelor, precum și promovarea bunelor practici care vor crea condiții favorabile pentru asigurarea protecției eficiente a datelor cu caracter personal ale cetățenilor Republicii Moldova și Republicii Letonia.

Activități desfășurate în cadrul proiectului Twinning

„Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal”

Pe parcursul anului 2019, Centrul a continuat implementarea proiectului Twinning, în calitate de beneficiar, proiect finanțat de Uniunea Europeană și implementat în perioada 2 octombrie 2017 – 2 ianuarie 2020, de către Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională (IRZ) și

Ministerul Justiției al Republicii Letonia. Proiectul a aduc o contribuție importantă la realizarea prevederilor Acordului de Asociere între UE – Republica Moldova și Cadrul unic de sprijin acordat de UE pentru Republica Moldova.

Numeroasele activități derulate în perioada de raportare au fost desfășurate în vederea realizării obiectivului general al proiectului de armonizare a legislației naționale a Republicii Moldova în domeniul protecției datelor cu caracter personal cu cea a Uniunii Europene – în special cu Regulamentul UE/2016/679 și Directiva UE 2016/680. Astfel, acțiunile planificate au fost realizate cu suportul experților Uniunii Europene care s-au concentrat pe:

- asistență în dezvoltarea și/sau armonizarea legislației sectoriale și a legislației secundare, cu scopul de a le conforma cu noul proiect de lege privind protecția datelor cu caracter personal;
- elaborarea a 7 proiecte de Coduri de Conduită/linii directorii în corespundere cu Regulamentul UE 2016/679 și Directiva UE 2016/680 (în domeniul sănătății, financiar, mass media, electoral, supravegherea video, organelor de ocrotire a legii și comunicațiilor electronice) și publicate pe pagina web a Centrului;
- organizarea a 24 cursuri de instruire cu genericul *”Cerințe privind protecția datelor cu caracter personal”* pentru reprezentanții din domeniile: medical, telecomunicații, financiar, bancar, educație, resurse umane, supravegherea video, companii de vânzare cu amănuntul, avocați/juriști etc. În total la aceste seminare au participat circa 1158 de persoane;
- organizarea cursului de instruire pentru angajații Centrului cu genericul *”Proceduri de investigație”*;
- organizarea cursului de instruire pentru angajații Centrului cu genericul *„Răspunsuri rapide la incidentele de securitate a datelor cu caracter personal”*;
- organizarea cursului de Formare a Formatorilor în domeniul protecției datelor cu caracter personal. La cursul respectiv au participat și au fost instruiți 12 angajați ai Centrului precum și reprezentanți din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Procuraturii Generale, Centrului Național Anticorupție, Serviciului Vamal și Inspectoratului General al Poliției;
- organizarea vizitei de studiu pentru un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova în Germania și Letonia. Vizita de studiu a fost organizată în scop de a familiariza deputații Republicii Moldova cu cadrul legal din domeniul protecției datelor cu caracter personal din țările europene, în contextul noului proiect de lege privind protecția datelor cu caracter personal, votat în primă lectură de Parlamentul Republicii Moldova;
- asistență în elaborarea Planului de comunicare și sensibilizarea pentru Centru;
- asistență în elaborarea Strategiei naționale privind protecția datelor cu caracter personal pentru anii 2020-2024;
- asistență în elaborarea unei noi pagini web a Centrului;
- elaborarea unui sondaj ex-post privind percepția dreptului și aplicarea protecției datelor cu caracter personal în Republica Moldova;
- organizarea cursurilor de instruire cu genericul *„Legislația și cerințele din domeniul protecției datelor cu caracter personal”* pentru instituțiile de stat din următoarele sectoare: justiție – au fost instruite 64 de persoane; educație – 84 de persoane; financiar – 60 de persoane; medical/social – 60 de persoane; Cancelaria de Stat/autorități publice locale – 63 de persoane; organele de ocrotire a legii – 62 de persoane. În total la aceste evenimente au fost instruite circa 400 persoane;
- organizarea și desfășurarea a cinci Comitete de Conducere a proiectului Twinning. În cadrul Comitetele organizate la Centru au participat: Managerul de Proiect din partea Delegației Europene, Consilierul Rezident de Twinning, Partenerul german – Centrul Independent pentru Protecția Vieții Private din Schleswig – Holstein, Germania, Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională (IRZ) (Agenția implementatoare), Partenerul letonian: Ministerul Justiției al Letoniei.

La 18 decembrie 2019, a avut loc Conferința de încheiere a Proiectului Twinning *„Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal”* în incinta Centrului Industriilor Creative ARTCOR din Chișinău.

CAPITOLUL VIII

ACTIVITĂȚI DE INSTRUIRE ȘI SENSIBILIZARE

VIII

În anul 2019, Centrul a înregistrat o evoluție remarcabilă la capitolul activităților de instruire și sensibilizare desfășurate. A fost anul în care s-au organizat cele mai multe acțiuni și campanii de informare, inclusiv la nivel de republică.

Astfel, în perioada de raportare a continuat desfășurarea acțiunii de informare a elevilor în cadrul disciplinei „Dezvoltarea personală” prin organizarea orelor educative despre importanța protecției datelor cu caracter personal, acordându-se o atenție sporită instruirii inclusiv a profesorilor care predau disciplina menționată.

A fost lansată o campanie largă de informare a cetățenilor din întreaga țară, cu genericul: „Te informăm în orașul tău!” și cu mesajul social – „Ai grijă de datele tale!”.

Și în anul 2019, Centrul a continuat șirul de instruire desfășurate inclusiv cu suportul Proiectului UE Twinning, în sectorul public și privat, în Chișinău dar și în republică. A crescut semnificativ numărul participanților la activitățile de instruire, fapt ce atestă un interes sporit din partea entităților de drept public și privat de a-și conforma activitatea legată de prelucrarea datelor cu caracter personal la prevederile legale din domeniu.

• Acțiuni de sensibilizare

Astfel, pe parcursul anului 2019, au fost organizate **16** activități de informare și sensibilizare a cetățenilor despre importanța protecției datelor cu caracter personal. În cadrul orelor educative și discuțiilor organizate în incinta instituțiilor de învățământ, au fost informați și sensibilizați aproximativ **350** de studenți și elevi. Totodată, circa **100** de profesori care predau disciplina „Dezvoltarea personală” din raioanele Ungheni, Cahul și Rezina, au fost formați în calitate de „mesageri ai Centrului” în cadrul campaniei „Te informăm în orașul tău!”, demarată în luna mai 2019. Totodată, circa **1000** de cetățeni au fost sensibilizați prin intermediul acțiunilor stradale desfășurate atât în cadrul campaniei „Te informăm în orașul tău”, cât și în cadrul evenimentului anual „Orășelului European”, eveniment dedicat Zilei Europei.

Principalele activități de informare și sensibilizare a societății asupra importanței domeniului protecției datelor cu caracter personal desfășurate de Centru pe parcursul perioadei de raportare sunt indicate în continuare:

- 28 ianuarie 2019 – Acțiune stradală de diseminare a materialelor informative pentru trecători, în comun cu 10 studenți de la Clinica Juridică din cadrul Universității Libere Internaționale din Moldova (ULIM), eveniment organizat de Ziua europeană a protecției datelor;

- 30 ianuarie 2019 – Stand informativ în holul ULIM, acțiune de promovare a mesajului „Ai grijă de datele tale!”, eveniment organizat de Ziua europeană a protecției datelor;

- 31 ianuarie 2019 – Dialog cu circa 70 de studenți ai Facultății de business și administrarea afacerilor din cadrul Academiei de Studii Economice a Moldovei (ASEM), eveniment organizat în contextul Zilei europene a protecției datelor;

- 5 februarie 2019 – Dezbateri publice pentru liceeni, eveniment organizat cu liceenii din cadrul Clubului de dezbateri al Liceului teoretic „Spiru Haret” din Chișinău, eveniment organizat în contextul Zilei europene a protecției datelor;

- 6 martie 2019 – Oră educativă pentru elevii clasei a X ai Liceului Teoretic „Petre Ștefănuță” din orașul Ialoveni în cadrul disciplinei „Dezvoltarea personală”;

- VIII
- ACTIVITĂȚI DE INSTRUIRE ȘI SENSIBILIZARE
- 18 mai 2019 – Oră educativă pentru elevii clasei a IX ai Liceului Teoretic „Ion Creangă” din Chișinău;

- 24 mai 2019 – Prima zi din campania „Te informăm în orașul tău!” desfășurată în orașul Ungheni: instruire pentru profesorii disciplinei „Dezvoltarea personală” din raionul Ungheni;

- 24 mai 2019 – Acțiune stradală în centrul orașului Ungheni cu genericul „Ai grijă de datele tale!”, diseminarea materialelor informative;

- 11 mai 2019 – Stand informativ al Centrului amplasat în „Orășelul european”, eveniment organizat anual de Ziua Europei;

- 28 august 2019 – A doua zi a Campaniei „Te informăm în orașul tău!” desfășurată în orașul Cahul, instruire pentru profesorii care predau disciplina „Dezvoltarea personală” din raionul Cahul;

- 28 august 2019 – Acțiune stradală în centrul orașului Cahul cu genericul „Ai grijă de datele tale!”, diseminarea materialelor informative;

- 8 octombrie 2019 – A treia zi a campaniei „Te informăm în orașul tău!” desfășurată în orașul Rezina, instruire pentru profesorii care predau disciplina „Dezvoltarea personală” din raionul Rezina;

- 8 octombrie 2019 – Acțiune stradală în piața comercială din orașul Rezina cu genericul „Ai grijă de datele tale!”, diseminarea materialelor informative;

- 12 noiembrie 2019 – Oră educativă pentru 100 elevi ai Colegiului „Alexei Mateevici” din Chișinău;

- 09 decembrie 2019 – Stand informativ al Centrului în cadrul Conferinței Naționale Anticorupție, organizată de Centrul Național Anticorupție la Palatul Republicii.

• Activități de instruire

În perioada ianuarie-decembrie 2019, la sediul Centrului au avut loc **100** de ședințe de lucru cu reprezentanții instituțiilor publice și private pe aspectele ce vizau: asistență la elaborarea codurilor de conduită în diverse sfere de activitate, examinarea legilor sectoriale, ghidare și consultanță etc.

Totodată, reprezentanții Centrului, inclusiv cu suportul Proiectului UE Twinning, au organizat circa **75 de instruirii** pentru un total de **3442 de participanți** din Chișinău și centrele raionale din Republica Moldova.

- La 18 martie 2019, reprezentanții Centrului au participat în calitate de formatori la un curs de instruire pentru funcționarii publici, intitulat „Depersonalizarea datelor cu caracter personal în contextul publicării actelor locale”, care a avut loc în incinta Primăriei orașului Comrat.

- În perioada 03-04 aprilie 2019, experți europeni din cadrul Proiectului UE Twinning „Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal” în colaborare cu Centrul au organizat un curs de instruire cu genericul: „Cerințele privind protecția datelor cu caracter personal în sectorul financiar-bancar”.

- În perioada 27-29 martie 2019, experți europeni din cadrul Proiectului UE Twinning „Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal” în colaborare cu Centrul au desfășurat cursuri de instruire cu genericul: „Cerințele privind protecția datelor cu caracter personal în sectoarele de telecomunicații și sănătate”.

- 16 mai 2019, reprezentanții Centrului au participat, în calitate de formatori, la cursul de instruire cu genericul: „Asigurarea protecției datelor cu caracter personal în activitatea de prestare a serviciilor publice”.

- 23 mai 2019, Curs de instruire privind protecția datelor cu caracter personal organizat de Centru pentru Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova.

- În perioada 27-28 iunie 2019, experți europeni din cadrul Proiectului UE Twinning „Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal” în comun cu reprezentanții Centrului au organizat un curs de instruire cu genericul: „Cerințele privind protecția datelor cu caracter personal în domeniul educației”. Evenimentul a fost găzduit de Direcția Generală Educație, Tineret și Sport din Chișinău.

- În perioada 04-05 iulie 2019, Proiectul UE Twinning „Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal” a desfășurat un program de instruire pentru angajații Centrului, cu privire la procedurile de investigație, efectuate în cadrul desfășurării controlului legalității prelucrării datelor cu caracter personal.

- La 27 septembrie 2019, la invitația Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, reprezentantul Centrului a desfășurat un seminar instructiv despre importanța protecției datelor cu caracter personal în domeniul educației.

- La 5 noiembrie 2019, la invitația Curții de Apel Comrat, reprezentanții Centrului au desfășurat un curs de instruire despre protecția datelor cu caracter personal în activitatea judecătorească.
- La 15 noiembrie 2019, conducerea și reprezentanții Centrului au purtat un dialog activ cu reprezentanții Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pe aspecte ce vizează aplicarea prevederilor legislației din domeniul protecției datelor cu caracter personal în activitatea judecătorească.
- În perioada 20-22 noiembrie 2019, experți europeni din cadrul Proiectului UE Twinning "Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal" în colaborare cu Centrul, au organizat un nou curs de instruire care a vizat domeniul de activitate a administrației publice centrale și locale. Evenimentul a fost găzduit de Cancelaria de Stat a Republicii Moldova.

- În perioada 30 octombrie 2019 – 1 noiembrie 2019, experți europeni din cadrul Proiectului Twinning UE "Consolidarea Capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal" în colaborare cu Centrul, au organizat un curs de instruire în domeniul financiar, cu genericul: „Legislația și cerințele din domeniul protecției datelor cu caracter personal”.

- În perioada 12-13 decembrie 2019, experți europeni din cadrul Proiectului UE Twinning "Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal" în colaborare cu reprezentanții Centrului au organizat un curs de instruire cu tematica „Cerințele privind protecția datelor personale în cadrul sistemelor de supraveghere video”. Evenimentul a fost organizat la sediul Centrului de Excelență în IT, Tekwill.

• Activitatea Centrului reflectată în spațiul mediatic

Pe parcursul anului 2019, au fost elaborate și publicate pe pagina web a Centrului www.datepersonale.md – 129 de comunicate, articole și anunțuri.

În perioada de referință, în premieră, începând cu luna mai, cu sprijinul Proiectului UE Twinning, au fost elaborate **2 buletine informative trimestriale**, care conțin informații statistice despre activitatea Centrului pentru o perioadă de 3 luni.

Pe parcursul anului 2019, despre activitatea Centrului s-a menționat în circa **134** articole de presă, cifra fiind dublă față de cea din anul precedent de raportare, când au fost mediatizate 55 de articole de acest fel. Cel mai frecvent activitatea Centrului a fost reflectată în următoarele surse media: Moldpres, TVR Moldova, Moldova1, Bizlaw, Mesager, Sputnik Moldova, privesc.eu, Agenția de știri – Info Prim Neo, Curentul.md, Noi.md, tribuna.md, Radio Chișinău, realitatealive.md, democracy.md, Ziarul Moldova Suverană, publika.md, TV8.md, Agora.md, Adevarul.ro, Canal 2, Primul în Moldova TV, deschide.md, zugo.md, diez.md, Publika TV, prime.md, unimedia.md, Canal 3, justicemoldova.md, unghiul.com, TVN, protv.md, jurnal.md, etc.

Interesul tot mai sporit al cetățenilor față de activitatea Autorității naționale de protecție a datelor cu caracter personal se deduce inclusiv din mediul online. Or, pagina oficială de Facebook a Centrului – www.facebook.com/CNPDCP a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de urmăritori. Dacă în anul 2018 numărul urmăritorilor a reprezentat circa 1200 de persoane, în anul 2019 aceasta a crescut la circa 1700. Impactul postărilor pe pagina de facebook a Centrului a înregistrat o creștere de 108% – 6500 de accesări.

CAPITOLUL IX

ACTIVITATEA MANAGERIALĂ A CENTRULUI

• Managementul resurselor umane

Personalul constituie resursa cea mai valoroasă a Centrului, care contribuie activ la creșterea eficienței și eficacității instituției.

Subliniem că, resursele umane constituie elementul creator, activ și coordonator al activității din cadrul entității, acestea influențând decisiv eficacitatea utilizării resurselor materiale, financiare și informaționale. Astfel, susținerea, stimularea și aprecierea la justa valoare a personalului angajat este esențială.

Autoritatea națională de control a prelucrării datelor cu caracter personal este constituită din conducere (director și director adjunct) și 8 subdiviziuni structurale, efectivul-limită de personal, aprobat prin Legea nr.182/2008, constituie 45 unități, dintre care:

- 2 funcții de demnitate publică;
- 42 funcții publice, inclusiv 11 funcții publice de conducere și 31 funcții de execuție;
- 1 unitate de personal auxiliar.

La finele anului 2019, numărul total de angajați ai Centrului a constituit 33 de unități de personal, cu un raport de încadrare de 73 %, fiind în creștere cu 2 puncte procentuale față de nivelul înregistrat în anul precedent.

Anul	Unități aprobate	Efectiv, angajați	Pondere, %
2018	45	32	71
2019	45	33	73

În special, se reliefează insuficiența stringentă a specialiștilor în subdiviziunile de bază ale Autorității naționale de control a prelucrării de date cu caracter personal – Direcția generală supraveghere și conformitate și Direcția juridică, care au competențe de a efectua verificarea legalității prelucrării datelor cu caracter personal, numărul de angajați încadrați în aceste subdiviziuni, la finele anului 2019, fiind de 19 unități din 28 aprobate conform statului de personal, ceea ce constituie 68%.

Politica de recrutare a Centrului se axează pe un proces bine determinat, care are drept scop asigurarea necesarului optim de personal în baza următoarelor principii: competiție deschisă, transparență, șanse egale, merit profesional.

Aceste principii sunt necesare pentru recrutarea unui personal care va oferi pe viitor, în funcție de nevoile și cerințele instituționale, competențele, potențialul, experiența, deprinderile și aptitudinile sale ce țin de realizarea obiectivelor propuse de către autoritate.

Așadar, pentru asigurarea unei activități eficiente și profesionale în cadrul Centrului pe parcursul anului 2019 s-au organizat și desfășurat 5 concursuri pentru ocuparea funcțiilor publice vacante. Aici trebuie de accentuat faptul că, concursurile la unele funcții publice vacante, cum

ar fi cele pentru controlorii de stat din Direcția generală supraveghere și conformitate și din Direcția juridică, au fost prelungite de nenumărate ori, atât din lipsa candidaților, cât și din cauza refuzului unor învingători ai concursului de a fi numiți în funcție, motivul fiind salariul neatractiv.

În perioada de referință la concurs au fost scoase 11 funcții publice vacante. Pentru participare la respectivele concursuri au fost depuse 54 de dosare (candidați). În scopul asigurării transparenței procesului de organizare a concursului, pe pagina web a instituției (www.datepersonale.md) și pe cea guvernamentală (www.cariere.gov.md) au fost plasate 41 de informații cu privire la organizarea și desfășurarea concursurilor de către Centru.

În rezultatul concursurilor petrecute, în perioada de raportare au fost angajate 9 persoane, dintre care 4 fiind debutanți. Pe parcursul anului 2019, 2 funcționari publici debutanți au fost confirmați în funcțiile publice, obținând calificativul „bine” și „foarte bine” la evaluarea activității petrecută la finalizarea perioadei de probă, totodată fiindu-le conferit și gradul de calificare „consilier de clasa a III-a”. De menționat, că ceilalți 2 funcționari publici debutanți urmează a fi confirmați, după caz, în funcțiile publice deținute, în primul semestru al anului 2020.

Gradul scăzut de ocupare a funcțiilor publice vacante în cadrul Centrului se datorează, în special, lipsei specialiștilor calificați în domeniul protecției datelor cu caracter personal, precum și nivelului de salarizare net inferior, atât în raport cu volumul și specificul sarcinilor, cât și în raport cu nivelul de salarizare mult mai ridicat stabilit pentru autoritățile care exercită competențe similare celor ale Centrului și care, în fapt, sunt supuse controlului legalității prelucrării datelor cu caracter personal de către Centru.

De menționat totodată că, colectivul Centrului este unul relativ tânăr, în anul 2019 vârsta medie a angajaților constituind 36,1 ani. În comparație cu anul precedent, vârsta medie a personalului a crescut cu 2 puncte procentuale. În structura pe vârste, cea mai mare pondere o constituie persoanele cu vârsta cuprinsă între 35-45 ani (45,5% din total) și cele cu vârsta de 25-35 ani (36,4% din total), restul categoriilor de vârstă având ponderi cu mult mai reduse.

Personalul Centrului pe categorii de vârstă

Anul 2019	Total efectiv persoane	Funcțiile de demnitate publică	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuției	Personal auxiliar
Numărul de persoane	33	2	11	19	1
• < 25 ani	2	–	–	2	–
• 25-35 ani	12	–	2	10	–
• 35-45 ani	15	2	7	6	–
• 45-55 ani	2	–	1	1	–
• 55-63 ani	1	–	1	–	–
• 63 ani <	1	–	–	–	1

Cel mai tânăr angajat în anul 2019 avea 23 de ani, iar cel mai vârstnic corespunzător – 64 de ani.

Analizând structura personalului conform profilului de gen, se observă că numărul de femei care activează în cadrul Centrului este mai mare în comparație cu numărul de bărbați (60,6 % femei și 39,4 % – bărbați).

Personalul Centrului în funcție de gen

Gen	Funcțiile de demnitate publică	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Personal auxiliar	Total efectiv persoane
Femei	1	9	10	–	20
Bărbați	1	2	9	1	13

Urmează a fi reiterat faptul că, o problemă acută cu care se confruntă Autoritatea națională de control a prelucrării datelor cu caracter personal la capitolul resurselor umane o constituie fluctuația cadrelor, preocupare despre care Centrul a comunicat în repetate rânduri, în special pe parcursul anului 2019, inclusiv Parlamentului și Guvernului RM. Or, și pe parcursul anului 2019, din cadrul Centrului au demisionat 8 persoane.

Și mai alarmantă este fluctuația personalului cu sarcini și atribuții de control din cadrul Centrului, care a crescut comparativ cu anul 2018, astfel înregistrând o pondere de 12,5 %. Această creștere a fost cauzată, preponderent, de nivelul de salarizare irelevant în raport cu volumul și complexitatea activităților, în special a celor de verificare a legalității prelucrării datelor cu caracter personal.

De asemenea, Centrul se confruntă cu problema lipsei la nivel instituțional a auditorului intern și imposibilității suplínirii respectivei funcții vacante. Or, pe parcursul mai multor ani, inclusiv 2019, funcția de auditor intern a fost în permanență expusă la concurs, dar fără rezultate, din motivul coraportului disproporționat dintre nivelul de salarizare, volumul de lucru și responsabilitățile solicitate în fișa postului.

Același motiv – salariul neatractiv, stă la baza lipsei totale a interesului din partea specialiștilor IT calificați, de a se angaja la muncă în cadrul Centrului, or, în special subdiviziunea responsabilă de prevenire, evidență și supraveghere, care nemijlocit participă și efectuează verificarea legalității prelucrării datelor cu caracter personal în cazul sistemelor informaționale automatizate și în situațiile de producere a incidentelor de securitate, este imperios să dispună de specialiști calificați din această ramură, însă, în condițiile salariale actuale, această problemă nu poate fi depășită.

Dezvoltarea profesională

Dezvoltarea profesională continuă a funcționarilor publici se realizează prin activități de instruire de diferite tipuri și forme în vederea aprofundării și actualizării cunoștințelor, dezvoltării abilităților și modelării atitudinilor/comportamentelor necesare pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor de serviciu. Un sistem eficient de dezvoltare profesională continuă este absolut necesar pentru obținerea și menținerea unui nivel scontat de performanță.

În acest sens, a fost elaborat Planul anual de dezvoltare, în baza căruia, angajații Centrului au urmat 3 cursuri de instruire internă și 20 cursuri de instruire externă, organizate sub diferite forme (seminare, cursuri, ateliere de lucru, vizite de studiu) de un șir de instituții, cum ar fi: Cancelaria de Stat, Academia de Administrare Publică, Ministerul Finanțelor, IP „Centrul de Telecomunicații Informaționale în Finanțe”, etc. Astfel, numărul de ore de instruire a participanților Centrului a constituit 580 de ore astronomice.

Centrul a stabilit relații eficiente de colaborare cu Academia de Administrare Publică (AAP), care este un prestator de servicii de instruire, fiind centrul elită de promovare a politicii de stat în domeniul dezvoltării profesionale a funcționarilor publici de toate nivelurile. Prin urmare, angajații autorității noastre, au participat în perioada de referință la 14 cursuri de dezvoltare profesională, organizate de către AAP la comanda de stat.

Cu titlu separat, remarcăm participarea angajaților Centrului în cadrul seminarelor de instruire organizate în cadrul Proiectului UE Twinning „Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal”, obținând calitatea de formatori acreditați în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

În scopul asigurării unui management eficient al resurselor umane, în anul 2019, au fost elaborate 404 acte administrative ce țin de raporturile de muncă ale salariaților.

• Activitatea economico-financiară

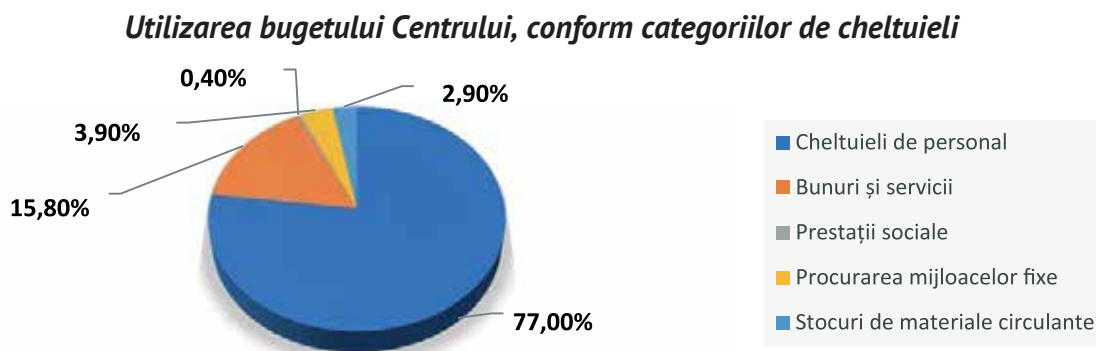
Aspectele bugetare ale Centrului

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2019 nr. 303 din 30 noiembrie 2018 (publicată în Monitorul Oficial nr. 504-511/842 din 22 decembrie 2018), Centrului i-au fost alocate mijloace financiare în sumă de **7 665,00 mii lei**.

Totodată, pe parcursul anului bugetar, au avut loc rectificări de buget prin Legea nr.112 din 04 septembrie 2019 cu privire la modificarea și completarea Legii bugetului de stat pentru anul 2019, în sensul majorării alocațiilor bugetare destinate Centrului cu suma de 133,2 mii lei, la capitolul cheltuieli de personal.

Astfel, bugetul precizat integral al Centrului în anul 2019 a constituit **7 798,2 mii lei**.

La situația din 31 decembrie 2019, bugetul Centrului a fost executat în mărime de 6 785,8 mii lei, ceea ce constituie 87,02% din bugetul precizat, cu următoarea structură:

Este necesar de menționat că și în anul de raportare, ponderea cea mai mare în structura cheltuielilor totale, a constituit cheltuielile de personal, inclusiv plățile de asigurări medicale și sociale achitate de angajator, pentru care au fost utilizate 5 225,3 mii lei.

Mijloacele financiare aferente achiziționării bunurilor și serviciilor au constituit 1 065,5 mii lei, din totalul mijloacelor financiare alocate, inclusiv cheltuielile pentru asigurarea întreținerii Centrului, care cuprind: cheltuielile de locațiune a sediului, întreținere a echipamentului tehnic și a programelor informaționale, a mijloacelor de transport necesare în procesul de efectuare a controalelor, asigurarea securității sediului instituției, cheltuielile destinate asigurării participării reprezentanților Centrului în grupurile de lucru, forumurile și conferințele internaționale.

La categoria de cheltuieli pentru prestații sociale, au fost utilizate 25,6 mii lei, iar în partea ce ține de procurarea mijloacelor fixe și a stocurilor de materiale circulante, corespunzător, 469,4 mii lei.

Trebuie de menționat că, pe parcursul anilor 2017 – 2019, Centrul a solicitat în nenumărate rânduri suportul Guvernului în vederea alocării spațiului suplimentar necesar într-o buna

desfășurare a activității sale și realizării atribuțiilor de bază cu care este investită autoritatea, pentru care au fost planificate mijloace financiare, cum ar fi: reparația spațiului, care urma a fi alocat, extinderea sistemului de pază, sistemului video și de control acces, procurarea tehnicii de calcul, dotarea cu mobilier a spațiilor care urmau a fi date în folosință. Ținând cont de faptul că, până în prezent, solicitările Centrului în acest sens nu au fost realizate, mijloacele financiare planificate nu au putut fi executate, ceea ce a dus la neexecutarea integrală bugetului.

În acest sens consemnăm faptul că, alocațiile au fost repartizate și utilizate, respectând principiile privind legalitatea, transparența, oportunitatea, continuitatea și eficiența.

Achiziții publice

Planul de achiziții publice pentru anul 2019 a fost elaborat și publicat pe pagina [web: http://www.datepersonale.md/file/Planul%20de%20achizitie%20201999.pdf](http://www.datepersonale.md/file/Planul%20de%20achizitie%20201999.pdf).

În vederea realizării acestui plan, pe parcursul perioadei de referință au fost încheiate 32 contracte de achiziții publice de valoare mică privind achiziționarea de bunuri și servicii, dintre care un contract – prin negociere fără publicare, cu înregistrarea ulterioară a acestora la Trezoreria de Stat.

Aplicarea procedurilor de achiziție publică a asigurat contractarea operatorilor economici calificați și cu experiență în domeniul executării contractelor de achiziție publică.

Toate contractele de achiziții încheiate într-o asigurare a necesităților Centrului au fost executate în termen. Litigii pe marginea executării contractelor vizate nu au existat.

PROBLEME ȘI OBIECTIVE ALE CENTRULUI

• Probleme cu care se confruntă Centrul

Analiza situației la capitolul problemelor cu care se confruntă Autoritatea națională de protecție a datelor cu caracter personal denotă, spre regret, caracterul continuu al acestora, or, pe parcursul ultimilor ani, spectrul preocupărilor Centrului, care practic au devenit constante, se evidențiază generând impedimente tot mai accentuate atât în activitatea instituțională și organizatorică, cât și în dezvoltarea domeniului protecției datelor cu caracter personal la nivel național.

Se remarcă faptul că, în mare parte, soluționarea problemelor stringente cu care se confruntă Centrul depășește competența acestei autorități, din care motiv, devine și mai dificilă împiedicarea stagnerii, la moment, a dezvoltării domeniului de competență.

În acest sens, se reliefează **următoarele probleme stringente de ordin legal, instituțional, de percepție și aplicabilitate** etc., după cum urmează:

- **neconcordanța între cadrul legal național din domeniul protecției datelor cu caracter personal și reglementările noi existente la nivel european**, și anume, Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE și Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului;
- **nivelul discriminatoriu al salarizării funcționarilor din cadrul Centrului** în raport cu cel prevăzut pentru alte organe de control cu statut similar și care, ținând cont de specificul activității desfășurate ce prezumă indubitabil prelucrarea datelor cu caracter personal, sunt supuse verificării legalității prelucrării datelor de către Centru. În acest sens, pot fi indicate spre exemplu următoarele entități: Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Afacerilor Interne, organele procuraturii, Centrul Național Anticorupție, Autoritatea Națională de Integritate, Serviciul prevenirea și combaterea spălării banilor etc.;
- **numărul mic de angajați ai Centrului în raport cu volumul tot mai mare de lucru**, în special în subdiviziunile de bază ale autorității: Direcția generală supraveghere și conformitate, Direcția juridică, mai ales în contextul investirii autorității pe parcursul ultimilor ani cu multiple atribuții suplimentare (de exemplu prin: Legea comunicațiilor electronice, Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, Legea cu privire la prevenirea și combaterea terorismului etc.), fără fi create/asigurate și mecanisme instituționale fiabile întru realizarea sarcinilor prescrise;
- **fluctuația cadrelor** și insuficiența specialiștilor calificați în domeniul protecției datelor cu caracter personal;
- **inexistența garanțiilor corespunzătoare** pentru colaboratorii Centrului în ceea ce privește riscurile generate de activitatea de control;

- **ineficiența și insuficiența pârghiilor coercitive pentru prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal**, motivul fiind caracterul dublu, contradictoriu și susceptibil a procedurilor de examinare a constatărilor rezultate în urma verificării legalității prelucrării datelor cu caracter personal, manifestat prin dublarea examinării în instanțele de judecată, în aceeași perioadă, a aceluiași acte și constatări emise de Centru, atât în ordine de contencios administrativ cât și în procedură contravențională. Or, deciziile emise de Centru în ordinea statuată de art. 27 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, prin care se constată încălcarea prevederilor legale de domeniul protecției datelor cu caracter personal, pe de o parte sunt pasibile contestării în ordine de contencios administrativ, iar pe de altă parte, servesc drept bază la constatarea faptelor contravenționale și întocmirea proceselor-verbale cu privire la contravenție, care se expediază spre examinare în instanța de judecată. Astfel, pe lângă faptul că pentru comiterea aceleiași fapte/incălcări, operatorul de date cu caracter personal este supus răspunderii/sanționării de 2 ori – circumstanțe ce contravin principiilor de individualizare și atragere la răspundere a persoanei, se evidențiază și situații în care, același operator, pentru aceeași faptă, în ordine contravențională operatorul a fost recunoscut vinovat de către instanța de judecată, în timp ce, în ordine de contencios administrativ, a fost declarat ca fiind nevinovat, cu anularea deciziilor Centrului sau viceversa. Or, este cu atât mai bizară situația descrisă ținând cont de faptul că în cazul ambelor spețe (procedura contravențională și procedura de contencios administrativ) la bază exista una și aceeași decizie de constatare a încălcării comise la prelucrarea datelor cu caracter personal. În acest context, existența unor astfel de proceduri contradictorii au dus, în unele cazuri, la determinarea ineficienței acțiunilor întreprinse de Centru pentru a contracara prelucrările neconforme de date și a preveni săvârșirea altor încălcări ce vizează dreptul la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private a subiecților de date cu caracter personal. Or, circumstanțele descrise sunt și mai dezolante și dezarmante pentru Autoritatea națională de control a prelucrărilor de date cu caracter personal, ținând cont de numărul angajaților subdiviziunilor de resort ale Centrului care este absolut infim în raport cu volumul excesiv de muncă pus pe umerii acestora;
- nivelul scăzut de conștientizare a publicului larg cu privire la importanța prelucrării datelor cu caracter personal în condițiile statuate de Legea privind protecția datelor cu caracter personal, determinat de insuficiența capacităților instituționale și financiare;
- reticența operatorilor de date cu caracter personal, în special a celor din domeniul public, în partea ce ține de implementarea eficientă a principiilor de protecție a datelor cu caracter personal, inclusiv prin omisiunea premeditată de a consulta opinia/ poziția Centrului, în special înainte de a elabora și pune în funcțiune sisteme informaționale automatizate care consemnează date cu caracter personal, atât în procesul de creație legislativă, cât la interpretarea/aplicarea corectă a prevederilor legale din domeniu. În consecință, sistemele informaționale automatizate, în mare parte, nu corespund principiilor de protecție a datelor cu caracter personal;
- utilizarea abuzivă, în special de către reprezentanții autorităților publice, a prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal la pretinsa argumentare a refuzului în prezentarea informațiilor solicitate prin prisma realizării dreptului de acces la informație;
- lipsa mecanismelor, garanțiilor procedurale și de control efectiv din partea organelor de drept și a instanțelor de judecată la efectuarea și autorizarea interceptărilor telefonice și altor măsuri speciale de investigații, care ar asigura un just echilibru între interesul organului de urmărire penală de a acumula anumite probe și drepturile subiecților de date cu caracter personal vizați. Spre exemplu, nu există o evidență a faptului dacă subiecților de date cu caracter personal care au fost supuși măsurilor speciale de investigații le-au fost realizat dreptul de a fi informați în acest sens sau dacă a fost restricționată informarea acestora și motivele care au dus la amânarea informării etc. Or, la moment nu există un mecanism de informare post factum a subiecților de date cu caracter personal privind interceptarea telefonică a acestora sau privind desfășurarea în privința lor a altor măsuri speciale de investigații;

- nerespectarea obligațiilor legale privind depersonalizarea hotărârilor judecătorești, problemă ce rămâne în continuare una care generează înaintarea plângerilor în adresa Centrului, fiind invocată încălcarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal, în partea ce ține de publicarea hotărârilor/sentințelor emise în cadrul dosarelor penale, contravenționale, civile pe portalul web național al instanțelor de judecată, fără a fi depersonalizate datele cu privire la: domiciliul părților vizate, IDNP-urile, datele ce vizează minori, starea de sănătate, condamnările penale etc., acțiuni ce contravin prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal, precum și Regulamentului privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii;
- utilizarea în continuare a tehnologiei Common Object Interface (COI) la prelucrarea datelor cu caracter personal stocate în diferite resurse informaționale automatizate de stat. Problema utilizării COI rămâne una nesoluționată până în prezent, în condițiile în care autoritățile statului accesează date cu caracter personal, în marea majoritate a cazurilor, prin intermediul acestei tehnologii, care, în fapt, nu corespunde cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale automatizate și nu asigură identificarea nominală a utilizatorilor care au efectuat operațiuni de accesare a datelor, însă care, au obligația de a justifica scopul și temeiul legal al acestor operațiuni. Soluționarea problemei în cauză devine și mai stringentă în contextul cifrelor alarmante a accesărilor de date cu caracter personal stocate resursele informaționale principale de stat, exemplificând la caz doar Registrul de stat al populației, în cadrul căruia, doar pe parcursul ultimilor ani, potrivit datelor statistice oficiale, au fost efectuate doar prin intermediul tehnologiei COI multitudini de operațiuni de accesare a datelor personale, unele dintre aceste cifre fiind reflectate în continuare:

Denumirea entității	Perioada de referință	Numărul de accesări <u>doar prin COI</u>
Ministerul Afacerilor Interne	anul 2018	18 535 791
	anul 2019	18 935 028
Serviciul de Informații și Securitate	anul 2018	54 037
	anul 2019	32 270
Centrul Național Anticorupție	anul 2018	1539
	anul 2019	16 491
Agenția Servicii Publice	anul 2018	6 868 087
	anul 2019	20 548 469
Serviciul Fiscal de Stat	anul 2019	2 613 935

În context, încă la sfârșitul anului 2018, Agenția Servicii Publice a comunicat Centrului că, pentru schimbul de date prin tehnologia COI nu se mai dezvoltă web servicii, făcând trimitere la Legea nr. 142 din 19 iulie 2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitatea, conform căreia, toate serviciile informaționale deținute de participanții la schimbul de date se accesează obligatoriu prin intermediul platformei de interoperabilitate Mconnect. Însă, este evident faptul că situația nu s-a îmbunătățit nici după un an de zile, or, autoritățile statului continuă să utilizeze anume această metodă (accesarea informațiilor stocate în principalele resurse informaționale de stat prin intermediul COI) în calitate de unică sursă de verificare a autenticității datelor cu caracter personal. Astfel, chiar dacă la etapa elaborării Legii cu privire la schimbul de date și interoperabilitatea una din sarcinile de bază ale acestui act

legislativ era excluderea în totalitate din utilizare a tehnologiei COI, se constată că, pînă la moment, acest scop nu a fost realizat, problema COI nefiind soluționată.

Mai mult, potrivit prevederilor art. 6 alin. (3) al legii precitate, autoritățile și instituțiile publice cu atribuții în domeniul activității de supraveghere a entităților din sectorul financiar, al apărării naționale, al securității statului, al menținerii ordinii publice, al contracarării infracționalității, al prevenirii și combaterii corupției, a actelor conexe corupției și a faptelor de comportament coruptional sînt exceptate de la obligativitatea de a efectua schimbul de date prin intermediul platformei de interoperabilitate și de a asigura condițiile tehnice necesare realizării schimbului de date, fapt care generează și mai mari impedimente în depășirea problemelor stringente care vizează atât utilizarea tehnologiei COI cât și minimizarea la maxim a numărului operațiunilor de accesare a datelor cu caracter personal stocate în resurse informaționale.

• Obiective pentru anul 2020

Pentru anul 2020, Centrul își propune concentrarea eforturilor în vederea realizării următoarelor obiective, fără a se limita la acestea:

- asigurarea conformării cadrului legal național din domeniul protecției datelor cu caracter personal la reglementările noi existente la nivel european, prin aprobarea de către Parlamentul Republicii Moldova în lectură finală a proiectelor de legi: privind protecția datelor cu caracter personal și privind Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal. Totodată, urmare realizării obiectivului dat, se perindă obligativitatea elaborării și implementării cadrului normativ și intern aferent punerii în aplicare a noilor prevederi legale;
- implementarea în continuare a rezultatelor proiectului Twinning finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională (IRZ) și Ministerul Justiției al Republicii Letonia;
- asigurarea ridicării nivelului de salarizare a funcționarilor din cadrul Centrului, racordat celui prevăzut pentru alte organe de control cu statut similar, care, ținând cont de specificul activității desfășurate ce prezumă indubitabil prelucrarea datelor cu caracter personal, sunt supuse verificării legalității prelucrării datelor de către Centru;
- majorarea efectivului limită de personal a Autorității naționale de control a prelucrărilor de date cu caracter personal;
- realizarea în continuare a Planului de acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană;
- continuarea și amplificarea acțiunilor de sensibilizare a societății privind importanța domeniului protecției datelor cu caracter personal, atât din perspectiva respectării/cunoașterii drepturilor subiecților de date, cât și prin prisma asigurării implementării obligațiilor aferente operatorilor de date cu caracter personal;
- asigurarea cu birouri/spații suficiente, indispensabile bunei desfășurări a activității Centrului;
- contribuirea la ridicarea nivelului de interpretare corectă și aplicare conformă a prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal de către actorii implicați în prelucrarea datelor cu caracter personal, inclusiv prin asigurarea echilibrului între prevederile legale aferente drepturilor de acces la informație, libertății de exprimare și protecției datelor cu caracter personal;
- contribuirea la crearea practicii judiciare uniforme la aplicarea prevederilor legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

NATIONAL CENTER FOR PERSONAL DATA PROTECTION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

ACTIVITY REPORT FOR THE YEAR 2019

CONTENTS

CHAPTER I

GENERAL PRESENTATION 63

CHAPTER II

**EXAMINATION OF REQUESTS ADDRESSED
TO THE CENTRE..... 65**

CHAPTER III

ACTIVITY OF CONTROL 69

CHAPTER IV

**ACTIVITY OF REPRESENTATION
IN THE COURTS 81**

CHAPTER V

**SURVEILLANCE OF PERSONAL
DATA PROCESSING 85**

CHAPTER VI

APPROVAL OF THE DRAFT NORMATIVE ACTS ... 90

CHAPTER VII

INTERNATIONAL COOPERATION 92

CHAPTER VIII

TRAINING AND AWARENESS ACTIVITIES..... 97

CHAPTER IX

MANAGERIAL ACTIVITY OF THE CENTRE.....112

**PROBLEMS AND OBJECTIVES
OF THE CENTER117**

CHAPTER I

GENERAL PRESENTATION

Year 2019 in numbers

ACTIVITY OF CONTROL
 376 initiated controls
 188 contravention cases
 105 minutes
 32 cessation/destruction decisions
 26 suspension decisions

REQUESTS / COMPLAINTS
 10468 processed documents
 4982 inbox
 4217 outbox
 526 internal
 743 examined complaints

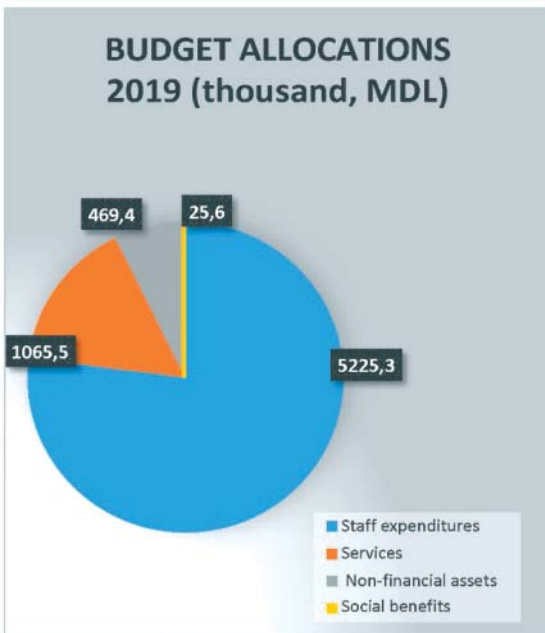
ACTIVITY OF REPRESENTATION IN THE COURTS
 852 court proceedings
 272 in administrative litigation
 580 in contravention proceeding

SURVEILLANCE ACTIVITY
 1652 examined notifications
 654 registered controllers
 944 registered personal data filing systems
 708 refused decisions

INFORMATION AND AWARENESS – RAISING ACTIVITY
 1465 consultations for controllers
 75 training activities
 3442 trained persons
 129 articles/press releases on the web page
 6500 views on Facebook/Center web page

HUMAN RESOURCES
 33 out of 45 staff-limit
 23 training courses
 3 internal
 20 external

*General presentation in figures and in dynamics of the year 2019,
in comparison to the years 2017 and 2018*

No. ord	Category	2017	2018	Dynamics 2017-2018	2019	Dynamics 2018-2019
1.	Requests/complaints	554	637	↑15%	743	↑17%
2.	Processed documents inbox/outbox	6692	8361	↑25%	10468	↑25%
3.	Initiated controls	367	326	↓9%	376	↑15%
4.	Contravention cases	84	191	↑227%	188	↓1,6%
5.	Minutes on contravention drawn up	52	92	↑77%	105	↑14%
6.	Court proceedings on the administrative litigation and on contravention proceedings	357	426	↑19%	852	↑100%
7.	Decisions on suspension / cessation of data processing operations and destruction / erasure of data processed illegally	19	47	↑247%	58	↑23%
8.	Examined notifications	1142	1388	↑22%	1652	↑19%
9.	Registered controllers	500	639	↑28%	654	↑2%
10.	Registered personal data filing systems	843	938	↑11%	944	↑1%
11.	Decisions to refuse registration/ authorization in Register of evidence of personal data controllers	203	451	↑222%	708	↑57%
12.	Requests for cross-border transmission, including notifications submitted to the «one-stop-shop»	52	81	↑56%	81	-
13.	Consultation for legal entities	700	1144	↑63%	1465	↑28%

CHAPTER II

EXAMINATION OF REQUESTS
ADDRESSED TO THE CENTER

II

EXAMINATION OF REQUESTS ADDRESSED TO THE CENTRE

1. Examination of correspondence

Comparative statistics of the Center's correspondence documents, for the years 2014-2019

Year	Total correspondence	Inbox documents	Outbox documents	Complaints	Internal documents
2014	4361	1738	1836	302	485
2015	5408	2425	2098	420	465
2016	5654	2811	2055	410	374
2017	6692	3605	2455	554	316
2018	8361	4180	3113	637	431
2019	10468	4982	4217	743	526

During 2019, the activity of the Center determined the examination of **10468 correspondence documents**. The analysis of the information above reflects **the increase in the number of correspondence documents examined by the Center during 2019** compared to the figures of the same chapter for the previous reporting periods. On the one hand, this fact undoubtedly demonstrates the raising of the level of the society knowledge regarding the importance of the field of personal data protection and, on the other hand, determines the steady and substantial increase of the employees' workload.

Information in dynamics on the correspondence of the Center, for the years 2014-2019

Reference period	Total correspondence	Dynamics
2014-2015	4361-5408	↑24%
2015-2016	5408-5654	↑5%
2016-2017	5654-6692	↑18%
2017-2018	6692-8361	↑25%
2018-2019	8361-10468	↑25%
Dynamics between the years 2014-2019	4361-10468	↑140%

2. Examination of personal data subject's complaints

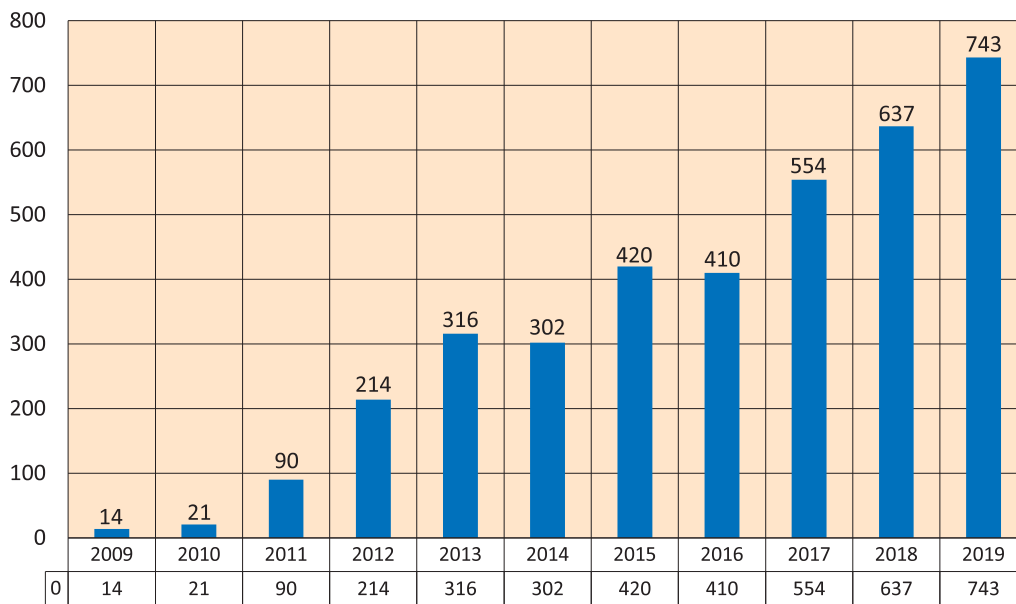
According to Art. 27 of the Law on personal data protection, the data subject, considering that his / her processing of personal data is not in accordance with the requirements of the law, may submit to the Center a complaint within 30 days from the date of the infringement.

During the referring period, the Center examined **743** complaints received from natural persons – subjects of personal data.

In this context, it should be noted that with the raising of the citizens information in the field of personal data protection, as a result of the multiple awareness-raising campaigns achieved during 2019, the number of complaints submitted for examination to the Center increased.

Compared to the previous reporting year (637 complaints registered), during 2019, the Center registered 17% increase in the number of complaints received.

Number of complaints, 2009-2019

At the same time, increasing the number of complaints addressed to the Center, as well as the diversity and complexity of the issues addressed, demonstrates the increased degree of importance of the field of personal data protection within the social framework. In this regard, the culture of the society in the field of personal data protection, being on the rise.

Information in dynamics on the complaints addressed to the Center, for the years 2016-2019

Reference period	Total complaints	Dynamics
2016-2017	410-554	↑35%
2017-2018	554-637	↑15%
2018-2019	637-743	↑17%
Dynamics between the years 2016 – 2019	410-743	↑81%

From the total number of complaints registered in 2019, 295 cases were examined in a complex way, regarding the control over the lawfulness of the processing of personal data.

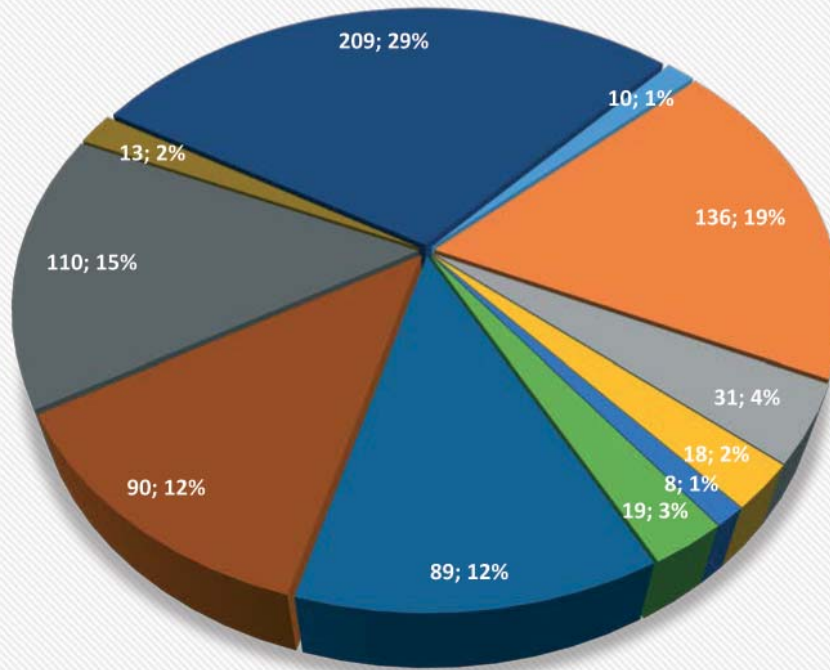

From the specifics of the complaints addressed, the Center emphasized the following guidelines of the mentioned topics:

- ✓ Processing of personal data in the medical field: **10** cases;
- ✓ Processing of personal data through video / audio surveillance systems: **136** cases;
- ✓ Processing of personal data by unregistered controllers: **31** cases;
- ✓ Processing of personal data in the electronic communications sector: **18** cases;
- ✓ Processing of personal data of minors: **10** cases;
- ✓ Processing of personal data by the method of publication of court decisions without depersonalization: **8** cases;
- ✓ Processing of personal data in the financial sector, insurance companies: **19** cases;
- ✓ Processing of personal data in the on-line environment and the media: **89** cases;
- ✓ Processing of personal data in the public sector: **90** cases, which includes also law enforcement authorities (76 cases);
- ✓ Processing of personal data in the absence of the consent of the personal data subject, as well as in the absence of any other legal basis: **110** cases;
- ✓ Disclosure, transmission and dissemination of personal data admitted by controllers: **13** cases;
- ✓ Enforcement of personal data subjects' rights (access, information, intervention, opposition): **209** cases.

General situation regarding complaints examined in 2019

- Processing of personal data in the medical field
- Processing of personal data through video / audio surveillance systems
- Processing of personal data by unregistered controllers
- Processing of personal data in the electronic communications sector
- Processing of personal data by the method of publication of court decisions
- Processing of personal data in the financial sector
- Processing of personal data in the on-line environment and the media
- Processing of personal data in the public sector
- Processing of personal data in the absence of the consent of personal data subject, as well as in the absence of any other legal basis
- Disclosure (dissemination) of personal data and violation of personal data subject's rights admitted by controllers
- Enforcement of personal data subjects' rights (access, information, intervention, opposition)

CHAPTER III

ACTIVITY OF CONTROL

III

ACTIVITY OF CONTROL

Comparative information of the control activity, for the years 2016-2019

Period	Number of controls initiated based on complaints / notification, requests for cross-border transfer	Acts issued as a reaction to controls				
		decisions on suspension of personal data processing	decisions on cessation of personal data processing	decisions on destruction / erasure of data processed in the breach of law	Cases of contraventions found and minutes issued	
					cases	minutes
year 2016	247	18	11	2	66	33
year 2017	367	10	3	6	84	52
year 2018	326	16	4	27	191	92
year 2019	376	26	8	24	186	105

The conformity control of personal data processing with the requirements of the Law on personal data protection is performed exclusively by the National Center for Personal Data Protection and may be initiated:

- on the basis of the complaint of the data subject,
- complaints /self-notification,
- request of cross-border transmission of personal data.

During the reference period, **376** control materials were initiated and examined, of which:

- **295** based on the complaints of personal data subject, notifications/ex- officio notifications,
- **81** based on the cross – border transmission of personal data authorization requests.

The comparative analysis in relation to the previous year reveals that during 2019 it was noticed an increase the number of controls initiated on the basis of the complaints submitted by personal data subjects. Here, it should be emphasized that, in many cases, the verification of the conformity of personal data processing based on the complaints of personal data subjects, was initiated due to the fact that the data subjects achieve their rights established by Art. 12-14 and Art. 16-17 of the Law on personal data protection including the right of access to personal data, directly to the personal data controllers, or in case the personal data controller / controllers refused, unmotivated, to comply with the legal provisions.

This shows the raising of the level of knowledge of data subjects' rights and the way to achieve them, as well as increases awareness regarding the importance of personal data protection by the actors involved.

It is relevant to mention, the tendency of increasing the complexity of the issues addressed in the complaints and the number of parties involved in the case, thus generating a variety of control actions to be taken in order to verify the lawfulness of personal data processing, which become more voluminous and complicated.

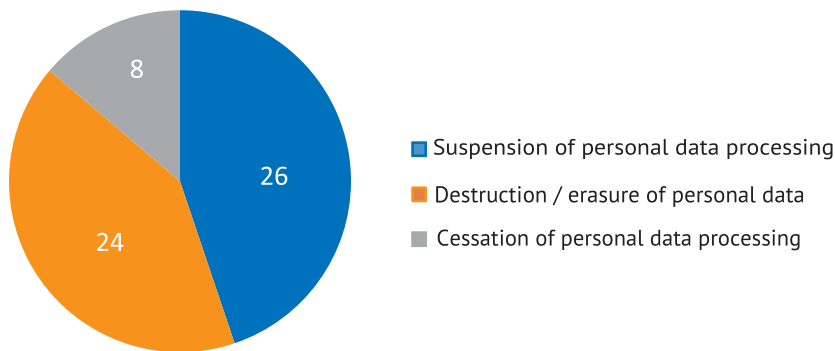
Number of issued decisions / finalized cases during the years 2017-2019

Reference period	Number of issued decisions	Dynamics
2017-2018	237-256	↑8%
2018-2019	256-367	↑43%
Dynamics between the years 2017-2019	237-367	↑55%

In 2019 controls on the lawfulness of the processing of personal data were carried out, in most cases ex officio being applied the written procedure for obtaining the necessary information to examine the non-compliance invoked and the settlement of the cases notified.

Thus, it should be mentioned that as a result of the control materials examined by the Center and finalized with the finding of a violation of the legal provisions in the field of personal data protection, depending on the consequences resulting from the admitted violations and the seriousness of the violations found, the following measures were ordered:

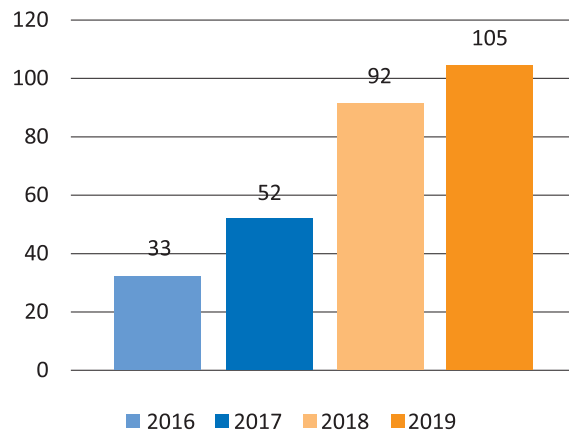
Constraint Measures

At the same time, according to the control activity carried out as an ascertaining body, according to the facts stated in Articles 74¹ – 74³ of the Contravention Code regarding the violation of the legal provisions in the field of personal data protection, during the year 2019, **105** minutes were drawn up regarding the offense, **188** contravention facts being established, the contravention cases being sent for examination in the Court, according to the provisions of the Contravention Code. The dynamics of minutes on contravention number drawn up for the period 2016 and 2019 is reflected in the following diagram:

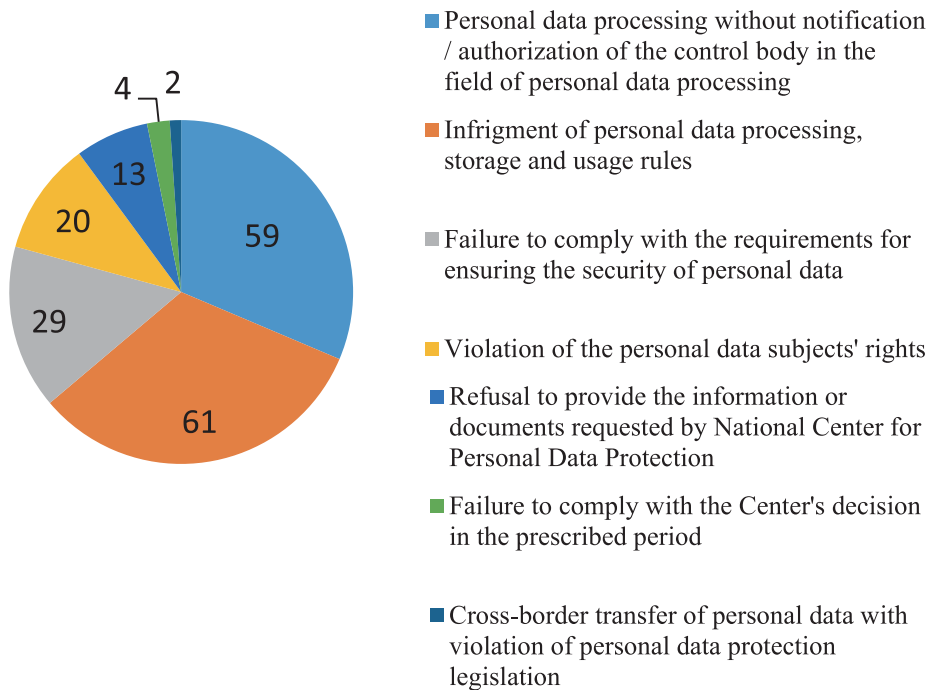

Dynamics of minutes on contravention drawn up

The graphical table of contravention cases identified in the processing of personal data reflect the following aspects:

Contravention cases

Authorization of personal data cross-border transfer operations

Regarding the activity related to the authorization of personal data cross-border transfer, in the light of the provisions of Art. 32 of the Law on personal data protection, it is important to reiterate that the cross-border transfer of personal data which are object to processing or to be processed after transmission can only take place with the authorization of the Center, in the manner established by law and only in the case in which the state of destination ensures an adequate level of protection of data subjects’ rights and data intended for transfer.

In this context, it is important to specify that the Center continues to pay particular attention to the cross-border flow of personal data of individuals on the territory of the Republic of Moldova, while also contributing to the improvement of the quality of the cross-border transmission

of personal data between the public authorities of the Republic of Moldova and the public authorities of other states.

In this respect, in 2019, the Center authorized the cross-border transfer of personal data only in cases of suitably documented requests made by the actors involved, focusing on respecting the principles of personal data protection and the rights of data subjects concerned, as well as on the proof of ensuring the optimal level of protection of the data transmitted and / or collected for the purpose of further processing outside the Republic of Moldova.

At the same time, in the context of the activity revealed above, it should be that the demarches and notifications examined by the Center were related to public and private entities from countries such as: Ireland, Romania, Germany, Italy, Latvia, Switzerland, Belgium, Hungary, Sweden, France, England, Russia Federation, Montenegro, Denmark, Greece, Holland etc.

Therefore, in 2019 the Center received **81** requests concerning the cross-border transfer of personal data, of which **52** – based on requests and **29** through notifications submitted at the Center's "one-stop-shop". Thus, from 52 demarches, in 26 cases, the cross-border transfer of personal data was authorized and in other 26 cases, the requests were resolved by issuing refusal decision in authorizing the cross-border transfer. Of the total number of notifications regarding the intention to cross-border transfer of personal data, 16 cases were authorized and 13 were refused.

The refusal to authorize the cross-border transfer of personal data was determined, as in the previous reporting period, by the non-compliance with the basis conditions of the requests submitted for examination and / or lack of authenticated copies of the documents confirming the circumstances and legal instruments on which the request for legal assistance is based.

In this context, in the part regarding the non-compliance with the basic conditions of the demarches / requests for cross-border data transfer, aspects such as: lack of consent of the data subject concerned; invalid consent for certain operations indicated in the request; the lack of a determined, legitimate and non-excessive purpose in relation to the data processing operations that were intended to be performed; the unjustifiably large number of targeted subjects or the excessive volume of data that the controller intended to process and transmit in the context of cross-border transfers of personal data, are highlighted.

Regarding the cases of refusal to authorize the cross-border transfer of personal data base on a notification submitted to the Center's "one-stop-shop", it was noted that the description of the operations of personal data processing was not described, that the data protection measures were not indicated within the filing systems or lack of controller's instructions designed to processor to act on its behalf, etc.

The specific cases of 2019

The coverage of the examples of infringements found within the control procedures carried out by the Center aims to inform the personal data controllers and the society about the cases of infringements committed by entities from different fields of activity, based on concrete examples, **to ensure the non-admission of similar infringements by other actors involved in the processing of personal data.**

Thus, based on the multiple cases of infringements found by the Center as a result of the control procedures carried out during the reference year, we highlight the following cases / issues specific to the field of personal data protection:

Personal data processing via Messenger, Instagram, Viber by the subdivisions of the Ministry of Internal Affairs (MIA)

In 2019, the Center carried out the control over the conformity of the processing of personal data by the Law Enforcement in Republic of Moldova (GPI and other subdivisions of the Ministry of Internal Affairs) via “Viber”, “Instagram”, “Messenger”, “Telegram”, etc., in exercising of their professional tasks.

On the basis being several complaints of personal data subjects who invoked the non-compliant processing of their personal data, by the representatives of the law enforcement bodies, via applications mentioned above.

The Center noted that, in the automated processing of personal data, the data controller and the processors must guarantee the implementation of measures capable of:

- deny unauthorized cross-border transfer of personal data;
- deny unauthorized persons access to data processing equipment used for personal data processing – *equipment access control*;
- prevent any unauthorized reading, copying and modification of personal data;
- prevent the storage of personal data on an excessive term for the purpose and under conditions that do not ensure their security – *storage control*;
- prevent unauthorized use of processed personal data – *use control, data access control*;
- ensure that it is possible to verify and identify to which bodies personal data may be available or may be transmitted – *communication control*;
- prevent the unauthorized reading, copying, modification or deletion of personal data during transmission of personal data or during the transport of data, from one server to another – *transport control*;
- ensure the functionality of the system, reporting the malfunctions (reliability) and the impossibility of corruption of stored personal data, due to the malfunctioning of the system – *integrity*;
- use only governmental communication platforms in exercising of their professional tasks, etc.

At the same time, through the Instructions regarding the processing of personal data in the police sector, approved by the Center, Order no. 17 of 31 May, 2013, in the case of the disclosure of the electronic format of personal data contained in the criminal, contravention and / or civil records, via communications networks or on other digital storage, it will be ensured the encryption of this information or it will be examined the possibility of using a bilateral connections via VPN secure channel. [...] If the communication networks pose a risk to confidentiality and security of personal data, there will be used traditional methods of transmission. Provision that was not respected by the personal data controller in the reference case.

As a result, the Center found the infringement of Art. 4, 5, 29 and 30 of the Law on personal data protection in the circumstances of the examined case and ordered the immediate and definitive cessation of personal data processing operations by Law Enforcement in the Republic of Moldova (GPI and other subdivisions of the Ministry of Internal Affairs), via “Messenger”, “Viber”, “Instagram” and via any other non-governmental platforms for virtual communication, in exercising of their professional tasks.

Moreover, following the examination of the case described above, the Center submitted demarches to: General Prosecutor's Office, Security and Intelligence Service, National Anticorruption Center, Ministry of Defense, Customs Service, State Fiscal Service, as well as Parliament and Government of the Republic Moldova, by which informed about the detected issues and requested the information regarding the method / connection of personal data transmission to third parties or recipients and if, in this regard, social networks or applications such as "Messenger", "Instagram", "Viber" are used.

In addition, the Center requested to the nominated entities proactive and continuous monitoring of the diagram regarding personal data security breaches, in order to detect and signal the possibility of incidents and the need of regulatory incidents management policy. However, it is remarkable that, given the current state of the technologies and the costs of their implementation, taking into account the nature, scope, context and purposes of the processing of personal data, as well as the risks with different degrees of probability and severity regarding the rights and freedoms of natural persons, personal data controllers and processors, must guarantee the implementation of appropriate technical and organizational measures to ensure a level of security appropriate to the risks, in particular, regarding the processing of special categories of personal data.

Processing of personal data in the Local Documents Registry

The Center was notified by a data subject, who complained the non-conforming processing of his / her personal data by a local public authority of level II, manifested by publication in the Local Documents Registry (LDR) of administrative documents issued by the authority, in particular individual provisions, without depersonalization of personal data.

Following the examination of the case it was determined that, during the process of placing in the LDR of administrative document containing personal data regarding the data subject, the authorized employee

of the controller – responsible for the registration and publication of the administrative documents of the authority in the LDR, was obliged to depersonalize the administrative acts – by concealing personal data, in accordance with the provisions of the Regulation regarding the Local Documents Registry, approved by Government Decision no. 672 of 28 August, 2017, thus ensuring the compliance with the principles of personal data protection established by Law no. 133 of 8 July, 2011 on personal data protection.

As the Regulation regarding the Local Documents Registry established clear rules regarding the publication of administrative document containing personal data, including the obligation of the authorized employee to comply with the requirements of the Law no.133 of 8 July, 2011 on personal data protection by depersonalizing the act, it was established with certainty that the employee had the legal obligation to process personal data concerning the data subject, contained in the administrative documents issued by the LPA, in accordance with the provisions of Art. 4 of the Law on personal data protection and to ensure the confidentiality and security of personal data in the Registry, as established in Art. 29 of the Law on personal data protection.

In this case was established the infringement of the provisions of Art. 4 par. (1) a) And Art. 29 of the Law on personal data protection by the authorized employee of the LPA, being drawn up minutes on contravention provided by Art. 74¹ par. (4) of Contravention Code.

Processing of personal data in the electronic public procurement system „MTender”

A special case, examined during 2019, regarding the control competences of the Center aimed at publishing personal data on the *mtender.gov.md* platform. During the control of the compliance of personal data processing based on a complaint, the Center found that both on the informational web portal *www.mtender.gov.md* and on the platform connected to the electronic public procurement system MTender – *www.achizitii.md*, the following documents of data subject were available:

1. The complete copy of identity card without depersonalisation;
2. The complete copy of work card without depersonalisation;
3. The complete copy of Curriculum-vitae without depersonalisation;
4. The complete copy of study diploma, without depersonalisation etc.

It was also identified that the set of documents numbered above included the following personal data of the data subject that **became public on the Internet search engines**, through the platforms *mtender.gov.md* și *www.achizitii.md*:

1. Surname;
2. State identification number (IDNO)
3. Data regarding identity card;
4. Holographic signature;
5. Date of birth;
6. Home address;
7. Blood type;
8. Data regarding education and previous jobs.

According to the case, following the realization of the rights of personal data subject regulated by Law 133/2011 on personal data protection, the controller did not realize the rights of data subject and did not take the necessary measures to remove his / her personal data from the online environment and from the public availability environment.

During the examination, it was established that, when processing personal data within the Mtender system, the controller is obliged to ensure the practical implementation of the principles stipulated in Art. 4 of the Law on personal data protection, namely:

- a) to ensure the processing of personal data fairly and lawfully;
- b) to ensure the collection of personal data for specified, explicit and legitimate purposes;
- c) to ensure the processing of personal data in an adequate, relevant and not excessive way in relation to the purposes for which they are collected and/or further processed;
- d) to ensure the processing of personal data in an accurate way and, where necessary, kept up to date. Data which are inaccurate or incomplete, having regard to the purposes for which they were collected or for which they are further processed, are erased or rectified;
- e) to ensure the storage of personal data kept in a form which permits identification of personal data subjects for no longer than is necessary for the purposes for which the data were collected and further processed.

From the point of view of the rights of personal data subjects and pursuant to Art. 14 of the Law on personal data protection, the controller was obliged to satisfy immediately the request of the data subject in the part concerning the deletion of personal data from the public space.

As a result of the case mentioned above, the Center ascertained the infringement of the provisions of Art. 4, 14, 23 and 30 of the Law on personal data protection by the controller, disposing:

- removing all non-conformities found,
- implementing the necessary organizational and technical measures to prevent cases of publishing personal data on public procurement system (for example: mtender.gov.md, www.achizitii.md), ensuring the right balance between the transparency of the public procurement process and the personal data protection,
- the establishment of the appropriate measures to guarantee the respect of the rights of data subjects provided by the Law on personal data protection.

Cases concerning the unauthorized access of personal data from automated information systems managed by private entities

Case 1

The Center received a notification claiming the unauthorized disclosure, by unknown persons, from the information system managed by a company, of a file containing personal data (name, surname, IDNO, salary, etc.) of 338 natural persons, employees of a client, which is served by the given company.

During the examination of the case, it was established that the security incident occurred by stealing the file with the .pdf extension containing personal data of the citizens of Spain and other European Union States.

In the process of identifying the persons responsible for the disclosure of personal data, the Center requested the support of the General Police Inspectorate as well as of the telecommunications service provider for determining the IP address of the device from which the illicit action was committed.

In this case, as a result of legality verification of the processing of personal data, the Center found infringement of the provisions of Art.30 of the Law on personal data protection by a former employee of the company that submitted the notification, thus violating the requirements regarding the security of personal data at their processing within information systems.

In addition, given the fact that the company concerned was not registered as data controller and did not notify the personal data filing systems, the Center found infringement of Art. 23 of the Law on personal data protection, being drawn up minutes on contravention provided by Art. 74¹ par. (2) of Contravention Code.

Case 2

Following the examination of the complaint of a data subject, as well as of the information accumulated by the Center over time, it was established that the *html code* of the mechanism for submitting online loans application by a non-banking credit organization, (hereinafter N.C.O), which was available on a web page (hereinafter web page 1), was subsequently taken from an older web page (hereinafter web page 2) of the company in question.

Thus, it was established that web page 2, easily allowed the viewing of copies of identity cards and other documents of potential clients and / or clients of the N.C.O, contrary to the principles of personal data protection.

Taking into account the circumstances, as well as the fact that this incident concerned an imposing number of data subjects, the Center carried out the rigorous checks.

As a result of examining the case, it was established the non-compliance of N.C.O. with the provisions of Art. 4 par. (1) a) and Art. 30 of the Law on personal data protection and the Requirements for the assurance of personal data security at their processing within the information systems of personal data, approved by Government Decision no.1123 of 14 December, 2010, being drawn up minutes on contravention provided by Art. 74¹ par. (1) and (4) of Contravention Code.

In this context, the Center obliged N.C.O. to increase the technical and organizational measures related to personal data protection and periodically verify the ability to monitor the events related to personal data filing systems containing personal data of clients or potential clients, in order to detect, at the right time, the attacks or intrusions on them.

Publication of court decisions without depersonalization

During the reporting period, the Center registered more and more complaints regarding the violation of the principles of personal data protection when publishing court documents on the national web sites of the courts, further being reflected, as an example, one of the cases examined.

Thus, the Center registered the complaint of a citizen regarding the violation of the principles of personal

data protection, by publishing a sentence issued in a criminal file on the Courts' Web Portal, without having depersonalized the data regarding the domicile of the complainant. These actions contravene the provisions of the Law on personal data protection, as well as the Regulation on the publication of court decisions on the Courts' Web Portal and on the website of the Supreme Court of Justice, approved by the Superior Council of Magistracy.

As a result, the Center found the violation of Art. 31 of the Law on personal data protection by the judicial assistant, responsible for publishing the sentence in question on Courts' Web Portal, in the context being concluded a minute on contravention on the constitutive signs of the contravention provided by Art. 74¹ para. (4) of the Contravention Code.

At the same time, as a result of the cases examined regarding the problem addressed, the Center disposed the Superior Council of Magistracy, the Court of Appeal of Chişinău, the Municipal Court of Chişinău, etc. to take organizational and technical measures to prevent the non-conformity of processing of personal data within the courts, including the warning of the presidents of all the national courts on the problems found in the examined cases, in order to ensure the compliance with the provisions of the Law on personal data protection, the Law on the judicial organization and the Regulation on the publication of the judgments on the Courts' Web Portal and on the web page of the Supreme Court of Justice.

In the same context, it should be mentioned that the Center organized with the Chişinău Municipal Court and other territorial courts, training courses for judges, judicial assistants, and registrars in

order to ensure the proper processing of personal data in the judicial activity, including at publication of court documents on the Courts' Web Portal.

Cases of non-compliant personal data processing of minors

Case 1

The Center received the demarche of the Ombudsman for Children's Rights, where the processing of personal data by a news portal was notified. The case was materialized by collecting, recording and disclosure by dissemination of video recordings, containing images of several children from a preschool institution.

According to the videos collected, recorded and disclosed by dissemination to the public through the online environment, video images of several children from the pre-school institution were captured, without taking

into account the danger to life, bodily integrity, mental health, as well as the human dignity of the children present in the video sequences.

At the same time, when posting video sequences on the news site, the blurring of the faces of the minors was not ensured, their image being clearly visible, which allows the identification of the minors, and can generate serious emotional consequences on the minors, as well as on their whole family. In addition, the mentioned post was taken over by other media sources and distributed on various social networks.

It is noteworthy that, through the disclosure by dissemination to the public of the video recordings that integrate the personal data of several children, the news portal admitted the disclosure of a certain volume of personal data, such as: the image, the voice, the gender, place of birth, address (residence) of children, contrary to the provisions of art. 4 paragraph (1) let. a), b) and c), Art. 5 paragraph (3), Art. 29 paragraph (1) let. a) and b) and para. (2) of the Law on personal data protection.

Case 2

The Center examined the complaint of a data subject, as a legal representative of the minor, by which it requested the examination of the legality of the processing of personal data by a natural person, manifested by posting on the social networks to its personal profile the image of the minor (photo/video) accompanied by a message, which contained categories of personal data, such as: first name, age, home address, place of study, private life events.

The Center found that the special law on personal data processing prohibits the processing of personal data of the minor by the natural person concerned, by distributing on the social networks the categories of personal data mentioned above, in the absence of the consent of the legal representatives of the minor.

Consequently, the Center established that the natural person was obliged to comply with Art. 29 of the Law on personal data protection, which establishes the requirements for ensuring the confidentiality of personal data.

In its decision, the Center also took into consideration the case law of the European Court of Human Rights, *Bogomolova vs. Russia* (application no. 13812/09), which examined the use of the image of a minor without the permission of the parents. In the present case, the European Court of Human Rights has admitted that the publication of the picture falls under “private life” of the applicant and her son. The Court has unanimously found that the article 8 (the right to respect for privacy and family life) of the European Convention on Human Rights has been violated.

In this case, the Center, in essence, found that the processing of personal data concerning the minor, contained in the photos and the video sequence, reflected by publishing on the personal profile page on the social networks and posting the message / communicate, which revealed the first name, age, address, the place where he studies, etc., occurred contrary to the provisions of art. 4 paragraph (1) lit. a), Art. 5 paragraph (3) and Art. 29 paragraph (1) of the Law on personal data protection. As a result, a report on the contravention with regard to the data subject was concluded on the constitutive signs of the contravention provided by art. 74¹ par. (4) Contravention Code.

Disclosure of personal data by a municipal housing management enterprise by leaving the communal invoices in a public place

The Center has initiated the verification of the legality of personal data processing based on a complaint, claiming alleged illegalities committed at the personal data processing by a municipal enterprise for managing the housing fund (MEMHF). Based on the content of the complaint, the representatives of the company concerned practiced leaving / placing payment invoices for communal services in the public place (the windows between the floors), these invoices containing personal data of the inhabitants, thus violating the right to respect the private and family life of the data subjects.

It was noted that, the personal data exposed in the content of the payment invoices includes the identifier of the payment notice, the personal account, which consists of the numerical code of the inhabitants' apartment, as well as the personal data indicating the names, first names and address of the inhabitants and placing these invoices in public space, represents an infringement of the fundamental right of the persons concerned to the intimate, family and private life, enshrined in Art. 28 of the Constitution of the Republic of Moldova and, therefore, cannot be legally classified into exceptions provided by Art. 5 paragraph (5) of the Law on personal data protection.

In this context, it was found that by leaving the bills / payment invoices for the communal services in the public space (the windows between the floors), the access of foreign persons to the personal data reflected in them is favored, and the dissemination of this information with limited accessibility in the public space from the housing block, constitutes a violation of the provisions of Art. 4 paragraph (1) let. a) and Art. 29 of the Law on personal data protection. Thus, being determined the existence in the actions / inactions of the employee of the MEMHF concerned, of the breach of Art. 74¹ par. (4) Contravention Code of the Republic of Moldova.

Access to personal data stored in the state information resources by the police officers

In 2019, the Center received several requests from the General Police Inspectorate (GPI), based on which verification procedures on the compliance of personal data processing performed by the employees of a subdivision of the National Inspectorate of Investigation within the GPI were initiated.

Thus, from the content of the requests, it was established that the examination of the reported circumstances concerns approximately 12 000 operations of personal data accessing, stored within the Integrated Information System of the Tax Service, carried out by the employees of the subdivision of the National Investigation Inspectorate within the GPI.

The aspects notified to the Center denote the huge number of operations of personal data accessing, carried out by the employees of the law enforcement bodies that targeted an imposing number of data subjects. The Center has reasonable doubts to believe that most of these operations had no a well-defined purpose as well as an express legal basis and a causal link between the file under examination and the natural person whose personal data have been processed by accessing / viewing / printing etc.

The examination of the respective requests continues, fact determined by the huge number of operations of personal data accessed and, respectively, by the large volume of the actions necessary to be carried out within the initiated verifications, in order to issue an objective position on the case, as well as due to the extremely small number of employees of the Center, especially in the subdivisions competent to carry out the control of the legality of personal data processing.

CHAPTER IV

ACTIVITY OF REPRESENTATION IN THE COURTS

IV

ACTIVITY OF REPRESENTATION IN THE COURTS

• In administrative contentious orders

During the year 2019, the Center's interests were represented in 105 cases before the administrative litigation courts, among which:

- ✓ 100 as a defendant;
- ✓ 5 as a public authority concluding conclusions.

Thus, there is a significant increase in the actions submitted for examination in the courts that challenged the documents issued by the National Authority for personal data protection, which, in the reporting period, reached 105, in comparison to 2018 when 69 court applications were lodged.

This fact is also due to the increasing number of administrative acts issued by the Center, as well as the increasing awareness of the consequences and the significance of the recorded findings.

During the year 2019, the representatives of the Center ensured the participation in **272** court hearings in administrative contentious, drawing up **125** procedural acts necessary for examination of cases.

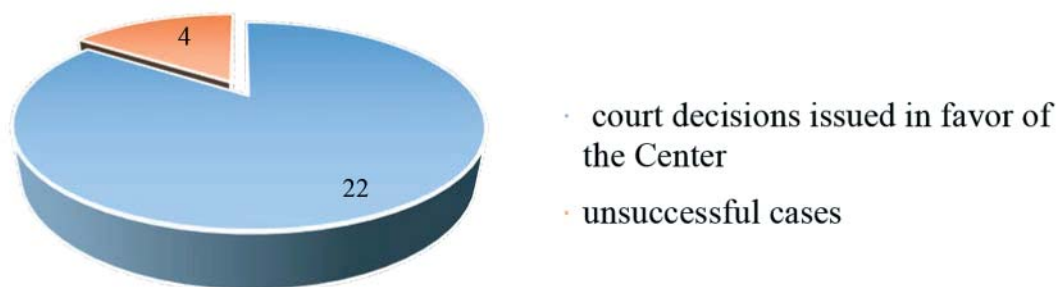
At the same time, we note that in 5 court proceedings, the Center was called as a public authority which submitted conclusions, in accordance with the provisions of Art. 74 paragraph (1) Code of Civil Procedure.

In this context, we inform that the Center's opinions on the compliance with the principles of personal data protection were requested by entities such as Information and Security Service, Ministry of Health, Labor and Social Protection, the General Police Inspectorate, General Inspectorate of Border Police, public association "Lawyers for human rights" etc.

Also, we mention that during the year 2019 it was completed the examination of 26 court files in which the decisions of the courts have been final and irrevocable, of which:

- 22 judgments/court decisions issued in favor of the Center;
- 4 cases were unsuccessful for the Center.

Dynamics of the court decisions in 2019

Thus, we find that, in 85% of the court cases whose examination was completed during 2019, the actions taken by the Center and the findings of the authority were considered legal and founded by the courts.

We would like to mention that in 90% the object of the action was the annulment of the decisions issued following the investigations carried out by the Center regarding the finding of infringement / lack of violation of the principles of personal data protection, 9% was the annulment of the decisions regarding the refusal to register in the Register of evidence of personal data controllers, 1% represents the alleged fact of violation of the right of access to information.

Comparative dynamics of the number of cases and court hearings in administrative litigation, in the period 2016-2019

• In the order of the contravention procedure

During 2019, the Center’s employee drew up **105 minutes** on contravention, **188** contravention facts being found in relation to the facts stipulated in art. 74¹ – 74³ of the Contravention Code related to the violation of the legal provisions in the field of personal data protection. The contravention cases being sent for examination in the court, in accordance with the provisions of the Contravention Code.

The spectrum of contravention facts found indicates that the most frequent violations committed in the personal data processing were manifested by:

- personal data processing without notification / authorization of the control body in the field of personal data processing, as well as the processing of personal data by an unregistered controller – 59 facts,
- violation of the rules for the processing, storage and use of personal data – 61 facts,
- non-compliance with the requirements regarding the security of personal data when processing them within the personal data information systems – 29 facts,
- violation of the personal data subject’s right to be informed – 20 facts,
- refusal to provide the information or documents requested by the Center in the process of exercising its control duties, the presentation of non-authentic or incomplete information,

as well as the failure to present within the deadline established by law the information and documents requested – 13 facts,

- failure to comply within the established term of the Center’s decision on re-establishment of the personal data subject rights, including by suspending or ceasing of the personal data processing, on blocking, partially or completely destroying personal data processed by violation of the legislation of personal data protection – 4 facts,
- cross-border transmission of personal data by violation of the legislation on personal data protection – 2 facts.

In this context, it should be noted that, during the reference period, the Center’s agents participated in more **than 580 court hearings on the contravention**, cases under examination, both in the Court of the first instance and in the Court of Appeal.

At the same time, it should be mentioned that out of the total of **105** minutes on contraventions sent for examination in the court during the reporting period, 44 proceedings examined by the Center were successful, the court recognizing the guilt of the persons in respect to whom the minutes on contravention were drawn up, being established sanctions in the form of a fine, and **56** procedures are pending.

The number and dynamics of the minutes on contraventions drawn up since the Center acquired the status of ascertaining agent is reflected in the following tables:

Period of reference	Number of minutes on contravention	Period of reference	Number of minutes on contravention	Dynamics
2012	4	2012-2013	4-26	↑550%
2013	26	2013-2014	26-34	↑31%
2014	34	2014-2015	34-24	↓29%
2015	24	2015-2016	24-33	↑38%
2016	33	2016-2017	33-52	↑57%
2017	52	2017-2018	52-92	↑77%
2018	92	2018-2019	92-105	↑14%
2019	105	2016-2019	33-105	↑218%

Comparatively, during the last years, the number of minutes on contravention drawn up by the Center has essentially increased, only between 2016 and 2019, an increase of 218% being ascertained.

The continuous increase the numbers of the minutes on contraventions prepared by the Center’s ascertaining agents demonstrate an increase in the volume of work, especially in the context where, at the base of performing the competences provided by the Contravention Code and the preparation of each minute on contravention stays the motivated decision, issued in accordance with the provisions of art. 27 of the Law on personal data protection, by which it was found the violation of legal norms when processing personal data.

This fact creates even more difficulties in carrying out the activity of the Center, which cannot have the status of a classical ascertaining agent, being simultaneously applicable the provisions of the Law on personal data protection (the obligation to issue a reasoned decision on the ascertaining of the violation – in which case it may be initiated the infringement procedure or the ascertaining of the non-infringement – in case of non-infringement, no contravention procedure can

be initiated), the Administrative Code (*the obligation to issue an individual administrative act at the end of the administrative procedure*) and the Contravention Code (*the contravention process starts right at the moment of the notification or self-notification of the ascertaining agent regarding the commission of the contravention*).

- Moreover, regarding the representation of the institution's interests in the courts, it is necessary to mention the huge problem that the Center faces daily, which is manifested by the double, contradictory and susceptible character of the procedures of examining the findings resulted after verifying the legality of the personal data processing. This fact refers to the doubling of the examination in the courts, during the same period, of the same acts and findings issued by the Center, both in administrative litigation and in contravention procedure.

However, as a result of examining the control materials regarding the legality of the personal data processing, the Center issues decisions according to the Art. 27 of the Law on personal data protection, which establishes, as the case may be, the fault of the personal data controller and may order the rectification, blocking or destruction of invalid or illegally obtained data. This decision is subject to appeal in administrative litigation.

At the same time, in accordance with the provisions of Art. 423⁴ para. (4) of the Contravention Code, as a result of ascertaining the violations committed in the processing of personal data, the Center prepares minutes on contravention and sends them for examination in the court that is empowered to solve the case by recognizing the guilt and applying the sanction with the possibility to apply as a complementary sanction, the deprivation of the right to process personal data for the period from 6 months to 1 year.

Thus, besides the fact that for committing the same act / violation, the controller is subject to liability / sanction 2 times – circumstances contrary to the principles of individualization and subject to liability, there are also situations in which, same controller, for the same offense, in contravention order the controller was convicted by the court, while, in administrative contentious order, he was declared innocent, with the annulment of the Center's decisions or vice versa. However, the situation described is even more bizarre considering the fact that in both cases (the contravention procedure and the administrative contentious procedure) at the base there was the same decision to find the infringement committed in the processing of personal data.

In this context, the existence of such contradictory procedures led, in some cases, in determining the inefficiency of the actions taken by the Center to counteract non-compliant data processing and to prevent the committing of other violations concerning the right to the inviolability of the intimate, family and private life of personal data subjects.

However, the circumstances described are even more bleak and disarming for the National Authority for the control of personal data processing, taking into account the number of employees of the Centre's sub-division, which is absolutely minimal in relation to the excessive volume of work.

CHAPTER V

SURVEILLANCE OF PERSONAL DATA PROCESSING

• **The activity of supervision and evidence of personal data controllers: the registration of the controllers and the filing systems**

During the reporting year, the Center examined **1652 notifications** submitted for registration in the Register of evidence of personal data controllers, both personal data controllers and filing systems stored in automated and / or manual form in which personal data are processed.

The relevant normative framework, namely: Law on personal data protection, Requirements for the assurance of personal data security at their processing within the information systems of personal data, approved by Government Decision no. 1123 of December 14, 2010 and the Regulation on the Register of evidence of personal data controllers, approved by Government Decision no. 296 of May 15, 2012, impose the obligation that prior to the processing of personal data in an automated or manual filing system, these operations must be notified to the Center, with the presentation of the arguments of the necessity of collecting and processing each category of data.

As a result, during 2019, **654** personal data controllers and **944** personal data filing systems were registered.

During the examination of the notifications submitted to the “One-stop shop” of the Center, **990 pre-verification procedures** were carried out.

When analyzing the submitted notification forms, the following aspects related to the personal data processing were examined:

- Possession of the capacity of personal data controller or, as the case may be, of processor in relation to the notified filing systems;
- Existence of the legal basis for personal data processing;
- The compliance of the organizational and technical measures necessary for the protection of the personal data declared by the personal data controller with the provisions regarding the assurance of the personal data security when processing them within the personal data information systems;
- The existence of the instructions offered by the controller to the processor by a contract or other legal act that will be binding on the parties and establish the object and duration of the processing, the nature and purpose of the processing, the state in which the personal data will be processed, the type of personal data, the categories of the data subjects, the obligations and rights of the controller and processor, etc.;
- The method of personal data processing in case of providing information society services regulated by Law no. 284 of July 22, 2004 on electronic commerce;
- The conditions under which cross-border transmission of personal data takes place, taking into account their nature, the purpose and duration of the proposed processing or processing, the state of destination, its legislation, as well as the professional norms and security measures respected in the state of destination, etc.

The information for the years 2016-2019, regarding the registration of controllers and filing systems in the Register of evidence of personal data controllers is reflected in the following table:

Period of reference	Number of the registered controllers	Number of registered databases and information systems in which personal data are stored and processed	Number of refusal decisions of the requests for registration	Number of decisions to refuse the applications for registration, challenged in administrative litigations orders
2016	386	761	89	1
2017	500	843	203	0
2018	639	938	451	1
2019	654	944	708	1

The above information shows the increase in the number of registered personal data controllers and of the filing systems notified by them compared to the previous year.

In particular, there is a significant increase in the number of refusal decisions issued by the Center following the examination of the notifications submitted to the “One-stop shop”. For the most part, the reasons for issuing the decisions to refuse the registration of personal data controllers and / or personal data filing systems were the following:

- the gap between the information indicated in the notification submitted for examination and those provided in the documents attached to the notification;
- failure to present the information necessary for examining the notification, such as: the documents that establish the personal data processing of the data subjects (for example, contract, consent, etc.), the document that would record the necessary instructions offered by the controller to the processor, etc.;
- failure to indicate in the notification and / or in the documents related to it the fact / intention of the cross-border transmission of personal data,
- failure to present the documents that would establish the organizational and technical measures necessary for the protection of personal data or the non-compliance / insufficiency of the measures described in the provisions of the Requirements for the assurance of personal data security at their processing within the information systems of personal data, approved by the Government Decision no. 1123 of December 14, 2010, etc.

The largest share of the number of controllers registered in 2019 is consisted of: economic agents (319 controllers), persons exercising liberal professions, such as notaries, lawyers, judicial executors (126 controllers), public authorities (36 controllers), medical institutions (16 controllers). This fact demonstrates the raised awareness of personal data controllers aimed at the need to comply with the legal provisions in the field of personal data protection and the risks generated by the non-compliant personal data processing, including their special categories.

At the same time, as in the previous years, the controllers mostly notified the auxiliary filing systems, which are not strictly linked to their basic activity, such as: accounting, human resources, video surveillance, access control in the premises, etc., systems that certainly contain personal data and are to be notified to the Center. However, these do not determine the processing of personal data performed in order to fulfill the tasks assigned to the public / private entities concerned.

Thus, a large share of the filing systems of national importance, referring here especially to the

systems managed by public entities, which record an imposing volume of personal data, including special category data, continue to be outside verification on the conformity of the principles of personal data protection.

As examples of personal data filing systems of state importance that are not registered / unauthorized up to the present time can be mentioned: State Automated Information System “Elections”, SIA “Primary Health Care”, Information filing system of human resources in the health system, SIA „Transplant”, Information Integrated Customs System, Educational Management Information System, Visa Management Information System, etc.

It is worth mentioning that during 2019, a number of personal data filing systems of state importance were notified / registered / authorized, even if they had been working long before the corresponding notifications were submitted, in order to comply with the provisions of Art. 23 of the Law on personal data protection, such as: State Register of Controls, Local Documents Registry, State Fiscal Service Information System, Medical Leave Certificates Portal.

The conformity of the activity related to the processing of personal data of the controllers and / or processors to the legal provisions regarding the notification of the filing systems and the registration as a controller in the Register of evidence of controllers has always had the maximum support offered by the employees of the Center in order to train all the applicants. Thus, during the year 2019, only the employees responsible for the registration of controllers and filing systems (only 3 persons), besides the other duties performed in order to raise awareness, offered **over 1465 consultations and instructions** at the headquarters of the Center.

As an example, it should be mentioned that, a significant part of the notifications submitted for examination concerned the means of video surveillance. In 2019, 123 such filing systems were registered. Thus, a special attention was drawn during the examination of the notifications submitted and / or the consultations offered when recording / intending to record the video surveillance systems, to the following aspects:

1. the purpose and legal basis of the management / use of the video surveillance system;
2. the location of the video surveillance devices and their capture angle;
3. positioning the video surveillance means in such a way that the angle of capture of the video images includes the surface owned by title of property or use, being reduced to the maximum capture of the public or private space;
4. the way of informing the personal data subjects, including by displaying the distinctive signs about performing the video surveillance. It is important to remember that, by the Decision of the Center no. 581 of September 10, 2015 was approved the standardized information form regarding the surveillance by video means (pictogram) within the filing systems managed by the personal data controllers, which establishes the obligation to display the mentioned form, in the supervised area, at a distance reasonable for image capture devices, in order to ensure sufficient their visibility.

At the same time, a large part of the notifications submitted for the purpose of recording video surveillance systems were refused, including on the grounds of monitoring the common spaces in a condominium. Considering the large number of requests for registration in the Register of evidence of personal data controllers, the systems for video surveillance, as well as in order to provide benchmarks that come to give clarity to the legal issues to be taken into account in the cases of installation / management of video surveillance systems in the common spaces, below are some legal norms related:

1. Article 4 paragraph (1) of the Law on personal data protection according to which, the personal data that are the object of the processing must be processed correctly and according

to the provisions of the law; collected for specific, explicit and legitimate purposes, and subsequently not processed in a manner incompatible with these purposes [...].

2. Article 5 of the Condominium Law in the housing fund, provides that the common property in the condominium includes all parts of the property in common use: the land on which the block (s) is built, the walls, the roof, the terraces, the chimneys, the stairs, the hallways, basements, cellars and technical floors, garbage pipes, elevators, machinery and engineering systems inside or outside the houses (rooms), which serve several houses (rooms), the gardens of the houses, other objects designated to be in the use of real estate.
3. Article 546 paragraph (1) and (2) of the Civil Code establishes that, each co-owner has the right to use the common property asset on shares inasmuch as it does not change its destination and does not prejudice the rights of the other co-owners, and the use of the common good is established by the agreement of the co-owners or, in case of divergences, by a court decision based on a fair assessment of the interests of all the co-owners.

Thus, based on the above, we mention that, if video surveillance of the common space in the condominium is performed (eg. in the apartment blocks), then only the association of co-owners in the condominium will have the legal basis for processing the personal data for this purpose and, respectively, the obligation to notify in order to register the filing system concerned. The way of adopting the decisions by the association of co-owners (including the required number of votes in this regard) is provided by the Condominium Law in the housing fund.

• The activity of preventing the non-compliance of personal data processing

During the year 2019, the Center informed various public entities regarding the menace to the security and confidentiality of the personal data aimed at the citizens of some EU member states, as a result of multiple cyber-attacks on the information systems managed by legal persons. As an example, in this respect, we can mention the requests submitted by the Center to: Ministry of Health, Labor and Social Protection, State Tax Service, P.I. “Information Technology and Cyber Security Service”.

In this context, the Center asked the relevant entities to set up / intensify the organizational and technical measures appropriate to the personal data processing, including taking the necessary actions to fulfill the obligations provided by Art. 23, 29 and 30 of the Law on personal data protection and the Requirements for the assurance of personal data security at their processing within the information systems of personal data, approved by the Government Decision no. 1123 of December 14, 2010. Also, the security level of the information systems that record personal data to be reassessed in relation to the online attacks on the security and confidentiality of personal data, as well as to establish concrete actions to react to possible security incidents etc.

In order to exemplify the situation related to the degree of compliance with the legal norms in the field of personal data protection, by the public institutions in particular, it may be mentioned the Ministry of Health, Labor and Social Protection, which processes an imposing volume of personal data, including special categories (health status), targeting practically the entire population of the country, but which, until now, has not notified / registered / authorized most of the managed filing systems that are part of the Medical Register (according to the Government Decision no.586 of July 24 2017), namely:

- Automated information system “Primary Health Care” (SIA AMP);
- Automated information system “Hospital Medical Assistance” (SIA AMS);

- Human resources information system in the health field (SIERUSS);
- Automated information system “Transplant” (SIA Transplant).

However, in relation to this authority, the Center has repeatedly warned that the lack of notification / non-registration of the automated state information systems, in which personal data are processed, including the category of personal data that may present special risks for the rights and freedoms of individuals, creates imminent risks for the confidentiality and security of the personal data processed.

We would like to emphasize that the absence of concrete measures to ensure the security and confidentiality of personal data, in the practical way, as well as the lack of a rigorous control of the access to the special categories of personal data, may lead to unauthorized access of personal data of any patient from any institution of primary medicine in the Republic of Moldova. Such actions would generate major risks of non-compliant processing of personal data, possible civil litigations in order to cover material and moral damages. The Center might be imposed to issue decisions of suspension and / or cessation of the operations of personal data processing and, last but not least, the loss of the confidence of the citizens of the Republic of Moldova in the digitization of the public services in the medical field.

VI
CHAPTER VI

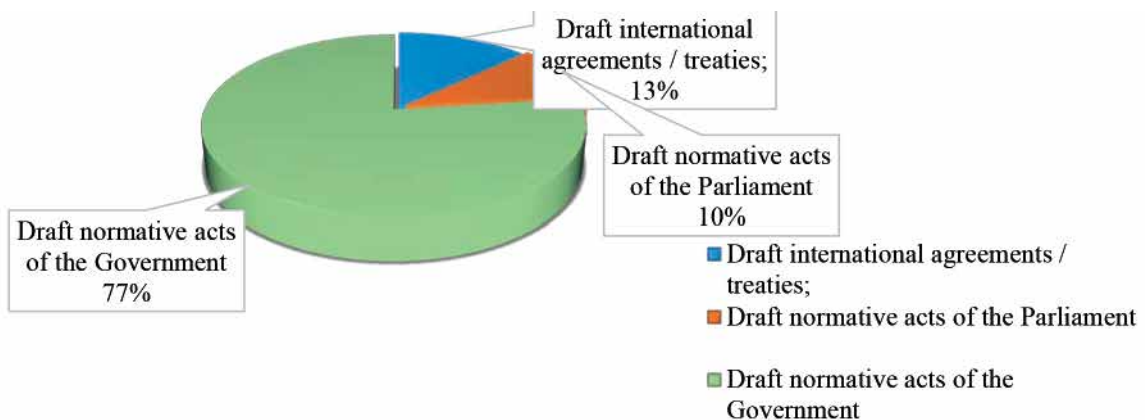
APPROVAL OF THE DRAFT NORMATIVE ACTS

Pursuant to the provisions of Art. 32 paragraph (2) of the Law on normative acts, the draft normative acts pertaining to the field of personal data protection are transmitted for approval to the National Center for Personal Data Protection.

As a result, during the year 2019, 66 drafts of national / international normative acts were submitted to the Center for approval, which were examined in terms of respecting the principles of personal data protection, as well as ensuring the rights and freedoms of individuals in the processing of personal data:

- 8 draft international agreements / treaties;
- 6 draft normative acts on amending laws, codes;
- 52 draft normative acts of the Government and other authorities.

The percentage of opinions offered by the Center during the year 2019

Subsequently, even if there is a slight increase, by about 12%, in the number of opinions offered by the Center compared to previous years, it should be noted at the same time that they involved much more complex aspects regarding the processing of personal data in different fields, that are necessary to be studied in detail.

Therefore, it was considered that in view of the diversity of aspects regulated by the normative acts transmitted to the Center for the approval, in most cases, it is necessary to complete and revise those texts, being submitted the appropriate objections and proposals, taking into account the need to respect the legal regulations in the field of personal data protection.

We present below some examples of the most relevant draft normative acts approved:

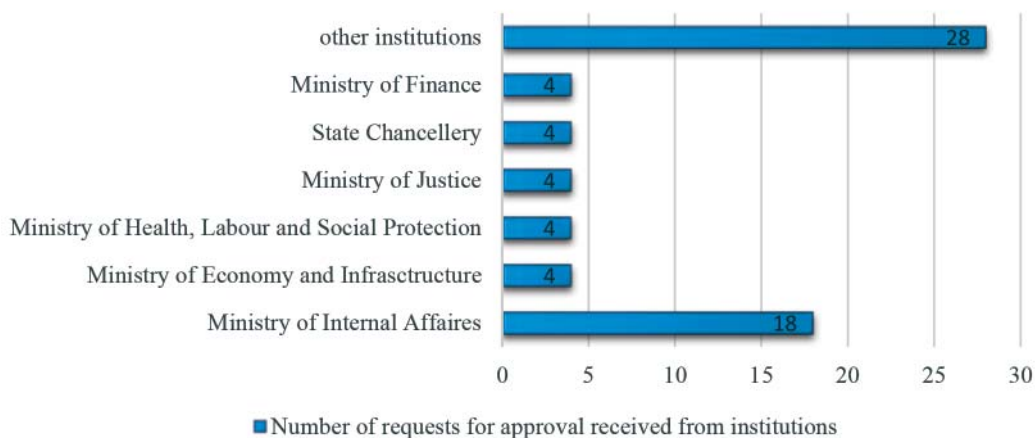
- draft decision on the approval of the Regulation on the creation and functioning of the information system “e-Transport authorization”, where it was proposed to revise the mentioned regulation, in order to establish a specific term for personal data storing;

- draft decision on the amending of Regulation on electing the representatives of the civil society in the Integrity Council, where the modification of the draft Regulation above mentioned was proposed. The amendment was required because of the excessive character of personal data, subject to collection (such as those recorded in the identity card) when participating in the competitions. It was set to be sufficient to collect the data strictly necessary to be presented by the personal data subject, from the corresponding documents, through standardized forms;
- draft Government Decision on the approval of the draft law on the amendment of certain legislative acts on child protection, where it was proposed to supplement Law no. 140/2013 on the special protection of children at risk and separated children by an article on personal data protection;
- draft Government Decision on the National Cancer Registry, where the Center intervened with recommendations on how information providers shall access the information system, the procedure for providing information, their rights and obligations in relation to the personal data processing;
- draft Government Decision on the amendment of the Government Decision no.885 / 2005 on approving the Concept on the State Register for Resource Mobilization, where it was proposed to exclude some terms with the reassessment of the relevance and the need to collect information on the blood group, nationality and social status of the person.

The number of draft acts received for approval by the Center during the year 2019

Number of the requests for approval received from institutions

The establishment and development of cooperation relations with other states in the field of personal data protection represents one of the basic elements of the process in capacity building of data protection field, in order to face the challenges and opportunities of the XXI century. In this context, the Center is constantly promoting a broad and consistent policy of intensifying cooperation in the field of data protection, both internally and internationally.

In the field of international cooperation, in 2019 the Center focused its activity on boosting bilateral relations with external partners and multilateral cooperation within international organizations, in the meetings, which we are participating regularly. Promotion of international cooperation during the reporting period was carried out by participating in study visits, exchange of experience, and take over good practices, as well as trainings provided by European Union experts.

At the same time, during 2019 the representatives of the Center participated in various conferences, meetings and working groups.

• Plenary meetings of the European Data Protection Board

During 2019, representatives of the Center participated in eight plenary meetings organized by the European Data Protection Board (EDPB) held in Brussels, Belgium on: 22-23 January 2019, 12-13 March 2019, 14-15 May 2019, 4 June 2019, 10 September 2019, 8-9 October 2019, 12-13 November 2019, 2-3 December 2019.

These meetings summarized the data protection activities at European level and analyzed the practical application of the guidelines developed by the Board. The guidelines provide assurances that citizens' rights of personal data protection are always respected, including when their data are found among other types of data, or when their data are anonymised. In addition, the guidelines also have an informative value for public authorities, which constantly process data and are directly involved in the elaboration of legislative and administrative rules on personal data protection.

During the reference period, Member State recommendations and best practice reports were examined within the EDPB. At the same time, during the plenary sessions there was an intense discussion about the binding decisions and their impact on the EU states. Another aspect of increased interest was the level of data protection of natural person in the EU and, where relevant, in third countries and within international organizations.

• Plenary meetings – Council of Europe

Consultative Committee of the Convention for the protection of individuals with regard to automatic processing of personal data (Convention 108)

Convention 108 is currently going through a process of modernisation and adaptation to the challenges on data protection posed by the new technologies in the communications field. The Consultative Committee T-PD initiated the Protocol amending the Convention 108

The modernisation of Convention 108 addresses the challenges to privacy resulting from the use of new information and communication technologies, and strengthens the convention's mechanism to ensure its effective implementation. The process of modernisation of Convention 108 has as purpose fullness its transformation into an international legal instrument with a universal value applicable also to the States outside the Council of Europe. Until now, 38 states had signed the Protocol amending Convention 108.

Thus, the Consultative Committee of Convention 108 in 2019 organised five plenary meetings, during which Center representatives participated as members of the Committee.

Committee of experts on Human Rights dimensions of automated data processing and different forms of artificial intelligence

During the reporting period, were held the last two meetings of Committee of experts on Human Rights dimensions of automated data processing and different forms of artificial intelligence (MSI-AUT) attended by representative of the Centre as national expert.

- 3rd meeting MSI-AUT, (Strasbourg)
- 4th meeting MSI-AUT, (Strasbourg).

The main topics discussed during the MSI-AUT meetings were focused on the draft Committee of Ministers recommendation on the human rights impacts of algorithmic systems, draft study of the implications of advanced digital technologies (including AI systems) for the concept of responsibility within a human rights framework, as well as creation Ad Hoc Committee on Artificial Intelligence – CAHAI. The mandate of CAHAI was to examine the feasibility and potential elements based on broad multi-stakeholder consultations, of a legal framework for the development, design and application of artificial intelligence, based on the Council of Europe's standards on human rights, democracy and the rule of law.

• International conferences

Spring Conference of European Data Protection Authorities held in Tbilisi, Georgia.

Between 8-10 May 2019, the representatives of the Center participated at the 29th edition of the Spring Conference of the European Data Protection Authorities, held in Tbilisi, Georgia. During the work sessions, topical issues in the field of data processing were presented, such as: one year since General Data Protection Regulation came into force (GDPR), the principles and rules of harmonization of data protection in Europe as well as the main features of the Modernized Convention ("Convention 108+") and the importance of the entry into force of the Amending Protocol, the protection of child's data and data protection in international organizations.

GDPR has become a gold standard, motivating some non-EU states to harmonize national legislation with GDPR in order to qualify as a state with adequate level of protection.

The event was attended by representatives of the Central and Eastern European Data Protection Authorities, including the Council of Europe representatives, with the opportunity to exchange the experiences and the best practices in the field of personal data protection.

• Study visits

On 23 – 27 September 2019, the EU Twinning Project "*Capacity Building of the National Center for Personal Data Protection of the Republic of Moldova*" organized a study visit for a group of Parliamentary Members of the Republic of Moldova in Germany and Latvia. The study visit

was organized in order to familiarize the Parliamentary Members of the Republic of Moldova with the legal framework in the field of personal data protection in European countries, in the context of the new draft law on personal data protection, voted in the first reading by the Parliament of the Republic of Moldova.

• Implementation of the provisions of the RM-EU Association Agreement

In this chapter it is mentioning that in the reporting period, Center continued the implementation of the National Action Plan for the Implementation of the Association Agreement 2017-2019 (NAPAA). In this context, Center elaborated and submitted to the Ministry of Foreign Affairs and European Integration quarterly, half-yearly and annual reports on the general implementation. Carrying out the actions from Title V of NAPAA has been regularly reported to the Ministry of Economy and Infrastructure.

On 14 November 2019, the representatives of the Center participated in the Vth meeting of the Republic of Moldova-EU Sub-Committee on Justice, Freedom and Security, held in Chişinău.

The subjects discussed during the mentioned event included the justice sector reform, prevention and combating corruption, prevention and combating money laundering and terrorist financing, cooperation on migration, asylum and border management, personal data protection, prevention and combating organized crime and other illegal activities.

The agenda of the meeting set a series of subjects of common interest for both the Republic of Moldova and the European Union, for which the heads of the specialized institutions of the country presented the recorded progress since the previous meeting of the Sub-Committee of June 2018. The representatives of the Center presented the information reflecting the developments on the personal data protection field.

Thus, in the context of Implementation of the RM-EU Association Agreement, of ensuring national security by promoting a rule of law, of democratic values, good governance, justice reform, strengthening of human rights in general and the right to the inviolability of privacy, in particular, but also in view of the new EU data protection regulations aimed at restoring citizens' control over their personal data and creating a high and uniform level of data protection in Europe, adapted to the digital age and it continues to be current and absolutely necessary the achievement of the objectives aimed at:

- Harmonization of the national legal framework in the field of personal data protection to the EU law with a particular focus on Regulation (EU) 2016/679 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data and Directive (EU) 2016/680 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences or the execution of criminal penalties;
- Strengthening the institutional and functional capacities of the Center, in order to ensure the possibility of efficient implementation and monitoring the provisions of the national legislation in the field of personal data protection;
- Raising awareness of data subjects, controllers and processor of personal data regarding the national legislation in the field of personal data protection and their rights and obligations.

• Cooperation with European Union agencies

In the context of cooperation with EU agencies, it should be noted that according to the provisions of Article 19 (2) of the Cooperation Agreement between the Republic of Moldova

and Eurojust, according to which the Data Protection Officer of Eurojust and the Data Protection Authority of the Republic of Moldova shall report to each other, at least once a year, on the implementation of the provisions of the Agreement, was presented at Eurojust the information regarding the activity of the Center and the implementation of the legal provisions of personal data protection, as well as the collaboration with the General Prosecutor's Office.

The collaboration of the Republic of Moldova with Eurojust represents a key point regarding the relations of international legal assistance in criminal matters in compliance with the European standards and in the sense of European integration vector of the Republic of Moldova, in general.

• Cooperation with other foreign authorities in the field of personal data protection

On 18 December 2019, the Center and the Data State Inspectorate of Latvia signed a Cooperation Agreement in the field of personal data protection. The agreement stipulates the development of cooperative relations between the two institutions in order to achieve constant progress in the field of personal data protection, as well as promoting good practices that will create favorable conditions for efficient protection of personal data of the citizens of the Republic of Moldova and the Republic of Latvia.

Activities within the EU Twinning Project “Capacity Building of the National Center for Personal Data Protection of the Republic of Moldova”

Throughout 2019, the Center, as a beneficiary, continued the implementation of the Twinning Project, funded by European Union and implemented from 2 October 2017 till 2 January 2020 by the German Foundation for International Legal Cooperation (IRZ) and the Ministry of Justice of the Republic of Latvia. The project was an important contribution to both the Association Agreement between European Union and the Republic of Moldova as well as to the full roll out of the Single Support Framework for EU support.

Numerous activities have been carried out during the reporting period in order to achieve the overall objective of the Project: to harmonize the Republic of Moldova national legislation of personal data protection field with the European Union's legal framework and standards – in particular the EU Regulation 2016/679 and Directive EU 2016/680. Thus, the planned actions were carried out with the support of EU experts focusing on:

- Assistance in developing and/or harmonizing sectoral laws and secondary legislation with a view to rendering them compliant with the new draft law on personal data protection;
- Assistance in drafting 7 Codes of Conduct and/or guidelines, in accordance with EU Directive 2016/680 and EU Regulation 2016/679 in specific sectors (health, finance, media, electoral process, video surveillance, law enforcement and electronic communications) and published on the Center website;
- Organization 24 training courses in the field of medical, telecommunications, financial, banking, education, human resources, video surveillance, for retail companies, for lawyers, with the generic “*Personal data protection requirements*”. In total, about 1158 people participated in these training;
- Organization of training sessions for Center's staff on “*Investigation procedures*”;
- Organization of training sessions for Center's staff regarding “*Rapid response procedures to personal data protection security incidents*”;

- Organization of the training sessions “Train the Trainers” in the field of personal data protection. At the respective course was attended and was trained 12 Centre employees as well as representatives from within Ministry of Internal Affairs, the General Prosecutor’s Office, the National Anticorruption Center, the Customs Service and the General Police Inspectorate;
- Organization of the study visit for a group of Parliamentary Members of the Republic of Moldova in Germany and Latvia. The study visit was organized in order to familiarize the Parliamentary Members of the Republic of Moldova with the legal framework in the field of personal data protection in European countries, in the context of the new draft law on personal data protection, voted in the first reading by the Parliament of the Republic of Moldova.
- Assistance in developing a communication and awareness raising action plan for the Center;
- Assistance in developing a national Strategy on personal data protection for 2020-2024;
- Assistance in modernizing the Center new web site;
- Elaboration an ex-post survey on the perception of the right to and enforcement of personal data protection in the Republic of Moldova;
- Organization of the trainings on personal data protection legislation and requirements for public authorities from the following sectors: justice – 64 persons were trained; education – 84 persons; finance – 60 persons; medical/social – 60 persons; State Chancellery/local public authorities – 63 persons; Law enforcement authorities – 62 persons. In total, about 400 people were trained at these events;
- Organization and development of the five Steering Committee Meeting of the Twinning Project. The Committees were attended by: European Union Delegation Project Manager, Resident Twinning Adviser, Member State Project Leader – the German Foundation for International Legal Cooperation (IRZ) and Member State Junior Project Leader – the Ministry of Justice of the Republic of Latvia.

On 18 December 2019, the official Closure conference of the Twinning Project “Capacity Building of the National Center for Personal Data Protection of the Republic of Moldova” took place at the “ARTCORE” – Creative Industries Center in Chişinău.

CHAPTER VIII

TRAINING AND AWARENESS ACTIVITIES

VIII

In 2019, the Center registered a remarkable evolution in terms of training and awareness activities. It was the year in which most actions and information campaigns were organized, including at the republic level.

Thus, during the reporting period, the activity of informing the pupils within the “Personal Development” discipline continued, by organizing educational hours about the importance of the protection of personal data, paying greater attention to the training including the teachers who teach this discipline.

It was launched a broad campaign of informing citizens across the country, titled “*We inform you in your city!*” with the social message – “*Take care of your data!*”.

In 2019, the Center continued the trainings conducted inclusive with the support of EU Twinning Project, in the public and private sectors, in Chişinău and in the republic.

• Raising awareness actions

Thus, during 2019, were organized 16 activities to inform and raise awareness of citizens about the importance of the personal data protection. During the educational hours and the discussions organized within the educational institutions, were informed approximate 350 students and pupils.

At the same time, about 100 teachers teaching the “Personal Development” discipline in the districts of Ungheni, Cahul and Rezina, were trained as “messengers of the Center” within the campaign “*We inform you in your city!*”, action started in May 2019. About 1000 citizens were informed through the street actions carried out both within the campaign “*We inform you in your city!*” as well as within the annual event “*European town!*”, event dedicated to Europe Day.

The main information and awareness-raising activities of the company on the importance of the field of personal data protection carried out by the Center during the reporting period are indicated below:

- 28 January 2019, street action for disseminating informative materials, jointly with 10 students from Legal Clinic of the Free International University of Moldova (ULIM), event organized in the context of the European Day of data protection;

- 30 January 2019, informational stand in the ULIM hall, action to promote the message “Take care of your data!”, event organized in the context of the European Day of data protection;

- 31 January 2019, dialogue with about 70 students of the Faculty of Business Management and Administration within Academy of Economic Studies of Moldova (ASEM), event organized in the context of the European Day of data protection;

- 5 February 2019, public debate with pupils from the High School „Spiru Haret“ from Chişinău, event organized in the context of the European Day of data protection;

- 6 March 2019 – Educational hour “Personal development” for the pupils of the 10th grade of the Theoretical High School “Petre Stefanuca” in Ialoveni;

- 18 May 2019 – Educational hour for the pupils of the 9th grade of the “Ion Creangă” Theoretical High School in Chişinău;

- 24 May 2019, first day of the campaign “We inform you in your city!” in Ungheni, training for teachers who teach the subject “Personal development” from Ungheni district;

- 24 May 2019, Street action “Take care of your data!” in center of the city Ungheni, dissemination of informative materials;

- 11 May 2019 – informational stand of Center situated in European town, event organized annually on the occasion of Europe Day;

- 28 August 2019 – the second day of the campaign “We inform you in your city!” in Cahul, training for teachers who teach discipline “Personal development” from Cahul district;

- 28 August 2019 – Street action “We inform you in your city” in Rezina, dissemination of informative materials;

- 8 October 2019 – the third day of the campaign “We inform you in your city!” held in Rezina, training for teachers who teach discipline” Personal development” from Rezina district;

- 8 October 2019 – Street action “We inform you in your city” in Rezina, dissemination of informative materials;

- 12 November 2019 – Lecture on personal data protection for 100 students of “Alexei Mateevici” College, Chișinău;

- 9 December 2019 – the Center informative stand within the National Anticorruption Conference, organized by the National Anticorruption Center at the Republic Palace.

• Training activities

During the period January-December 2019, at the headquarters of the Center **100** working sessions were organized with representatives of public and private institutions on the issues they were dealing with: assistance in the elaboration of codes of conduct in various spheres of activity, examination of sectoral laws, guidance and consultancy, etc.

At the same time, representatives of the Center, with support of the EU Twinning Project, organized about **75 trainings** for a total of **3442 participants** from Chișinău and districts from the Republic of Moldova.

- On 18 March 2019, the representatives of the Center participated as trainers in a training course for civil servants, entitled “Depersonalization of personal data in the context of publishing local documents”, which took place in Comrat city hall.

- During 3-4 April 2019, EU Twinning experts, in collaboration with Center, organized a training entitled: *Data protection requirements in the financial sector.*

- During 27-29 March 2019, EU Twinning experts in collaboration with Center organized trainings entitled: *Personal data protection requirements in the Telecommunication and Health Sectors*.

- On 16 May 2019, representatives of the Center participated as trainers in the training course entitled “*Ensuring the protection of personal data in the activity of public services provision*”.

- On 23 May 2019, training course on personal data protection organized by the Center for Secretariat of the Parliament of the Republic of Moldova.

- During 27 – 28 June 2019, EU Twinning experts, in collaboration with Center, organized a training entitled: *Data protection requirements for the education sector*. The General Directorate of Education, Culture, Youth and Sport from Chişinău hosted the event.

- During 04 – 05 July, 2019, EU Twinning Project “Capacity building of the National Center for Personal Data Protection”, organized a training course for Centre staff , on investigation procedures, conducted during the controls performed on the lawfulness of the processing of personal data.

- On 27 September 2019, at the invitation of the Ministry of Education, Culture and Research, the representative of the Center conducted a training course about the importance of personal data protection in the educational field.

- On 5 November 2019, at the invitation of Comrat Court of Appeal, the representatives of the Center conducted a training course about personal data protection in the judicial activity.
- On 15 November 2019, the management and the representatives of the Center held an active dialogue with the representatives of the Chişinău Court, on aspects aimed at applying the provisions of the legislation in the field of personal data protection in the judicial activity.
- During 20-22 November 2019, EU Twinning experts, in collaboration with Center, organized a training course regarding the activity of central and local public administration. State Chancellery of the Republic of Moldova hosted the event.

- During 30 October – 1 November 2019, EU Twinning experts in collaboration with Center organized a training course in the financial sector entitled: “*Personal data protection legislation and requirements*”.

- During 12 – 13 December 2019, EU Twinning experts, in collaboration with Center, organized a training course “Personal data protection and video surveillance”. The event was hosted by IT Center, Tekwill.

• Center activity highlighted in the media

During 2019, were published 129 press releases, articles and announcements on the www.datepersonale.md, official page of the Center.

During the reference period, for the first time, since May, with the support of the EU Twinning Project, **2 quarterly newsletters** has been elaborated, containing statistical information on the activity of the Center for a period of 3 months.

During 2019, about the activity of the Center was mentioned in about 134 media articles, the figure being double compared to the previous reporting year, when 55 articles of this kind were published. The most frequent activity of the Center was reflected in the following media sources: Moldpres, TVR Moldova, Moldova 1, Bizlaw, Mesager, Sputnik Moldova, privesc.eu, News Agency – Info Prim Neo, Curentul.md, Noi.md, tribuna.md, Radio Chișinău, realitatealive.md, democracy.md, newspaper Moldova Suverană, publika.md, TV8.md, agora.md, adevarul.ro, Channel 2, Primul în Moldova TV, deschide.md, zugo.md, diez.md, Publika TV, prime.md, unimedia.md, Canal 3, justicemoldova.md, unghiul.com, TVN, protv.md, jurnal.md, etc.

The increasing interest of the citizens towards to the activity of National Authority for personal data protection is also deduced from the online environment. Or, the official Facebook page of the Center – has a significant increase in the number of followers. If in 2018 the number of followers represented about 1200 people, in 2019 it increased to about 1700. The impact of the posts on the Center’s Facebook page increased by 108% – 6500 views.

IX CHAPTER IX

MANAGERIAL ACTIVITY OF THE CENTRE

- **Human resources management**

The staff is the most valuable resource of the Center, which actively contributes to increase the efficiency and effectiveness of the institution.

We emphasize that human resources are the creative, active and coordinating element of the activity within the entity, these decisively influencing the efficiency of the use of material, financial and informational resources. Thus, the support, stimulation and appreciation at the fair value of the employed staff is essential.

The National Authority for the control of personal data processing consists of management (director and deputy director) and 8 structural subdivisions, effective limit of staff, approved by Law no.182 / 2008, is 45 units, of which:

- 2 functions of office holders;
- 42 public functions; including 11 – management functions, 31 – execution functions;
- 1 – auxiliary staff.

At the end of 2019, the total number of the Centre employees constituted 33 staff units, with an occupation rate of 73%, increasing by 2 percentage points compared to the level registered in the previous year.

Year	Approved units	Effectively, employees	Share, %
2018	45	32	71
2019	45	33	73

In particular, it highlights the stringent insufficiency of the specialists in the basic subdivisions of the National Authority for the control of personal data processing – the General Department of surveillance and conformity and the Legal Department, which have the powers to carry out the verification of legality of personal data processing. The number of employees in these departments, at the end of 2019, being 19 units out of 28 approved according to the staff status, which constitutes 68%.

The recruitment policy of the Center focuses on a well-determined process, which aims to ensure the optimal staffing needs based on the following principles: open competition, transparency, equal opportunities, professional merit.

These principles are necessary for the recruitment of a staff that will provide, in the future, depending on the institutional needs and requirements, its competences, potential, experience, skills and abilities related to the achievement of the objectives proposed by the authority. During 2019, in order to ensure an efficient and professional activity within the Center were organized and carried out 5 contests to fill vacant positions.

It should be emphasized here that competitions for some vacant public positions, such as those for state inspectors in the General Department of surveillance and conformity and the Legal Department, have been extended numerous times, both because of the lack of candidates and because of the refusal of some winners of the competition to be appointed to the position, the reason being the unattractive salary.

During the reporting period, it were open for competition 11 vacant public positions. To participate in these competitions were submitted 54 files (candidates). In order to ensure the transparency of the process of organizing the competition, on the web page (www.datepersonale.md) and on the governmental one (www.cariere.gov.md) by the Center was placed 41 informations on the organization and conduct of competitions.

As a result of the competitions that took place, 9 people were hired, of which 4 were debutants. During 2019, 2 civil servants debutants were confirmed in the public functions, obtaining the qualification “good” and “very good” when evaluating the activity spent at the end of the probationary period, at the same time being conferred with the qualification degree “counsellor of the class III “. It should be mentioned that the other 2 civil servants debutants will be confirmed, as the case may be, in the public positions held, in the first semester of 2020.

The low level of occupancy of the vacant public functions within the Center is due, in particular, to the lack of qualified specialists in the field of personal data protection, as well as to the level of net lower pay, both in relation to the volume and the specificity of the tasks, and in relation to the much higher level of pay established for the authorities exercising competences similar to those of the Center and which, in fact, are subject to the control of the legality of the processing of personal data by the Center.

It should also be mentioned that the Center staff is a relatively young one, the average age of employees in the Center is 36 years. Compared to the previous year, the average age of staff increased by 2 percentage points. In the age structure, the highest weight is made up of persons between the age of 35-45 (45.5% in total) and those aged 25-35 (36.4% in total), the rest of the age categories having much lower weights.

Center staff by age categories

Year 2019	Total effective persons	Functions of office holders	Public management positions	Public execution functions	Auxiliary staff
Number of persons	33	2	11	19	1
• < 25 years old	2	–	–	2	–
• 25-35 years old	12	–	2	10	–
• 35-45 years old	15	2	7	6	–
• 45-55 years old	2	–	1	1	–
• 55-63 years old	1	–	1	–	–
• 63 years old <	1	–	–	–	1

The youngest employee in 2019 was 23 years old and the oldest corresponding – 64 years old. According to the gender profile, analyzing the staff structure it is observed that the number of women working in the Center is higher compared to the number of men (60.6% women and 39.4% – men).

Center staff by gender

Gender	Functions of office holders	Public management positions	Public execution functions	Auxiliary staff	Totally effective staff
Women	1	9	10	–	20
Men	1	2	9	1	13

It should be reiterated that, an acute problem faced by the National Authority for the control of personal data processing in the human resources chapter is the staff fluctuation, a concern about which the Center has repeatedly communicated, especially during 2019, inclusive to the Parliament and Government of the Republic of Moldova. However, during 2019, 8 persons resigned from the Center.

Even more alarming is the fluctuation of the staff with control attributions within the Center, which increased compared to 2018, thus registering a weight of 12.5%. This increase was mainly caused by the level of salary irrelevant in relation to the volume and complexity of the activities, especially those of verifying the legality of the processing of personal data.

Also, the Center is facing at the institutional level with the problem of internal auditor lack and the impossibility of filling that vacant position. However, for several years, including 2019, the function of internal auditor was permanently exposed to the competition, but without results, due to the disproportionate correlation between the level of pay, the workload and the responsibilities required in the job description.

The same reason – the unattractive salary, is the basis of the total lack of interest from the qualified IT specialists, or in particular the Department responsible for prevention, evidence and surveillance, which directly participates and performs the verification of the legality of processing of personal data in the case of automated information systems and in situations of security incidents, it is imperative to have qualified specialists from this branch, but, under the current wage conditions, this problem cannot be overcome.

Professional development

The continuous professional development of civil servants is carried out by training activities of different types and forms in order to deepen and update the knowledge, develop the skills and modelling the attitudes / behaviors necessary for the efficient exercise the duties of the service. An efficient system of continuous professional development is necessary to obtain and maintain a discounted level of performance.

In this respect, was drawn up the annual professional development plan, according to which the Center's employees attended 3 internal training courses and 20 external training courses, organized in different forms (trainings, workshops, study visits) by State Chancellery, Academy of Public Administration, Ministry of Finance, Center of Information Technologies in Finance, etc. The number of training hours for the Center amounted 580 astronomical hours.

The Center has established effective collaborative relationships with the Academy of Public Administration (APA), which is a provider of training services, being the elite center for promoting state policy in the field of training and professional development for civil servants of all levels. Therefore, the employees of our authority, participated in the reference period to 14 professional development courses, organized by the APA.

Separately, we note the participation of the Centre employees on the trainings organized within the EU Twinning Project "Capacity Building of the National Center for Personal Data Protection

of the Republic of Moldova”, obtained the quality of accredited trainers in the field of personal data protection.

For the insurance of an effective human resources management, in 2019, was developed 404 administrative acts related to the employment relationships of employees.

• Economic-financial activity

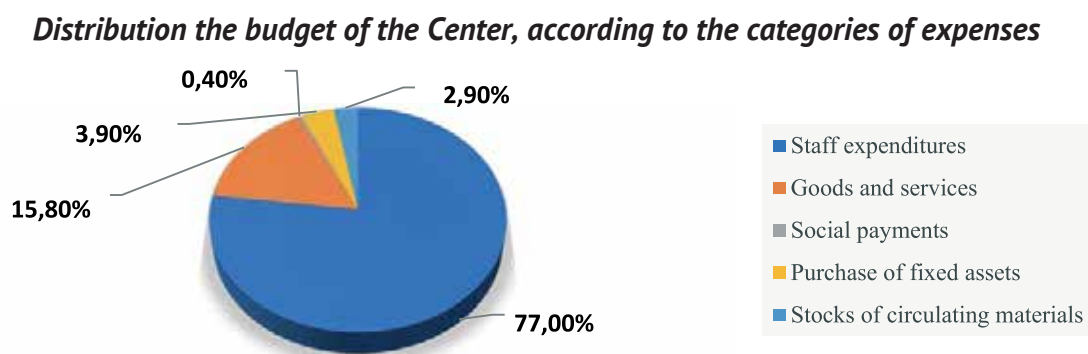
The budgetary aspects of the Center

According to the State Budget Law 2019 no. 303 of 30 November 2018 (published in the Official Gazette no.504-511/842 of 22 December 2018), for the Center was approved the total budget of **7 665,00 thousand MDL**.

At the same time, during the budget year, were made budget adjustments by Law no. 112 of September 4, 2019 regarding the amended and supplemented of the State Budget Law for the year 2019, in the sense of increasing the budgetary allocations for the Center with the amount of 133,2 thousand MDL in the chapter on staff expenditure.

Thus, the total budget of the Center in 2019 constituted **7 798,2 thousand MDL**.

As of December 31, 2019, the Centre’s budget was executed in the amount of 6 785,8 thousand lei, which constitutes 87,02% of the specified budget, with the following structure:

It is necessary to mention that also in the reporting year, the highest weight in the structure of the total expenses, constituted the staff expenses, including the medical and social insurance payments paid by the employer, for which 5 225,3 thousand MDL were used.

The financial means related to the purchase of goods and services constituted 1 065,5 thousand lei, out of the total funds allocated, including the expenses for ensuring the maintenance of the Center, which include: the expenses of the headquarters tenancy, maintenance of the technical equipment and of the information programs, of the means of transportation necessary in the process of carrying out the controls, ensuring the institution’s building security, the expenses destined to ensure the participation of the Center representatives in the working groups, forums and international conferences.

In the category of expenses for social benefits, 25,6 thousand lei were used, and in the part regarding the purchase of fixed assets and stocks of circulating materials, correspondingly, 469,4 thousand MDL.

It should be mentioned that, during the years 2017 – 2019, the Center has repeatedly requested the support of the Government in order to allocate the necessary additional space for the good performance of its activity and to perform the basic tasks with which the authority is invested,

for which financial means have been planned, such as: space repair, which were allocated for the extension of the security system, the video and access control system, the procurement of the computing technique, the furnishing of the spaces that were to be used. Given the fact that, to date, the Center's requests in this regard have not been fulfilled, the planned financial means could not be executed, which led to the non-execution of the budget.

In this regard, we note that the allocations have been distributed and used, respecting the principles of legality, transparency, opportunity, continuity and efficiency.

Public procurement

The public procurement plan for 2019 has been elaborated and published on the web page: <http://www.datepersonale.md/file/Planul%20de%20achizitie%20201999.pdf>.

In order to carry out this plan, during the reference period, 32 contracts of low value public procurement regarding the purchase of goods and services were concluded, of which a contract – by negotiation without publication, with their subsequent registration with the State Treasury.

The application of public procurement procedures ensured the contracting of qualified and experienced economic operators in the field of executing public procurement contracts.

All procurement contracts concluded to ensure the Centre's needs were executed in due time. Disputes regarding the execution of the contracts concerned did not exist.

PROBLEMS AND OBJECTIVES OF THE CENTER

• Problems faced by the Center

Analysis of the situation regarding the problems faced by National Authority for personal data protection denotes, regrettably, continuous character of them, or, during the last years, the spectrum of the Center's concerns, which have practically become constant, is highlighted generating impediments that are increasingly accentuated both in the institutional and organizational activity, as well as in the development of personal data protection field at national level.

It is noted that, for the most part, solving stringent problems that the Center faces it exceeds the competence of this authority, which is why it becomes even more difficult to prevent the stagnation, at the moment, of developing the field of competence.

In this regard, it stands out **stringent issues of legal, institutional, perception and applicability, etc.**, as follows:

- **disparity between the national legal framework in the field of personal data protection and the new regulations existing at European level**, namely, Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC and Directive (EU) 2016/680 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences or the execution of criminal penalties, and on the free movement of such data, and repealing Council Framework Decision 2008/977/JHA.
- **discriminatory salary level of the civil servants within the Center** as compared to the one provided to other supervisory bodies, with similar status, and taking into account the specific activities that undoubtedly presume the processing of personal data, are subject to verification of legality of data processing by the Center. As example may be mentioned the following entities: Security and Intelligence Service, Ministry of Internal Affairs, Prosecutor's Offices, National Anti-Corruption Center, National Integrity Authority, Anti-Money Laundering Service, etc.;
- **massive workload compared to the small number of Center's staff**, in particular in the basic subdivisions of the Authority: the General Department for Surveillance and Conformity, the Legal Department, especially in the context of investing authority over the last several years with multiple additional tasks (for example by: the Law on electronic communications, the Law on the prevention and combating money laundering and terrorism financing, the Law on the prevention and combating of terrorism, etc.), without being created / assured and reliable institutional mechanisms for carrying out the prescribed tasks;
- **staff turnover** and lack of specialists in personal data protection field;
- **the absence of adequate safeguards** for employees of the Center regarding the risks generated by the control activity;

- **the inefficiency and insufficiency of the coercive levers for the unlawful processing of personal data**, the reason being the double, contradictory and susceptible character of the procedures for examining the findings resulting from the checking lawfulness of the processing of personal data, manifested by doubling examination in court, in the same period, the same documents and findings issued by the Center, both in administrative order and in contravention procedure. Or, the decisions issued by the Center according to art. 27 of the Law on personal data protection, which establishes a violation of the legal provisions in the field of personal data protection, on the one hand are subject to challenge in administrative litigation order, and on the other hand, they serve as a basis for establishing the contraventions facts and the preparation of the minutes regarding the contravention, which is sent for examination in the court.

Thus, besides the fact that for committing the same act / violation, the controller is subject to liability / sanction 2 times – circumstances contrary to the principles of individualization and subject to liability, there are also situations in which, same controller, for the same offense, in contravention order the controller was convicted by the court, while, in administrative contentious order, he was declared innocent, with the annulment of the Center's decisions or vice versa. However, the situation described is even more bizarre considering the fact that in both cases (the contravention procedure and the administrative contentious procedure) at the base there was the same decision to find the infringement committed in the processing of personal data.

In this context, the existence of such contradictory procedures led, in some cases, in determining the inefficiency of the actions taken by the Center to counteract non-compliant data processing and to prevent the committing of other violations concerning the right to the inviolability of the intimate, family and private life of personal data subjects.

However, the circumstances described are even more bleak and disarming for the National Authority for the control of personal data processing, taking into account the number of employees of the Centre sub-divisions, which is absolutely minimal in relation to the excessive volume of work;

- low level of public awareness on the importance of processing personal data under the Law on personal data protection, caused by insufficient institutional and financial capacities;
- reluctance of controllers, particularly those from the public domain in respect of the effective implementation of the principles of personal data protection, including the premeditated failure to consult the Center's opinion/position, especially before elaborating and puts it into operation automated information systems that record personal data, both in the lawmaking process and in the correct interpretation / application of the legal provisions in the field. Consequently, automated information systems, do not comply with the principles of personal data protection;
- abusive use, in particular by representatives of public authorities, of the legal provisions in the field of personal data protection, the alleged argumentation of the refusal to present the requested information through the realization of the right of access to information;
- lack of mechanisms, procedural guarantees and effective control by law bodies and courts when conducting and authorizing telephone intercepts and other special investigative measures, which would ensure a fair balance between the interest of the criminal prosecution body to accumulate certain evidence and the rights of the concerned subjects. For example, there is no record of the fact whether personal data subjects who have been subjected to special investigative measures have been granted the right to be informed in this regard or if it was restricted informing them and the reasons that led to the postponement of informing, etc.

- non-compliance of legal obligations regarding depersonalization of court decisions, a problem that remains one that generates the submission of complaints to the Center, being invoked violation the principles of personal data protection, in the part concerning the publication of judgments / sentences issued in criminal, contravention, civil cases on the Courts' Web Portal, without having depersonalized the data regarding: domicile, IDNO, data concerning minors, health, criminal convictions, etc., actions that contravene the provisions of the Law on personal data protection, and the Regulations regarding the publication of court decisions on the Courts' Web Portal and on the web page of the Supreme Court of Justice, approved by the Superior Council of Magistracy;
- continued use of technology Common Object Interface (COI), when processing personal data stored in different state-owned automated information resources. The problem of using the COI remains unresolved until now, provided that the state authorities access personal data, in the vast majority of cases, through this technology, which, in fact, does not meet the requirements regarding the security of personal data when processing them within the automated information systems and does not ensure the nominal identification of users who have performed data access operations, but which, they have the obligation to justify the purpose and the legal basis of these operations. The solution to this problem becomes even more stringent in the context of alarming figures of stored personal data access, the main state information resources, exemplifying only the State Register of Population, where, during the last years, according to the official statistical data, there have been carried out just through the COI technology many operations to access personal data, some of these figures being further reflected:

Entity	Reference period (year)	Number of views carried out <u>just through COI</u>
Ministry of Internal Affairs	2018	18 535 791
	2019	18 935 028
Security and Intelligence Service of the Republic of Moldova	2018	54 037
	2019	32 270
National Anticorruption Center	2018	1539
	2019	16 491
Public Services Agency	2018	6 868 087
	2019	20 548 469
State Tax Service	2019	2 613 935

In the context, at the end of 2018, the Public Services Agency informed the Center that, for the exchange of data through the COI technology, no web services developed anymore, referring to Law no. 142 of July 19, 2018 regarding data exchange and interoperability, according to which all information services held by the participants in the data exchange is mandatory access through the Mconnect interoperability platform. However, it is obvious that the situation did not improve even after a year, however, the state authorities continue to use this method (accessing information stored in the main state information resources through the COI) as the only source to verify the authenticity of personal data. Thus, even if at the elaboration stage of the Law on data exchange and interoperability one of the basic tasks of this legislative act it was the total exclusion from the use of COI technology, it is found that, up to now, this goal was not achieved, the COI problem has not been solved.

Moreover, according to the provisions of Art. 6 paragraph (3) of the aforementioned law, public authorities and institutions with attributions in the field of activity of supervision of entities in the financial sector, national defense, state security, maintaining public order, countering criminality, preventing and combating corruption, acts related to corruption and the facts of corruption behavior are exempted from the obligation to perform the data exchange through the interoperability platform and to ensure the technical conditions necessary to perform the data exchange, which generates even greater impediments in overcoming the stringent problems aimed at both the use COI technology as well as minimizing the maximum number of operations to access personal data stored in information resources.

• Objectives for the year 2020

For 2020, the Center intends to concentrate its efforts in order to achieve the following objectives, without being limited to them:

- ensuring the compliance of the national legal framework in the field of personal data protection with the new regulations at European level, by approving by the Parliament of the Republic of Moldova in final reading two draft laws: the draft law on personal data protection and the draft law on the National Center for Personal Data Protection. At the same time, following the achievement of the objective, it is necessary to elaborate and implement the normative and internal framework related to the implementation of the new legal provisions;
- further implementation of the results of Twinning project funded by European Union and implemented by the German Foundation for International Legal Cooperation (IRZ) and the Ministry of Justice of the Republic of Latvia.
- ensuring the salary increase of the Center's staff, linked to that provided for other control bodies of similar status, which, having regard to the specific nature of the activity, are subject to verification of the data processing legality by the Center;
- increase of the staff limit of the National Authority for the control of personal data processing;
- further fulfilling of the National Action Plan for the implementation of the Association Agreement Republic of Moldova – European Union;
- continuation and enhancement of actions to raise awareness of the importance of personal data protection, both from the point of view of respecting the rights of the data subjects and from the perspective of ensuring the implementation of the obligations related to the personal data controllers;
- insurance with offices /sufficient spaces, indispensable for good activities of the Center's work;
- contributing to raising the level of correct interpretation and compliance with the legal provisions in the field of personal data protection by the actors involved in the processing of personal data, including by ensuring the balance between the legal provisions related to the rights of access to information, the freedom of expression and the personal data protection;
- contributing to the creation of an uniform judicial practice on the application of provisions of legislation on personal data protection.

